HERREN TIL LÖVSJÖ

ORIGINALBERÄTTELSE
AV LEONARD STRÖMBERG

A. LINDBLADS FÖRLAG UPPSALA

HERREN TILL LÖVSJÖ

ORIGINALBERÄTTELSE

AV

LEONARD STRÖMBERG

ANDRA UPPLAGAN

UPPSALA
J. A LINDBLADS FÖRLAG
1917

AV SAMME FÖRFATTARE:

ÄNKANS SON.
Pris häft. 2:25, kart. 2:75.

GULDGRÄVARNA.
I 2 delar. Pris häft. kr. 1:75, kart. 2:25 pr del.

EN MARTYR.
2:a uppl. 650 sid. I två delar. Pris pr del: häft. kr. 1:50, kart. 2 kr.

SMED-JOHAN.
2:a uppl. Häft. kr. 1:75, kart. 2:25.

INSPEKTOR LINDNER.
2:a uppl. Häft. kr. 1:75, kart. kr. 2:25.

UNDER RÖDA LÖNNAR
o. andra berättelser. 2:a uppl. Häft. kr. 1:50, kart. 2 kr.

FÖRSTA KAPITLET.

Ett brustet hjärta.

REGNET smattrade mot fönstret till sjukrummet, där Elvira Hedengren låg på sitt yttersta, ty äntligen hade för henne den efterlängtade stunden kommit, och hon kände att hon snart skulle skiljas hädan. En god kamp hade hon kämpat, och vad hon lidit, det anade endast hon själv. År efter år hade hon strävat och arbetat för sig och sonen, och tåligt hade hon burit människornas förakt och hån, men aldrig hade hon visat någon blygsel över sitt liv, och ingen hade något att anmärka mot hennes levnadssätt, ehuru nog många önskade att de haft det. Men stilla och älskligt hade hon gått sin väg fram, och aldrig hade hon ofredat någon. Hon levde för sig och sin son, som hon vårdade med den största ömhet, och för vilken hon syntes villig att uthärda allt. Och nu var slutet nära, och hon skulle lämna sin gosse att reda sig själv för återstoden av livet; men hon kunde göra det med lugn, ty hon hade fostrat honom rätt.

Det var femton år nu, sedan hon kommit till A. en sen vårkväll, och då hade hon haft sitt lilla barn med sig. Ingen kände henne, och icke hon någon, men hon frågade sig vägen till ett litet privathotell, där hon fann rum för natten, och dagen därpå hyrde hon sig ett litet rum, möblerade det enkelt, men likväl trevligt, och där bodde hon i nära tio år. Sedan flyttade hon till en annan gård, där hon hyrde två rum och fick det litet rymligare och bekvämare. Och där låg hon nu i det inre av dessa båda rum och var färdig att bjuda tiden farväl.

Att hon icke kommit av någon fattig eller dålig familj, det fattade man mycket väl, ty hon visade sig vara en bildad kvinna, och hon hade penningar nog, då hon kom, så att hon kunde reda sig, och det tog en ganska lång tid, innan hon sökte arbete. Men arbetsdagarna hade kommit, då hennes lilla kapital tog slut, och modigt hade hon gått till verket. Den tiden var hon vacker, för att icke säga skön, och alldeles borta var fägringen visst icke nu heller, då hon låg döende. Men i sin ungdom hade hon varit firad och uppburen och eftersökt som få, och hon hade glatt sig åt livet och hoppats såsom alla andra, och det hade hon haft fullkomlig rättighet till. Men så kom slaget, som krossade henne eller rättare alla hennes förhoppningar och jagade bort alla de fagra drömmarna, alldeles som en enda isande frostnatt föröder blomsterprakten i naturen. Visst hade modlösheten till en början velat gripa tag om hennes hjärta med sina järnklor, men hon segrade och höll den borta och hade gjort det hela tiden sedan. Vi böra allt ägna hennes unga saga en tanke just nu i kvällen, medan vi sitta och vänta på, att hennes flämtande livslampa skall slockna och det trötta hjärtat få ro.

Elvira Hedengren kom från en rik, ansedd familj i Stockholm, där fadern innehaft någon plats i ämbetsverken, till dess han drog sig tillbaka till privatlivet och levde på sina penningar. Elvira var enda dottern i hemmet, men hade två bröder, präktiga unge män, ehuru litet yra av sig, som det ju ofta händer med de unga. Assessor Gelenius, Elviras far, var en stolt herre, och modern var också stolt på sitt sätt, men hon älskade ömt sina barn. Deras liv var lyckligt allt igenom.

Så kom den där sommaren, då Elvira skulle ut på resor, ty resa ville hon för att få se en del av världen. Hon besökte nästan alla länder på den europeiska kontinenten, och hon begav sig därifrån över till England. Där var det, som hon sammanträffade med kamrer Hedengren, som han kallade sig, då en ung härlig man, och de gjorde sällskap till Skotland, eller rättare, de kommo överens om att mötas där,

och det hände sig så, att de kommo dit på samma båt. Elvira hade sin moster, en gammal snäll ungmö, med sig som sällskap; men hon var icke så stark och måste ofta lämna den unga flickan att taga reda på sig själv, vilket Elvira ansåg, att hon kunde göra på alla sätt. Och så begav det sig att kamrer Hedengren och Elvira Gelenius företogo ganska många fotvandringar uppåt bergen och de vackra nejderna, och länge dröjde det icke, förrän kamrern bedyrade sin kärlek för den unga, sköna flickan. Och hon var icke så mycket huvudstadsbarn, som man kunnat tro, och hon erkände gärna, att hon älskade den ståtlige unge mannen. Det var sedan de avgjort denna, den viktigaste av alla frågor för ärliga hjärtan, som han föreslog, att de skulle gifta sig, medan de voro i Skotland. Och hon lät sig lockas, som kärleken så ofta med lätthet lockas, och en vacker sommarafton, just när solen höll på att gå ned bakom den lilla skogen västerut, stodo de i en liten lantlig kyrka inför prästen, som i ett par vittnens närvaro sammanvigde dem för livet. Elvira var lycklig, och så syntes även brudgummen vara, ehuru han var blek om kinderna. Och från den stunden hade Elviras liv ingått i ett nytt skede. Vad det skulle innehålla, anade hon icke då, men nu, döende, visste hon det.

Sedan de väl voro gifta, fortsatte de i sällskap sin färd ända upp till norra delen av Skotland, och där tillbringade de några härliga veckor. Hedengren hade dock bett sin unga hustru att för sin moster såväl som för alla andra tills vidare hålla deras äktenskap hemligt. Detta lovade hon, troende, att så snart de hunnit hem till Sverige, skulle han vara färdig att inför hela världen omtala sin lycka.

Så kom då en dag brev till den lycklige unge mannen att han borde återvända hem, men hans hustru såg icke det brevet, ej heller några andra, som han fick. Deras liv var ännu ej det gemensamma liv, som det borde vara. Och när han på det lilla hotellet, där de bodde, satt i sitt eget rum den kvällen, läste han åter igenom brevet och tycktes grubbla mycket över det. Till slut hade han fattat sitt beslut. Han skrev ett brev till sin unga hustru och sade hen-

ne att Hedengren icke var hans verkliga namn, att han nu ensam måste begiva sig hem och styra allt till rätta med sina stolta föräldrar, och sedan skulle han komma till Stockholm och hämta sin brud. Till dess finge hon ej veta hans namn. Men han älskade henne och skulle vara sin kärlek trogen.

Nästa morgon var han borta, och Elvira satt med tårfyllda ögon och läste hans brev. En olycksbådande aning sade henne, att hennes lycka var slut för alltid, och den aningen talade sanning. Men hon hade dock sett honom en gång, en enda, och då blott för ett ögonblick. Det hade varit vid centralstationen i Stockholm, då hon lämnade sitt hem för att aldrig mera återvända dit, lämnade det med sina föräldrars bitterhet, om också ej deras förbannelse, följande sig. Hon hade vid sin hemkomst från Skotland väntat brev från sin make, men det blev en fåfäng väntan. Till slut måste hon yppa sitt förhållande för föräldrarne, vilka blevo så förbittrade, att de genast ville köra henne på dörren. Hade det ej varit för brödernas böner, så hade hon nödgats gå. Men de stodo på hennes sida. Hon var dock ärligt gift, hon var ingen förledd, fallen kvinna, men hon var en övergiven, sviken hustru. Och hon hade sin vigselattest, som visade det.

Hon fick stanna hemma, till dess hennes gosse föddes, en vacker, älsklig liten gosse, men så snart hon sedan var var stark nog, fordrade föräldrarne, att hon skulle gå, och utan knot fogade hon sig i deras vilja. Sebastian var då sex månader gammal. Icke ett ord sade hon till sitt försvar, då den stolte fadern förklarade, att till dess hon funne den, som hon kallade sin make, var hon arvlös och kunde icke på några villkor återvända hem; hon var med ett ord förskjuten. En summa penningar fick hon, och väl var det för henne, ty eljes hade hon nog dukat under och tagit både sitt och barnets liv, såsom hon flera gånger frestats att göra. Som en fånge hade hon länge varit i föräldrahemmet, och det kändes henne gott, då hon, djupt beslöjad, med barnet vid sitt bröst, steg upp i den täckta droskan, som skulle föra

henne till stationen. Och där satt hon allena och väntade på tågets avgång. Då var det han kom, kom hög och stolt men mera allvarsam än förr och med ett drag av lidande i dragen. En ung kvinna stödde sig mot hans arm. De stannade några ögonblick mitt framför henne och samtalade med en herre, som nog var en av deras bekanta, och så gingo de. Hur gärna hade hon icke velat ropa hans namn, skynda fram och lägga hans son i hans armar, men hon kunde det icke, utan satt där fullkomligt stilla och såg honom gå bort. När han försvunnit genom den höga portalen, gick hon bort till den herre, som hon sett sin make tala med.

»Förlåt mig, min herre, men skulle ni vilja vara god säga mig, vem den herre var, som ni nyss samtalade med?»

Mannen lyfte artigt på hatten.

»Med största nöje, min fru. Det var kamrer Lövhjelm från Lövsjö.»

Hon kände huru hon bleknade.

»Och damen?»

»Det var hans hustru De begiva sig just nu ut på bröllopsresa.»

»Tack.»

Det lät så hest, och hon släpade sig bort till sin plats igen, där hon sjönk ner nästan sanslös, tryckande sin lille gosse närmare sitt hjärta. Så länge hon satt kvar i stationen, kunde hon icke tänka redigt, men när till slut tåget ångade utåt linjen, då hämtade hon sig något och fick tankekraften tillbaka.

Han hade sålunda svikit henne, gjort sig skyldig till tvegifte, övergivit henne och gift sig med en annan. Vad skulle hon nu göra? Huru borde hon handla? Skulle hon träda fram och anklaga honom, fordrande honom tillbaka, då han ju ändå var hennes make först av allt, ty den andra var dock icke hans lagliga hustru. Nej, om han kunnat handla så ovärdigt, så var han icke heller värd hennes kärlek, icke värd att hon gjorde anspråk på honom. Bäst att tiga och lida, hon var i alla fall olycklig för hela livet, hur hon än handlade. När hon kom till A., steg hon av tåget, och i den staden

stannade hon, kallande sig, såsom hennes rättighet var, fru Elvira Hedengren. Då hennes flyttningsbetyg kom från Stockholm, och hennes flicknamn förekom däri, visade hon helt blygsamt fram sin vigselattest för prästen, och han skrev in hennes nya namn utan att fråga något, men han gav henne en forskande blick.

Senare, då hågen drev henne därtill, skrev hon ett brev till Sebastian Lövhjelm, blott ett litet kort brev med en hälsning från Skotland och undertecknade det E. Hedengren, så att ingen utom han skulle veta, om det var från man eller kvinna. Men detta var den enda hälsning, han fått från henne, hans verkliga hustru.

När hennes penningar började tryta, skaffade hon sig arbete. Ganska skicklig var hon att sy, så att det var icke svårt att få arbete, och hon lyckades uppehålla sig och barnet. Hennes bröder voro visserligen villiga att hjälpa henne, men då hon visste faderns känslor, ville hon icke besvära någon av de sina, utan fortsatte att leva i stillhet, där ingen kände henne, och hennes händer skaffade bröd åt henne själv och hennes son.

Så hade åren gått. Hennes lille Sebastian hade växt upp och varit en stark och hurtig gosse hela tiden. Till skolan sände hon honom, så snart han var gammal nog, och det gick honom väl där. En och annan gång hade han nog fått lida hån och smälek, men han bar det tålmodigt, ty han hade ett mycket lugnt sinnelag. Men då vid ett tillfälle en av gossarna sagt något hånfullt om hans moder, då hade vreden i ett nu sjudit upp i hans blod, och han slog den hånande till marken och tilltygade honom ganska illa, innan de övriga gossarne hunno skilja dem åt När han då kom hem, grät han, och då modern omsider förmått lugna honom och han berättat henne vad som skett, gick hon tyst och sakta till den lilla byrån och tog fram sin vigselattest och bad honom läsa; men han kunde icke fatta stort mera än namnen, ty han hade ännu ej hunnit så långt med främmande språk. Hon uttydde det hela för honom och berättade för honom om sitt giftermål, men icke mer.

Han var tillfredsställd, ehuru han förstod, att icke allt var såsom det borde, ty modern hade sagt honom, att hans fader levde ännu; men han dristade icke fråga, hur det egentligen förhöll sig. Från den dagen var han om möjligt ännu mera lugn än förut, läste med all flit och gick framåt. De båda sista åren hade han till och med blivit sin mor till någon hjälp, i det han läste privat med några yngre gossar, vilka hade svårt att hålla sig uppe i klasserna i skolan.

Och nu låg Elvira Hedengren på sitt yttersta, plötsligt angripen av en svår sjukdom. Sebastian satt vid hennes sida, blek och sorgsen, men utan ett ord i sin sorg. En gammal gumma hjälpte honom att hålla allt i ordning i huset, och om nätterna vakade en grannhustru för betalning. Nu hade den gamla gumman gått hem, och grannhustrun hade ännu icke kommit. Den sjuka vände sig sakta, och Sebastian lutade sig fram mot henne.

»Sebastian, min gosse, var inte ledsen. Det blir nog bra, skall du få se.»

»Ja, mamma, men om du skulle dö ifrån mig?»

»Så skall Gud taga hand om dig. Räds icke i det fallet. Om du blott är god, så går allt bra för dig.»

»Men jag blir ju ensam i hela världen, mamma, och ingen bryr sig om mig.»

»Jo, den himmelske Fadern förbarmar sig över dig, och han skall i sin nåd leda dig rätt. Du glömmer väl inte, vad jag sagt om papperen i byrån?»

»Nej då, jag glömmer inte.»

»Kom ihåg de tre breven. Det ena sänder du på posten till min fader; det andra skall du själv bära fram, och får du icke gynnsamt svar på det, och visar han sig icke vänlig och hjälpsam mot dig, så går du din väg och söker reda dig så gott du kan, och då får du läsa brevet, som är adresserat till dig själv.»

»Ja, mamma, jag skall minnas det alltsamman, om det är nödvändigt, men jag vill ännu hoppas, att du blir frisk igen.»

»Det står i Guds hand, mitt barn. Men tänk, Sebastian,

du är ju redan stora karlen, redan femton år. Det dröjer inte länge, förrän du blir i stånd att reda dig utmärkt på egen hand.»

»Kanske har du rätt, men jag blir så ensam utan dig, mamma.»

Hon vågade icke säga mera just då, ty hon såg att hans känslor upprördes. Därför slöt hon ögonen och teg. Snart kom hjälphustrun för att intaga sin plats och vaka. Sebastian kysste sin mor och gick ut i köket och lade sig, ty han sov där. Regnet fortfor att smattra mot rutorna, och vinden tjöt hårt kring knutarna, men gossen slumrade snart in.

Fram på natten blev han väckt av grannhustrun.

»Du får allt kläda dig och gå efter doktorn, ty din mor är litet sämre.»

Han var genast uppe, kläderna kommo på i stor hast, och han skyndade sig in till modern

»Är du sämre, mamma?» frågade han med den djupaste oro och smärta, men han fick intet redigt svar. Hennes läppar rörde sig sakta, och hennes blick sökte hans med innerlig kärlek. Då kysste han henne och ilade så ut i den mörka natten och bort till läkaren. Han grep tag i strängen till nattklockan så häftigt, att han fick det avslitna snöret i handen. En yrvaken tjänsteflicka öppnade ett fönster och frågade med sömnig ton, vad det var å färde.

»Bed doktorn komma genast. Min mor håller på att dö.»

»Vem är din mor då?»

»Fru Hedengren!»

»Åh! Ja, jag skall säga till doktorn.»

»Men skynda er då, skynda er, ty eljes kommer han försent.»

Detta kom henne ju att röra sig litet skyndsammare, men hon hade hört samma uppmaning så många gånger förut att den icke gjorde något vidare intryck på henne. Sebastian skyndade åter mot hemmet. Han kände icke, huru det kyliga regnet piskade honom i ansiktet, huru kyligt och dystert det var i natten; han tänkte blott på henne, den enda

han ägde här i världen, och som nu låg döende i det enkla hemmet.

En hjärtskrämmmande tystnad rådde i hemmet, då han trädde inom dörren Hjälphustrun satt ute i köket, blek och allvarsam.

»Hur är det med henne?» Orden nästan stockade sig i strupen på honom.

»Jo, nu är allt bra med henne, barn. Hon har fått ro.»

»Hon är väl inte död?» Han väntade icke på svaret, han var redan inne hos modern, då kvinnan i köket ämnade säga något.

Ja, han hade kommit för sent. Hon hade fått ro. Där låg den en gång så sköna Elvira Gellenius, hon, som en gång givit sitt unga hjärta i den renaste och mest hängivna kärlek till en ovärdig man, och som sedan så stilla och ädelt kämpat för sig och sin son, hon låg där lugn och fridfull. Striden var slut, nöden var ändad, det lidande hjärtat hade till sist fått ro, och hon vilade nu trån mödan.

»Mamma, älskade lilla mamma», snyftade Sebastian, i det han smekte hennes infallna kinder och kysste hennes bleka panna. Men nu voro de kärleksvarma läpparna stumma, den innerliga blicken slocknad, och hennes hand skulle aldrig mer fara varsamt smekande över hans mörka lockar. Han var lämnad ensam med livets stora strid och dess tunga allvar. Känslan av detta nästan bedövade honom. Han hörde icke, när doktorn kom, lade ej märke till orden, som växlades mellan denne och kvinnan där ute i köket; men när doktorn kom in och vänligt lade sin hand på hans skuldra, ryckte han till och steg upp. Det kändes honom så gränslöst tomt i sinnet, det var honom så likgiltigt allt i livet nu, och han frågade icke efter någonting utom modern.

»Fatta mod, min gosse. Det är bäst som det är nu. Hon hade lidit nog och har det bättre än förut.»

»Led hon mycket?»

»Mer än du kan fatta, ehuru hon led det tyst och tåligt, för att du icke skulle sörja för mycket.»

»Om hon har det bättre och lugnare nu, så skall jag

för hennes skull bära min sorg lugnt och tåligt, såsom hon led.»

»Det är rätt, min gosse.»

Som läkaren icke hade något mera där att göra, gick han igen. Hjälphustrun stannade kvar och höll Sebastian sällskap, ty han tänkte icke mera på att sova, utan satt stilla och förtvivlad i ett hörn.

»Kom ut i köket, gosse, så skall jag stänga till dörren», sade kvinnan vänligt, och utan motsägelse lydde han.

Nästa morgon var han matt och hade behövt vila, men han hade mycket att sköta om. Modern hade givit honom alla förhållningsorder, ifall hon skulle dö, och dessa följde han till alla delar. Först ordnade han med begravningen, sände brevet till assessor Gellenius, såsom modern tillsagt honom, och han lade undan de båda andra breven, så att ingen skulle finna dem, ifall någon av släktingarna från Stockholm komme till begravningen. Egendomligt var att se, huru han tycktes hava vuxit till i sorgen, huru han under dessa stunder, sedan modern dött, mognat till.

Ingen kom dock till begravningen, ty nu var Elviras moder död, och den gamle fadern orkade icke resa så långt, och Elviras båda bröder voro ute på långresor i affärer. Sålunda blev hon nedmyllad, utan att någon annan av dem hon älskat än Sebastian var med. Vänliga människor hade hjälpt honom, moderns få vänner hade visat sig lojala mot sonen och icke lämnat honom alldeles ensam. Dessa vänner glömde han aldrig. Åt en av dem, en sadelmakare Lundskog, gav han nycklarna till det lilla hemmet, bedjande honom behålla dem, tills han själv komme tillbaka, eller tills släktingarna ifrån Stockholm anlände, ty han väntade, att de skulle komma, och själv måste han bort nu. För ingen omtalade han, vart färden skulle ställas, men han sade sig skola vara tillbaka, innan skolan började igen. Han hade penningar nog att reda sig med, om han vore mycket sparsam och försiktig, och hans avsikt var, att till fots begiva sig till Lövsjö, ty det var ju ingen direkt brådska att komma dit.

Och hans vandring hade gått bra, och han kände sig frisk och stark, även om han var sorgsen och nedstämd, då han nalkades målet för sin färd. En sen sommarkväll hade han hunnit Lövsjö och frågat efter kamrer Lövhjelm samt blivit visad till denne, där han satt i parken och drack punsch i sällskap med några vänner.

ANDRA KAPITLET.

Brevet.

DET klara, blida månljuset i den stilla sommarnatten var icke nog för det fina herrskapet på Lövsjö, utan i den lummiga parken brunno hundratals kulörta papperslyktor, blandande sitt fantastiska ljus med månens silvervita sken och givande åt hela parken ett egendomligt, fängslande utseende. Fasaden på Lövsjö corps de logis framträdde mjukt och behagligt i ljuset, och byggnaden såg väldig, ja, imponerande ut. Och Lövsjö var vackert under alla förhållanden, det erkände alla, som sett det, och mellan själva herrgården eller slottet, vilket man än vill kalla det, och omgivningarna rådde en säregen harmoni, som gav en blid vila åt blicken.

Kamrer Lövhjelm, ägaren till denna vackra egendom, satt bekvämt tillbakalutad i en trädgårdsstol och samtalade med några av sina gäster, ty han har sin sedvanliga sommarbjudning just i dag, och vännerna sade aldrig nej, då en inbjudning kom från Lövsjö. Nu drucko herrarne iskyld punsch, och damerna med för resten, och de förra sögo synbart fullkomligt tillfredsställda på de utsökta havanacigarrer, som kamrer Lövhjelms betjänter för en stund se-

dan kringbjudit. Ungdomen dansade borta på den öppna platsen i parken vid tonerna av tvenne fioler. Det var inga vanliga bonddrängar, som spelade där, utan speciellt från staden förhyrda musikanter, som förstodo sig på saken riktigt. Egentligen hade kamrern ämnat ha ett helt litet musikkapell, men det stod ej till att få för pengar just den dagen, och så fick man nöja sig med ett par fiolister, som gjorde sin sak bra. Ganska många av de äldre hade samlats kring dansbanan för att åse dansen, och efter hand gåvo de sig med i leken, till dess de kände sig trötta. Det var så mycket tröttsammare att dansa där ute emot inne på salongsgolvet.

Musiken tystnade, och ungdomen spred sig hit och dit, glammande och skämtande. Kornknarren sjöng sin entoniga sång borta i ängarna, det doftade så härligt i sommarnatten, och hela naturen fröjdade sig, allting efter sin art och på sitt vis.

Bland ungdomen voro även kamrerns båda barn, som, ehuru de egentligen icke voro gamla nog att vara med ute så där, likväl tillätos att göra som de ville. Fridolf, sonen, var icke fullt fjorton år ännu, och systern var nära två år yngre. De voro vackra barn, men bortskämda och självviska, såsom rikemans barn ofta äro, och det var nog mer än en av gästerna, som önskade, att både Fridolf och Annette skulle få tillsägelse att gå till ro, ty de voro näsvisa och besvärliga att ha med. Men de fingo stanna uppe så länge de behagade. Det var sed på Lövsjö att låta barnen följa sin egen vilja, och detta förstod man också snart, då man fått tillfälle att se dem något.

Kamrer Lövhjelm och hans vänner, som drucko punsch och samtalade om de sista politiska händelserna, blevo störda av att en gosse kom fram och räckte kamrern ett brev.

»Det sades mig att detta är kamrer Lövhjelm,» sade gossen artigt, i det han bugande räckte fram brevet.

»Alldeles rätt, min gosse. Vad är det här om? Vem sände dig hit så sent på kvällen? Är det något så viktigt, att det inte kunde vänta tills i morgon? Skall du ha svar?»

Frågorna kommo i så rask följd, att Sebastian icke fick tid att svara på någon särskild, utan då alla voro framställda, sade han enkelt och lugnt:

»Brevet förklarar det».

Kamrern gav honom en hastig, frågande blick, bad sina gäster om ursäkt och öppnade brevet, som han dock icke kunde läsa i det osäkra skenet från papperslyktorna, varför han gick bort till en lykta, lyfte upp ljuset däri och började läsa. Men han hade icke läst många rader, förrän en dödlig blekhet lade sig över hans ansikte, och i stället för att fortsätta läsningen, såg han på underskriften. Därefter släppte han ljuset, lade ihop brevet och stod en minut villrådig; men så ropade han åt gossen, som orörlig stod kvar på den plats, där han blivit lämnad.

»Vem gav dig det brevet, gosse?» frågade han, då Sebastian kom fram till honom.

»Min mor.»

»Varifrån kommer du med det då?»

»Från mitt hem i A».

»Kom du hit på tåget i kväll då?»

»Nej, jag har gått hit till fots.»

»Till fots? Hela den långa vägen! Hur har du kunnat det?»

»Man kan mycket, då man måste och den goda viljan finns?»

»Det ser så ut. Vet du något om detta brevs innehåll?»

»Nej, icke det minsta. Jag fick blott i uppdrag att gå hit med det, och så har jag gjort.»

»Jag kan icke giva dig något bestämt svar i kväll. Kom tillbaka i morgon bittida klockan tio, så skall du få svar.»

»Ja, min herre.»

Han lyfte på mössan och ämnade avlägsna sig, då Fridolf och Anette kommo springande med sådan fart, att Fridolf rände upp mot den främmande gossen, vilken med knapp nöd höll sig uppe vid sammanstötningen. Men ett sådant missöde var för mycket för Fridolfs häftiga sinne, och han ansåg sig alltid vara den förorättade, vad som än skedde.

Så även nu. Harmsen gav han den lugne främlingen ett hårt slag på kinden, i det han utbrast:

»Kan du inte maka dig ur vägen, din usla bonde, då du ser, att folk kommer? Vad har du här att göra?»

Även den främmandes sinne höll på att brusa upp, men han behärskade sig likväl, och sedan han kastat en spörjande blick på sin angripare, vände han sig om och gick därifrån med lugna, något trötta steg. Kamrer Lövhjelm hade icke ens haft tid att ingripa, förrän allt sammans var över. Men han grep sin förhoppningsfulle son i armen, och för ovanlighetens skull ruskade han honom ganska eftertryckligt.

»Skäms du inte, lymmel! Skall du angripa främmande personer, som komma i ärenden till mig? Gå genast upp och lägg dig, eller jag kommer att lära dig en smula folkvett i kväll, skall du få se.»

Fridolf blev så häpen över faderns ovanliga och oväntade häftighet, att han utan invändningar lydde och gick sin väg. Annette följde honom. När kamrern sedan vände sig om för att tala med Sebastian, var denne redan försvunnen. Mumlande några ord för sig själv, gömde han brevet väl i fickan och gick tillbaka till sina gäster. Men nu var han litet tankspridd och tyst och drack betydligt mera än förut. När omsider, närmare morgonen, gästerna avlägsnade sig och kamrer Lövhjelm blev ensam, drog han sig undan till sitt eget privata rum, där han satte sig framme vid det öppna fönstret, lutade huvudet i händerna och grubblade. Så satt han där helt stilla, tills de första strålarna av den uppgående solen föllo in genom fönstret. Fåglarna sjöngo av alla krafter ute i parken, och kamrern lutade sig ut genom fönstret och insöp med välbehag den friska, rena morgonluften. Snart satte han sig dock igen, tog fram brevet han fått och läste det, under det den ena tåren efter den andra föll från hans ögon ned på papperet. Han kunde icke sova, det visste han, varför han icke ens tänkte på att gå till ro.

Kamrer Lövhjelm var en man i sina bästa år, allra

högst fyrtio, och med ett förnämt aristokratiskt ansikte. Ehuru ej längre ung, var han en ståtlig man att skåda, högrest till växten, välbyggd, med något mörk hy och med drag, vilka säkerligen i ungdomens bästa tid varit mycket vackra. Dock vittnade dragen även om, att han nog levat undan i sina dagar, och de, som kände honom, visste också att berätta många pikanta historier om honom. Till lynnet var han ganska hetsig och flammade lätt upp, men numera var han i stånd att behärska sig rätt väl, ty han hade kämpat i många år för att segra över sitt sinne, och han hade lyckats ganska bra. Hans karaktär var litet vek; en smula feghet låg på djupet, och att han var egoist var icke svårt att se. Kamrern var nu rik och en ansedd man. Sin stora rikedom hade han delvis ärvt efter sina föräldrar, dels fått med sin hustru, som kom från en mycket fin gammal familj. Huru han fått titeln kamrer var det icke många som visste, men faktum var, att han i sin ungdom för en kort tid tjänstgjort i en bank, och sedan dess hade titeln kamrer följt honom, även sedan han lämnat tjänsten och hängivit sig åt att sköta det härliga Lövsjö. Han var en i hela orten aktad och högt ansedd man och mycket upptagen av kommunala sysslor.

Kamrer Lövhjelm hade i sitt äktenskapliga liv aldrig varit rätt lycklig. Visserligen hade det hetat, att han gift sig av kärlek, men bland de mera invigda viskades det om, att hans far vid tiden för sonens giftermål sagt sig vara i en förtvivlad finansiell ställning, vilket nödvändiggjorde den unge Lövhjelms inträde i det äkta ståndet enligt faderns vilja. Det talades även om, att den då ganska unge mannen varit mycket emot giftermålet, men att han till slut givit med sig, då faderns föreställningar om fattigdom och försakelse blevo allt färgrikare, och den unge mannen själv hyste en hjärtedjup förskräckelse för att bli fattig. Och sedan han blivit gift, hade allting gått ganska lugnt och bra med finanserna. Faderns affärer hade helt hastigt blivit mycket bättre, och unge Lövhjelm hade möjligen anat, men aldrig uttryckt, att det nog icke varit så rysligt illa ställt med

finanserna. När fadern dött, hade sonen flyttat hem och tagit hand om Lövsjö, och i yttre avseende kunde ingen gärna önska sig bättre än han hade det. Och likväl var det någonting, som låg och tärde på hans sinne, någonting, som ej ens hans närmaste eller hans bästa vänner hade reda på; och när detta något särskilt plågade honom, plägade han draga sig undan och i ensamhet utkämpa sin strid, och efter varje sådan batalj kom han åter ut bland människorna blek och nervös samt med en smärta i dragen, som han icke kunde dölja, trots sina allvarliga försök.

Nu tycktes detta någonting hava kommit över honom igen, just när han sluppit ifrån sina gäster, och hans ansikte bar tydliga spår av den inre kampen. Gång på gång läste han igenom brevet, och till slut lade han det framför sig på bordet, under det en djup suck gick över hans läppar och han snyftade till.

»Således död», sade han halvhögt, »gången ifrån tiden och lidandet, ntan att jag ens fått se henne en gång till för att bedja henne försöka förlåta den bittra orätt, jag gjorde henne. Alla möjligheter tagas förr eller senare ifrån oss, och mina äro för evigt gångna i detta fall.»

Sedan han låst in brevet i en hemlig liten låda i skrivpulpeten, satte han sig i en bekväm stol borta vid fönstret, och där somnade han in litet till slut. Vad drömde han väl i morgonstunden? Kanske var det om henne, som skrivit brevet till honom, ty han snyftade ofta.

TREDJE KAPITLET.

I bondgården.

LÖVSJÖ herresäte sträcker sig långt ut åt alla håll; det var ett riktigt litet rike för sig, och många torp och smågårdar hörde till ägorna. När Sebastian begav sig bort i den sena aftonen, visste han icke riktigt, vart han skulle taga vägen, ty han plägade aldrig sova ute; men nu var det så sent, att det bleve ytterst svårt att skaffa sig härbärge. Han resonerade som så, att det kanske vore lika bra att stanna ute hela natten, ty det var ju så vackert, att han kunde sova var som helst, och skogen stod så inbjudande, skön och doftfylld. Under dessa tankar märkte han icke, att han kommit helt nära en liten vacker, gulmålad gård, som låg mitt i en väl vårdad trädgård, sträckande sig ända ned till vägen. I den ljusa, fina sommarnatten var det en så vacker tavla, att Sebastian stannade alldeles vid grinden och i stilla beundran lät blicken vila vid huset och trädgården. Inte kunde det gärna vara ett torpställe, ty så stora torpställen hade nog icke kamrer Lövhjelm, och vore det ett skogvaktareboställe, skulle det med säkerhet ligga mycket längre inne i skogen. Icke heller kunde inspektoren vid Lövsjö bo där, han hade nog sitt hem närmare herrgården. Men gossen tyckte sig icke hava gått så långt, att han kunde hava hunnit utom Lövsjös gränser. Han väcktes ur sina funderingar av en välljudande och klar röst, som frågade:

»Är det inte vackert i sommarnatten?»

Sebastian ryckte till och såg sig omkring. På en liten stenbänk inne i trädgården helt nära vägen upptäckte han en man, och det var säkert denne, som framställt frågan.

»Jo,» svarade Sebastian artigt, »här är så förtjusande vackert, att jag icke kunde låta bli att betrakta tavlan.»

»Och vart gäller färden mitt i natten?»

»Det vet jag inte säkert. Till något ställe, där jag kan få sova några timmar.»

»Åhå, ute på vandring! Är ni inte tämligen ung för att vara ute på det sättet?»

»Det beror på hur man tar det. Jag var till kamrer Lövhjelm med ett brev, och som jag inte kan få svar på det förrän i morgon, tyckte jag det vara bäst att om möjligt dröja i närheten.»

»Men bjöd han er inte stanna vid gården då?»

»Nej, visst inte.»

»Kom in och sätt er litet, så få vi höra, hur det förhåller sig.»

Sebastian öppnade grinden och steg in i trädgården. Det låg en så innerlig känsla av frid över det hela, att han kände sig riktigt glad, då han lämnat vägen bakom sig. Den på bänken sittande mannen befanns vara ganska ung, kanske ett par och tjugo år eller så. Han var högrest och ståtlig, med ljust, något lockigt hår och stora, klarblå ögon. Sebastian kunde mycket väl urskilja hans drag, och det gjorde honom gott att se detta ärliga anlete med den klara, öppna blicken. Mannen var enkelt men snyggt klädd, icke direkt såsom en bonde men icke heller såsom en herreman.

»Sitt ner, min vän. Ni är kanske trött.»

»Åja, litet. Jag har gått ganska långt i dag.»

»Bara för det där brevets skull?»

»Naturligtvis.»

Hur det var så lockade den unge mannen ur Sebastian hela historien om moderns död och det av henne givna uppdraget angående brevet, och han gjorde det på ett så fint sätt, att gossen knappt visste det, utan satt och berättade sin sorgsna saga, alldeles som hade det varit till en äldre, kär vän. Den äldre hörde på med uppmärksamhet, blott då och då inflikande ett ord. När Sebastian talat om allt, yttrade den andre helt lugnt:

»Kamrer Lövhjelm borde allt ha bett er att stanna där över natten.»

»Han hade främmande, så att han tänkte väl icke på det.»

»Hur mycket främmande man än har, så bör man likväl vara artig.»

»Det är nog sant.»

»Och nu vet ni inte, vart ni skall gå?»

»Nej. Jag tänkte nästan lägga mig i skogen en stund.»

»Det kunde ni göra, ty där sover man gott i den friska luften, och barrskogsdoften föder fina drömmar. Men nu kan ni gärna stanna här, ty jag har tillräckligt med rum för er.»

»Är ni på något sätt i tjänst hos kamrern?»

»Jag! Vad föranleder er att fråga så?»

»Endast det, att jag trodde mig vara på Lövsjö område ännu, ty jag har inte gått långt från gården.»

»På sätt och vis kan ni nog ha rätt, ty Lövsjö ägor sträcka sig mycket längre än hit; de ligga på alla sidor om min gård. Men det är en för lång historia att berätta i natt. En annan gång kanske. Det här är dock min gård, och jag har ingenting att göra med kamrer Lövhjelm på Lövsjö. Kom nu med mig in.»

Sebastian följde med upp till stugan, och hans ledsagare öppnade dörren till ett litet trevligt rum.

»Här har ni en bädd att sova i, och när ni sovit nog, få vi talas vid mera. God natt.»

»God natt», svarade Sebastian, och som han verkligen var alldeles förbi af trötthet, gick han ögonblickligen till ro.

Tidigt om morgonen vaknade han dock, ty strax utanför hans fönster höll fågelskaran en storslagen konsert, varenda liten bevingad sångare sökande att överrösta de andra. Och solen sken in genom fönstret och lade ett förklarande skimmer över allting. Han kom genast ihåg, var han befann sig, men det förundrade honom, att det kunde vara så vackert i en liten bondstuga, ty rummet var icke blott smakfullt men även fint möblerat. Aldrig förr hade han sett någonting dylikt i en bondgård. Dock fick han icke tid att länge tänka över detta, ty så snart han kommit

upp och gått fram till fönstret för att kasta en blick ut på den doftande skogen, upptäckte han sin värd sysselsatt med något arbete ute på gården.

»Åhå, redan vaken, min unge vän? Det trodde jag inte. Jag väntade, att ni skulle sova åtminstone till klockan tio. Men så mycket bättre. Kläd er och kom ut, så få vi talas vid. Och för resten är det snart frukost.»

»Jag skall komma om några minuter,» svarade Sebastian, skyndande sig så fort han kunde att bli i ordning. Och om tio minuter var han färdig och ute på trappan, på nytt hälsande sin nye vän.

»Har ni sovit gott?» frågade denne.

»Alldeles utmärkt. Men jag har aldrig kunnat sova sent om morgnarna. Så vackert ni har det här. Om jag hade ett sådant hem på landet, skulle jag vilja stanna där för alltid.»

»Så tycker också jag, och det är min mening att stanna här hela mitt liv, om det är möjligt. Men jag tror knappt ni kommer att bli lantbo. Ni skall fortsätta er skolgång och bli något annat än bonde med tiden.»

»Ja, det torde nog hända, men inte skulle jag ha något emot att bli lantbrukare, särskilt om jag finge det så trevligt, som ni har det här.»

»Den här lilla gården är trevlig, det är sant; men arbetet i vardagslag är icke alltid så trevligt. Man måste tycka om det för att kunna härda ut, och det är icke alla, som ha tycke för landets arbete och möda.»

»Arbete möter oss väl överallt i livet, vad vi än bli, och jag skulle anse mig ganska olycklig, om jag nödgades avstå från arbetet.»

»Så ung och dock med en så god idé om livet. Det bådar gott för framtiden. Men jag skulle tro, att det nu är tid att gå in till frukosten.»

Sebastian följde honom in i det rymliga köket, där frukostbordet var dukat. En flicka, som det tycktes omkring tolv eller tretton år, höll just på att sätta fram de enkla rätterna, och en äldre kvinna sysslade med något borta vid ett skåp.

Från uthusen kommo nu en piga och en dräng, vilka med frågande blickar betraktade Sebastian. Deras tysta nyfikenhet vittnade om, att ingenting blivit sagt om gästen.

»Mamma», sade den unge bonden, »här är min gäst, som kom i natt. Han har ett ärende till Lövsjö, och jag ansåg det bäst, att han stannade här över natten.»

»Det var ju bra, käre Axel. Han är välkommen. Vad heter du, gosse?» Frågan gällde Sebastian, som förtroendefullt mötte hennes allvarligt spörjande blick.

»Sebastian Hedengren.»

»Det var ett vackert namn du har. Bär det med heder.»

»Jag skall försöka.»

»Och här är min syster Tyra. Hon är mors bästa hjälpreda,» fortsatte bonden.

Tyra rodnade vid broderns beröm, men hon nickade glatt åt gästen. Hon var ljus, liksom brodern, vacker, ehuru ännu outvecklad. Hennes fina, guldblonda hår hängde i två tjocka flätor nedåt ryggen, och det vilade över den höga, rena pannan och för resten över hela hennes anlete ett så fridfullt, solljust lugn, och en sådan hjärtegodhet strålade ur blicken, att Sebastian knappt kunde taga sin blick ifrån henne. Man satte sig till bords, och de enkla anrättningarna smakade Sebastian utmärkt, ty han hade icke ätit något kvällen förut. När måltiden var förbi, bar Tyra fram en stor, sliten familjebibel, och Axel läste ett kapitel därur. Sedan bad han till Gud om välsignelse för dagen. För Sebastian var detta någonting alldeles nytt, och han betraktade med förvåning de innevarande. Nog hade han ansett sin moder vara en god och gudfruktig kvinna, ty så länge hon orkade, gick hon varje söndag till kyrkan, men aldrig hade det förekommit, att de läst och bedit på detta sätt i hemmet. Hon hade lärt honom hans morgon- och aftonböner, och dem hade han sedan i tysthet bedit för sig själv, men det var allt. Deras liv hade dock varit ett liv i sann gudsfruktan enligt hans mening, och visserligen hade hans dyra moder älskat Gud och vandrat den rätta vägen. Men här såg han en ny och vacker sed praktiserad, och han tyckte

om den och kände sig väl till mods bland dessa goda människor.

»Hur dags var det ni skulle vara hos kamrern?» frågade Axel litet senare.

»Han nämnde klockan tio.»

»Då har ni ganska mycken tid, innan ni behöver gå. Jag måste gå ut och sköta om ett och annat. Har ni lust att gå med? Arbetet vid en sådan här gård äger ju inte så mycket av intresse, men kanske har ni icke haft tillfälle att vara mycket ute vid bondgårdarna.»

Sebastian erkände, att detta nog var rätt, och han följde med ut till ladugården och till stallet, och under det han följde Axel från den ena platsen till den andra, berättade han ännu mera omständligt än kvällen förut om sina öden, om sin moder och hennes kamp, om sin skolgång och om hoppet för framtiden, och Axel visade sig som en intresserad åhörare. Då han nämnde om brevet till kamrer Lövhjelm och det han hade i fickan, som var ställt till honom själv, nickade Axel och såg på honom med en lång, frågande blick.

»Ni väntar förmodligen att på något sätt få hjälp av kamrern?»

»Av min mors ord förstod jag, att jag kunde hoppas något sådant.»

»Var inte dock för säker på det, ty kamrern är nog icke sin egen herre i alla stycken, och det beror mycket på hans hustru, vad han kommer att göra för er. Därtill är kamrern själv offer för ett mycket ombytligt och ojämnt sinne, så det kommer ju an på, hurudan han är, då ni kommer dit.»

»Det är nog möjligt.»

»Det är icke utan att jag skulle tycka om att höra, hur det går för er. Lova mig därför att komma hit igen, ifall kamrerns svar icke blir till belåtenhet. Vill ni det?»

»Mycket gärna.»

»Om ni blir bortvisad utan hjälp och råd, så läser ni er mors brev, och kanske hennes sista vilja är fullt så intressant som vad ni redan berättat mig.»

»Hennes brev till mig kan icke gärna innehålla annat än

råd för framtiden. Ni skall gärna få höra brevet, ifall jag behöver läsa det nu. Jag har ju inga vänner i hela världen vida, och ni har visat er vänlig mot mig.»

»Ni kan räkna mig och de mina såsom vänner, och det utan några självviska syften också.»

»Därom är jag övertygad. Men säg mig nu en sak, hur kommer det sig, att er gård ligger så nära Lövsjö, då inga andra gårdar finnas nära?»

»Det var sant, jag lovade ju att tala om det för er. Saken är ganska enkel. Lövsjö har inte alltid varit så vittomfattande som nu, men i min farfars tid gjorde den dåvarande ägaren av godset stora landköp för att få ett riktigt storståtligt herresäte, icke blott vad själva byggnaderna beträffar, utan även till arealen. Som det bjöds ganska goda priser, voro bönderna villiga att sälja, somliga hela gårdarna, andra stycken därav, men som vårt lilla hemman gått i arv inom vår släkt i många generationer och vi alltid varit fästa vid det med kärlek, nekade min farfar att sälja. Han blev bjuden gårdens dubbla värde, påstås det, men det hjälpte icke. Min far fick också goda anbud, men han var lika oböjlig. Det urartade till ett slags fiendskap, visserligen inte öppen, men ändock stark och bitter, och denna har nog på sitt sätt gått i arv även till barnen. Men se gården säljes på inga villkor, så länge vi kunna reda oss, och våra stolta grannar få sedan säga vad de vilja. Då min far dog och jag kom hem från lantbruksskolan, kom kamrern själv hit ned och erbjöd sig att köpa gården, men jag sade naturligtvis nej. Därtill är det någonting annat, som gör, att de vilja ha oss bort härifrån. Vi äro nämligen en liten smula släkt. Icke så, att vi räkna på det; vi hålla det hellre tyst, ty vi äro nog en smula stolta i oss själva, vi också, men någon släktskap är det ju i alla fall. Min mormoder var kusin till kamrerns far, och hon blev naturligtvis förskjuten av sin familj, för att hon ingick äktenskap med en simpel bonde. Jag har för övrigt ingenting att anmärka mot Lövhjelms. De ofreda oss icke mycket, utom barnen, vilka ju kunna säga några stygga ord, då tillfälle gives.»

»Ha de många barn där uppe vid Lövsjö?»

»Bara två, en gosse och en flicka.»

»Då var det kamrerns son, som slog mig i går kväll.»

»Ganska troligt, ty han är så hetsig och vild som jag någonsin sett en pojke vara.»

»Men en så fin mans son borde äga bildning nog att kunna behärska sig.»

»Så skulle man kunna räkna, men man räknar fel ibland. När jag nu tänker på er och ert ärende till kamrern, så tag ett gott råd från mig. Det kom just nu i min tanke. Om han bemöter er ovänligt, och för resten hur han än bemöter er, så säg ingenting om det där brevet till er själv och om er mors papper; ty har ni dem med er, torde det hända, att kamrern vill se igenom dem, och får han det icke med godo, så händer det, att han tvingar er.»

»Ni gör mig nästan rädd för honom. Visst har jag alla papper med mig. Jag kunde ju icke lämna dem hemma. Jag undrar, vad jag skall göra. Om jag kunde gömma dem.»

»Ni har rätt, ni kunde gömma dem. Gå med mig in, så låser jag in dem åt er, tills ni kommer tillbaka, ty vilken utgång ert ärende än må ha, så kommer ni ju hit ett tag ändå.»

»Det gör jag säkert, och jag är tacksam, om ni vill förvara mina papper.»

De begåvo sig upp till stugan, där Axel tog sin gäst med sig till sitt eget rum i övre våningen. Gossen betraktade det rummet med största förvåning. Framme vid fönstret stod ett fint skrivbord av ek, belastat med en mängd böcker och papper. En stor, rymlig bokhylla stod vid ena väggen, och den var till överflöd fylld med goda böcker. Över sängen, som stod vid andra långväggen, hängde en mängd vapen av olika slag, både gamla antika sådana och nya. Man skulle kunnat tro, att rummet tillhörde en samlare av kuriosa och en man med fin smak och litterär bildning, hellre än en bonde.

»Ni skall inte förundra er över de här småsakerna,» sade Axel skrattande, »ty även om jag är bonde, så har jag dock varit ute något litet, och jag är icke alldeles utan kunskap.

Jag tycker om att samla litet av varje. Nu lägga vi edra papper i lönnlådan i mitt skrivbord, och jag lämnar dem icke till någon annan än er. Äro vi överens om den saken?»

»Ja, det är jag gärna med om. Ni gör mig kanske en stor tjänst på det sättet.»

»Det få vi se snart nog. Nu torde det vara tid för er att gå upp till Lövsjö. Lycka till.»

Några minuter senare vandrade Sebastian med spänstiga steg upp i riktning mot herrgården, under det Axel Axell tankfull stod och såg efter honom.

»Den där är alldeles säkert en präktig pojke», sade han till sin mor, som kom ut ur stugan.

»Jag tyckte precis, att han liknade kamrern, men det kan ju inte vara möjligt.»

Axel visslade till ett tag och gick sedan tyst till sitt arbete.

FJÄRDE KAPITLET.

Besöket på Lövsjö.

VÄGEN upp till Lövsjö var vacker, och Sebastian njöt av sin promenad. Borta i en liten vattenpuss sjöngo några grodor mitt på förmiddagen en liten enkel lovsång, under det de i skuggan av en väldig ek njöto av livet. Bland fåglarna var det ett väldigt liv. De pratade med varandra, de sjöngo körsånger, och uppstod någon paus, så fick man plötsligt höra ett vackert solo av någon liten modig sångare, som förstod sin sak väl. Borta i skogskanten lågo några stora, röda granitblock uppstaplade i en hög, och de glänste som ädelstenar, när solljuset föll på dem. Blommor i tusental stodo utmed vägen och ängarna,

luften var klar och himlen blå. Allt stod i fägring och härlighet, och Sebastian hade öga för naturens skönhet.

Kommen närmare gården mötte han ett par drängar, som körde hö. Nu voro kärrorna tomma, och drängarna voro glada. De tillropade Sebastian några muntra ord, som han besvarade med ett litet leende. Den långa lindallén upp till Lövsjö var skuggig och skön, och där gick gossen sakta. Det präktiga herresätet med sina många gavlar och utsprång tog sig storslaget ut i sommarglansen. Sebastian undrade, hur det skulle kännas att ha ett sådant hem. Att det låg en stor lycka däri, därom hade han en dunkel aning. Att vara rik och oberoende och ej behöva ängslas för brödet och för den okända framtiden, det måste innebära lycka, det trodde han säkert.

På stora trappan stod kamrer Lövhjelm själv och rökte sin förmiddagscigarr. Fridolf och Annette roade sig borta vid en lövsal. När Fridolf fick se den främmande, kom han springande emot honom.

»Vad har du här att göra, landsvägsstrykare? Det var du, som var här i går kväll. Vill du ha mat, så kan du höra efter i köket.»

Sebastian svarade icke, utan gick tyst förbi honom. Detta behagade dock icke Fridolf, som var van att styra efter behag och husera som han ville med de underordnade vid gården. Han sprang efter Sebastian och högg bakifrån tag i öronen på honom, så att det var med knapp nöd den angripne kunde hålla sig på fötterna.

»Vill du inte svara mig, din usla bondlurk!»

Med ett häftigt ryck, som gjorde honom själv stor smärta, slet sig Sebastian lös och vände sig om. Nu var blodet uppe även hos honom, ty ett sådant behandlingssätt kunde han icke tåla. Han grep tag i båda armarna på Fridolf och klämde till försvarligt.

»Vet du inte skäms det allra minsta, eftersom du angriper fredligt folk? Håll dig du bara på din plats, ty eljes blir det stryk av.» Och han ruskade Fridolf, tills denne blev blodröd i ansiktet.

Kamrer Lövhjelm hade sett hela uppträdet, men blandade sig alldeles icke i gossarnas gräl. När Sebastian till slut släppte Fridolf, vände han sig ifrån denne och gick direkt fram till kamrern. Men Fridolf blev icke alls stående stilla. Han var nu så ond som han gärna kunde bli och svor halvhögt. Då han icke mera vågade gå nära Sebastian, tog han upp en försvarligt stor sten, måttade efter sin fiendes huvud och kastade. Men han måttade icke väl den gången, ty stenen susade förbi den, åt vilken den var ämnad, och träffade kamrern mitt i bröstet. Med ett högt rop stapplade han ett par steg tillbaka och släppte cigarren, som han höll i handen. Ögonblicket därefter var Sebastian uppe på trappan och hade gripit tag i kamrern, fruktande, att denne skulle falla.

»Det var han som gjorde det», tjöt Fridolf, som också blivit rädd och nu i sin vanliga feghet sökte skjuta skulden på en annan. Men den gången misslyckades han, ty fadern hade ju sett alltsamman.

»Du går genast upp till ditt rum, Fridolf, och stannar där, tills jag kommer», sade kamrern allvarligt, så snart han hämtat sig så pass att han kunde få fram orden. Men Fridolf ville icke, utan i stället för att lyda sprang han av alla krafter inåt parken.

»Han är sig lik, den göken. Vad kallar du det?» frågade kamrern med ett litet leende, som skulle föreställa belåtenhet, ty han ansåg sonens elakhet och självsvåld vara självständighet, och det trodde han vara ett gott tecken hos honom.

»Jag kallar det dålig uppfostran, min herre», svarade Sebastian frimodigt och såg den frågande i ansiktet. Över kamrer Lövhjelms drag flög en hastig rodnad, som dock dog bort i ett ögonblick. Han sade intet mera i ämnet, utan tillsade gossen att följa med in. Utan att känna sig det minsta förlägen över prakten i de stora hallarna och rummen följde Sebastian med. Kamrern gick före med raska steg, och ett par betjänter, som voro sysselsatta inne i rummen, sågo med förvåning efter dem. Till slut stannade kamrern inne i ett högt och ljust rum, vars möblemang och inredning granneligen vittnade om, att det var hans privata ar-

betsrum. Han slog sig ned i en stor och bekväm stol framme vid fönstret och tillsade gossen, att även han kunde sitta ner. Detta var en artighet, som kamrer Lövhjelm icke gärna visade någon i underordnad ställning, och nu begrep han knappt själv, varför han var så förekommande mot denne gosse. Om han varit under inflytelsen av nattens ensliga känslor, så hade det ej varit besynnerligt, men han hade nu gömt undan dessa känslor mycket djupt, sedan han i timmar suttit och grubblat och sökt tänka sig till klarhet angående *Elviras brev.*

»*Du skulle i dag ha svar på det där brevet, min gosse.*»

»Så lovade ni mig i går kväll, min herre.»

»Du vet icke, vad det brevet innehöll?»

»Nej, inte alls. Min mor sade endast, att då ni fått läsa det, torde jag av er kunna påräkna hjälp för framtiden.»

»Och det var allt?»

»Ja, med avseende på brevet.»

»Och om jag icke hjälper?»

»Då gav hon mig andra föreskrifter om, huru jag skulle handla.»

»Och hurudana voro de?»

»Det vet jag ännu icke.»

»Vet du inte? Hur är det möjligt?»

»Hon skrev dem i ett brev, som jag icke skulle läsa, förrän jag varit hos er.»

»Har du det med dig?»

»Ja, jag har det med mig.»

»Låt mig se.»

»Åh, ni menar, om jag har det på mig, men det har jag inte. Jag lämnade det i förvar hos en god vän för tillfället.»

»Har du vänner här i närheten?»

»Ja, jag har lyckats vinna en vän, hos vilken jag i går kväll fick härbärge, då jag ämnade gå och lägga mig ute i skogen.»

Kamrern bet sig i läppen, ty nu först tänkte han på, huru ogästvänlig han visat sig mot gossen kvällen förut. Detta hade han dock icke menat, utan hade det skett på grund av

den häpenhet, som kommit över honom, då han läst några ord i brevet.

»Och vem är den vännen?» frågade han efter ett ögonblicks tystnad.

»Han heter Axell, så mycket kunde jag förstå av hans ord.»

»Åh, Axell; och där blev du väl emottagen?»

»Mycket väl.»

»Det hade varit bättre, om du först sökt vänskap hos mig, då ditt ärende ju gällde mig.»

»*Jag gick hit först, men det var ju icke mitt fel, att jag* blev tillsagd att komma tillbaka i dag.»

Åter tyckte sig kamrern ha fått ett hugg.

»Du hade väl några flera papper, som du lämnade i förvar hos honom?»

»Ja, jag har en liten bunt papper, som röra min moder, ehuru jag ännu icke vet, vad de innehålla.»

»Vi måste tillsammans genomgå de papperen, innan jag kan lova att hjälpa dig. Därför är det bäst, att du genast går efter dem.»

»Nej, min moder sade annorlunda. De papperen få icke röras, förrän ni givit mig ett avgörande svar på brevet.»

»Hon kanske ansåg det bäst så, men om jag nu bestämmer annorlunda, så måste min vilja följas.»

»För mig gäller hennes ord först av allt.»

»Såå. Och om jag inte ger dig något svar alls då?»

»I så fall skall jag inte besvära er längre, herre, ty jag ämnar då slå mig igenom på egen hand. Hade det ej varit min mors befallning, så hade jag icke alls kommit hit, ty tigga vill jag på inga villkor.»

»Stolt också, eller hur? Tror du det passar dig?»

»Därpå har jag icke tänkt, och det var icke min avsikt att visa högmod.»

»Vad heter du, gosse?»

»Sebastian Hedengren.»

»Åja, det var sant. Nå, vad önskar du egentligen av mig?»

»Ingenting, så långt mig beträffar. Det var ej på grund av egen önskan jag kom hit.»

»Varför sände din mor dig hit då?»

»Därom torde brevet ha underrättat er. Jag vet det verkligen icke.»

»Hon önskar, att jag skall hjälpa dig. Vad slags hjälp vill du ha?»

»Jag vet inte, vad jag skall svara, ty jag har inte tänkt på det.»

»Vill du gå i skola?»

»Ja, jag både vill och skall det.»

»Lämnade din mor några medel åt dig då?»

»Nej, ingenting utom det lilla, vi hade i hemmet. Men jag kan slå mig igenom.»

»Prat bara. Gå nu efter dina papper, så få vi se, vad din mor väntade av dig, och så kunna vi bestämma litet bättre.»

»Nej, de papperen höra icke hit.»

Kamrern var färdig att brusa upp, men han hejdade sig och gick i stället till klockströngen och ringde. En betjänt var där om några ögonblick.

»Gå ner till Axell och säg till honom, att han skall lämna dig de papper, som han i dag fått att förvara. Skynda på.»

Sebastian betraktade honom med häpnad. Hur kunde han taga sig en sådan frihet?. Men kamrern låtsade ingenting om, utan satte sig vid bordet och började ögna igenom några papper.

»Skulle ni icke vilja giva mig svar på det där brevet nu, så att jag får gå?» frågade Sebastian om några minuter. Han började känna det besvärligt.

»När han kommer tillbaka med dina andra papper. Jag har ju sagt dig det förut.»

»Dem får han ändå inte, så att det var lönlöst att sända honom.»

»Det får du nog se. Var nu bara lugn tills han kommer.»

Utan att ägna den ringaste uppmärksamhet åt gossen satt kamrern vid sina papper. Sebastian betraktade de fina möblerna, den mjuka mattan, de kostbara gardinerna, tav-

lorna, böckerna, som i dyrbara praktband stodo i sina hyllor; men han blev trött även av detta och önskade gå, ty tiden blev honom lång. Till slut återkom betjänten, men utan papper.

»Hälsade du från mig?» frågde den förtörnade godsherrn.

»Ja, naturligtvis, herr kamrer; men Axell ville på inga villkor lämna dem ifrån sig.»

»Det är bra. Du kan gå.»

Så snart betjänten var utom dörren, vände kamrern sig till Sebastian.

»Du tycks ha gjort upp med den där bonden riktigt, du. Men det gör ingenting för min del. Din mor ber i brevet, att jag skall hjälpa dig och på grund av, att jag kände henne, då jag var ung, skall jag villfara hennes begäran. Du skall få arbete här vid gården. Till en början torde du inte duga till något annat än stallpojke, men det duger åt dig. På så sätt får du i alla fall ditt bröd, och fattig som du är, kan det aldrig bli annat än arbetare av dig. Uppför du dig väl, torde du med tiden kunna bli betjänt. Men sköt dig väl och var flitig, ty jag tål inga lata personer omkring här. Nu kan du gå ned till stallet och hälsa stallmästarn ifrån mig, att du är antagen i tjänst vid gården.»

Över Sebastians kinder for den ena purpurskyn efter den andra vid detta kalla, avmätta tal. Han tyckte sig sjunka och sjunka, djupare och djupare, till dess han stod såsom en fattig och eländig tiggare inför denne förnäme och hjärtlöse herre. Och på samma gång ropade i hans hjärta en mäktig röst, att han måste hålla sig uppe. Icke så, att han föraktade det hederliga arbetet, det var honom tvärtom kärt; men tanken på att bli stallpojke, med utsikt att någon gång i tiden möjligen stiga så högt som till betjänt, detta både förargade honom och gjorde honom smärta. Högre vyer av livet än så hade han haft. Huru hade han icke i den älskade moderns sällskap många kvällar suttit och drömt om, huru han genom sitt arbete och sina studier skulle svinga sig upp till någonting, om ock icke storslaget så dock nå-

got att sätta verkligt värde på. Han skulle bli en man i samhället, en man, som läte tala om sig, och som uträttade något mera än en livréklädd betjänt kunde få tillfälle till. Allt detta drog med blixtens hastighet igenom hans själ i denna stund.

»Nå, varför går du inte, pojke?»

Han spratt till. Han hade glömt tillsägelsen. Men nu bugade han sig stillatigande och gick ut. Som i en dröm vandrade han igenom de granna gemaken och salarna, förbi de leende betjänterna och ut genom de massiva ekdörrarna. Och när han omsider åter stod under den blå himlen, från vilken solen sken, när han åter kände blomdoften och hörde fågelsången, då kände han sig fri igen; och liksom i hänryckning sträckte han ut armarna, i det över hans läppar orden kommo darrande, som voro de tårbemängda:

»Nej, nej, aldrig stallpojke, aldrig betjänt. Gode Gud, låt mig vara fri och vandra min egen väg, även om det är fattigmannens.»

Och så ilade han som en jagad hind utför den skuggiga lindallén, bort på den dammiga vägen, där han förut tyckt allt var så vackert, men där han nu ingenting såg. Det var först när han hunnit ända fram till Axells lilla vackra gård, som han väcktes ur sina drömmar, ty den unge bonden hade väntat på honom och ropade nu:

»Gå för all del inte förbi, det skulle inte vara rätt.»

Sebastian stannade.

»Är jag redan här?»

»Det ser ut så. Ni var efter allt inte så länge borta. Jag trodde nästan ni skulle bli upptagen i kamrerns familj och stanna vid Lövsjö.»

»Det senare kunde jag allt hava gjort, men jag tror inte jag har några vidare anlag för att vara stallpojke.»

»Bjöd han er en sådan plats?»

»Ja.»

»Och ni nekade antaga den. Blev han inte ond då?»

»Det vet jag inte.»

Och så satte han sig på stenbänken, där de suttit under

natten, och där berättade han, huru hans besök avlupit och vad slags hjälp han blivit erbjuden. Då han slutat, runno tårarna utför hans kinder.

»Och vad ämnar ni nu göra?»

»Det vet jag icke direkt ännu.»

»Om ni vill lyda mitt råd, så gå just nu in i mitt rum och läs igenom er mors brev. Sedan kan ni möjligen lättare bestämma, och vi kunna kanska rådgöra om saken, ty kan jag stå er bi, så är jag villig.»

Det var Sebastian med om, men innan han gick för att läsa brevet, bjöds han av Tyra att komma till köket och få middag, ty Axell hade anat, att intet gästs honom vid Lövsjö.

FEMTE KAPITLET.

Hans moders brev.

SEDAN Axel tagit fram papperen ur sin skrivbordslåda, lämnade han Sebastian allena att läsa igenom brevet, vilket skulle bliva avgörande för hela hans framtid. Det var bäst att få sitta ensam en sådan stund, det förstod nog bonden, och Sebastian kände sig tacksam at få sitta i ro för att i hjärtat åter lyssna till moderns älskade röst. Här var ett budskap från den döda, det kände han, och han undrade, vad det kunde innehålla. Just som han bröt brevet, kom den tanken för honom, att han kanske icke hade rättighet att läsa det, ty på sätt och vis hade kamrer Lövhjelm icke nekat honom hjälp. Men icke kunde hans älskade moder hava velat sända honom den långa vägen ända till Lövsjö endast för den sortens hjälp, det

insåg han också. Därför borde han nog läsa brevet, och med en djup suck öppnade han det och började.

Tyst var det i det vackra lilla rummet, där gossen satt. Det enda, som någon gång störde tystnaden, var rasslandet av papper, ty Sebastian läste igenom det långa brevet flera gånger, och när han läst det, såg han flyktigt igenom ett par andra papper, för att sedan åter läsa brevet. Och omsider sjönk hans huvud ner mot bordskanten, och häftiga snyftningar skakade hela hans kropp. Hur länge han satt där, visste han icke själv, och han märkte icke, att dörren ett par gånger gick upp på glänt, och att Axel Axells vänliga blick sökte honom. När det redan började lida mot kvällen, steg Axel in i rummet. Då hade Sebastian gråtit ut och satt där lugn och blek med de ödesdigra papperen framför sig.

»Nå, hur har det gått, min käre Sebastian? Ni har läst igenom er kära moders skrivelse?»

»Ja, jag har läst igenom den flera gånger.»

»Men hur är det fatt? Var det någonting sorgset i den?»

Sebastian syntes hava förändrats en hel del denna eftermiddag, och ett mycket djupare allvar än någonsin låg över hans drag.

»Det är både sorgligt och glädjande, ty det ger mig viktiga upplysningar, på samma gång som det binder mina händer ganska svårt.»

»Och ni måste behålla det såsom er egen hemlighet?»

»Nej, därom ber hon mig icke direkt, men det blir mig helt naturligt att göra det ändå. Dock önskar jag, att jag kunde öppna mitt hjärta för någon.»

»Nog skulle det kanske kännas er lättare sedan.»

»Vill ni bevara min hemlighet, om ni får del av den?»

»Naturligtvis, men jag ber icke alls att få veta den. Vad som låg i min tanke var att få veta, hur ni nu ämnade handla.»

»Det är just detta jag icke vet ännu. Men ni kan måhända giva mig något råd, sedan ni fått veta det hela.»

»Om ni tror det, så kan ni med lugn anförtro mig det, som ligger på ert hjärta, ty det stannar mellan oss.»

»Ni minns, att jag sade er, att min far var död?»

»Ja, det sade ni.»

»Det var ett misstag. Han lever.»

»Hur kunde då er mor bli lämnad ensam?»

»Se här är hennes vigselattest. Den är äkta, därom är intet tvivel. Men min far gifte sig under ett antaget namn, och han övergav min mor sedan; av vad anledning visste hon icke.»

»Vet ni, vem han i verkligheten är då?»

»Ja, därom upplyser mig brevet. Han är nu herre till Lövsjö. Det var till min egen fader jag skulle gå och söka hjälp, och han ville giva mig plats som stallpojke.»

Tårarna kommo honom i ögonen, då han berättade. och Axel satt häpen och såg på honom.

»Men, min Gud, om detta är sanning, så har ju kamrer Lövhjelm gjort sig skyldig till tvegifte, och ni är hans ende lagliga son.»

»Så har jag fattat det.»

»Råder icke er mor er till att göra edra anspråk gällande?»

»Nej, tvärtom ber hon mig, ifall jag blir bortstött av min fader, att söka reda mig på egen hand, ty att framställa anspråk vore detsamma som att ställa till skandal för honom, och hon hade förlåtit.»

»Det är för mycket att förlåta dylikt. Ni borde handla och tvinga honom att erkänna er.»

»Men vad skulle det då bli av hans familj? Ingen vet, vem jag är, men jag har lagliga bevis för min äkta börd såsom Sebastian Hedengren. De däremot äro icke födda inom lagligt äktenskap. Dock är detta varken hans hustrus eller barnens fel, utan endast hans. Jag måste skona dem.»

Axel satt tyst och tänkte efter för en lång stund. Sedan yttrade han:»

»Vi följa er mors råd tills vidare. Lövhjelm vet nu, vem ni är, och det är en god sak. Ni bör inte alls bli stallpojke, ni skall fortsätta er skolgång.»

»Men hur skall det bli möjligt, då jag är så fattig? Jag

väntar icke ens någon hjälp från min morfar, ty han försköt min mor lika hjärtlöst som hennes make.»

»Låt så vara, men kom ihåg, att vi äro släkt på långt håll, något slags kusiner, och jag bör väl för den släktskapens skull stå er bi.»

»Hur kan jag antaga det? Nej, giv mig tillfälle att arbeta, så att jag kan förtjäna till min skolgång, och jag skall vara tacksam, och det blir all hjälp jag vill ha.»

»Frågan är, vad arbete ni kan uträtta.»

»Vad som helst, även om det blir att arbeta som stallpojke, dock icke vid Lövsjö.»

»Om ni är villig att arbeta på landet, så kan ni stanna och göra det här, tills skolan begynner igen. Inte kan förtjänsten bli så rysligt stor, men någon i alla fall; och kanske finns det något efter er mor, som ni kan sälja och få pengar för, så att ni reder er genom åren.»

»Jag har ju vårt lilla bo och kanske några kontanter. Om jag får resa upp till A. och se till, att sakerna bli sålda, så kan jag sedan komma hit och arbeta. Men vore det icke bäst för mig att fortsätta min skolgång i A., där jag är van vid det?»

»Mig synes, som skulle det vara lika bra på någon annan plats. Här ha vi S. så nära, att ni lätt kunde komma ut till oss vid helgdagarna, och det vore trevligt! Så att mitt råd skulle vara, att ni avyttrade allt, ni har i A, utom det ni vill behålla naturligtvis, och att ni sedan flyttade ner hit till oss.»

»Kanske ni har rätt. Hurudan stad är S.? Tror ni det är möjligt att få något att göra där?»

»Hur menar ni?»

»I A. plägade jag på min lediga tid giva undervisning åt yngre gossar och förtjänade på detta sätt en slant.»

»Det torde gå lika lätt i S. Äro vi då överens om, huru vi skola göra?»

»Om ni vill hava besvär med mig och på detta sätt giva mig ett hem och er vänskap, så antar jag anbudet med tacksamhet.»

»Då är allt klart. Skola vi kanske låsa in edra papper igen? Det kunde annars vara en möjlighet, att ni förlorar dem.»

»Ja, vill ni vara snäll och göra det.»

Så var den saken ordnad, och Sebastian hade funnit ett nytt hem, där varken han eller hans moder väntat det.

Redan började solen luta till nedgång och skuggorna från skogen bli långa och tunga, då kamrer Lövhjelm med makliga steg kom vägen framåt. Han skulle ner till Axells lilla vackra gård för att höra efter Sebastian, men kanske ännu mera efter dennes papper, vilka han fruktade kunde för gossen uppenbara hemligheter, som icke borde dragas fram ur glömskans töcken. Axell sysslade ute på gården, och det var till honom kamrern gick. Han hälsade kort och kallt och fick en liknande hälsning till svar.

»Det var en främmande pojke, som sov här i natt,» sade kamrern på sitt myndiga sätt.

»Ja, det var så. Bättre att få ligga i en enkel bädd i en bondgård än ute på bara marken.»

»Den pojken blev lämnad i min vård, och jag lovade honom i dag anställning, men han rymde sin väg. Ni har väl inte möjligen sett honom igen?»

»Jo, det har jag allt. Men inte kan det väl vara fråga om rymning. Om han inte ville antaga den erbjudna platsen, hade han väl rättighet att avlägsna sig.»

»Men hans mor anförtrodde honom i min vård, lämnade honom åt min godhet.»

»Gjorde hon det skriftligt?»

»Ja visst.»

»Vill ni vara god och låta mig se skrivelsen.»

Inte var det ofta kamrer Lövhjelm rodnade, men nu gjorde han det.

»Ni har inte med den saken att göra.»

»Nej, som bättre är, inte det minsta.»

»Är pojken här?»

»Ja.»

»Kalla hit honom då.»

Axel gick upp till stugan och ropade åt Sebastian, som genast kom.

»Kamrern vill visst tala med dig.»

Sebastian stod tyst.

»Du rymde din väg, pojke. Sade jag dig inte, att du skulle gå till stallet och börja ditt arbete?»

»Jo.»

»Varför lyder du inte då?»

»Emedan jag inte antagit tjänst hos er.»

»Men det är, vad din mor ber mig om, att giva dig hjälp.»

»Jag vet det, men inte det slaget. Vi behöva inte tala om det, ty jag ämnar reda mig utan den hjälpen.»

»Kanske var det hennes mening, att vi tillsammans skulle genomgå de där papperen, du har, så kunde jag få en bättre idé om, vad hon önskar?»

»Nej, de papperen äro endast för mig.»

»Har du läst dem?»

Ja.» Hans lugna, kalla blick mötte kamrerns, och den rike mannen skälvde till, då han nu närmare betraktade gossen, ty i hans ansikte voro drag, som så tydligt påminde om hans döda moder.

»Och vad innehålla papperen?»

»Upplysningar om mina föräldrar och deras förhållanden. Ingen annan än jag har med dem att göra.»

»Nåja, det var ju bra. Vad ämnar du taga dig till, om du icke kommer i min tjänst?»

»Jag ämnar fortsätta min skolgång enligt min mors önskan.»

»Och var skall du få medel?»

»Jag kan arbeta.»

»Du vill således inte antaga min hjälp?»

»Inte den ni bjudit mig.»

»Och varför skulle jag giva dig något annat? Tiggare ha ingen rättighet att välja.»

En flammande rodnad flög över Sebastians ansikte, ord kommo på hans tunga, vilka han endast med största möda kunde hålla tillbaka. Men han segrade dock.

»Min mors brev till er innehåller sannolikt skälen, varför hon ber er hjälpa mig. Just det, att jag icke är någon tiggare gör, att jag sätter mina egna villkor och går min egen stig.»

»Och talar din mor om i de papper, du läst, vilka skäl hon har för att begära min hjälp för dig?»

Axel hade gått ifrån dem, då han ej ansåg sig böra lyssna till deras samtal, och nu talade Sebastian ut ordet.

»Ja, min far, det gjorde hon. Jag har fått veta hennes skäl, men det betyder mindre, ty de ha blivit ovänligt bemötta, och jag ämnar icke besvära er med dem.»

En dödlig blekhet drog över kamrerns ansikte. Pojken visste således hans hemlighet, denna hemlighet, som ovillkorligen måste bevaras till vad pris som helst, ty gällde det icke hela hans anseende, hans familjs heder, ja allt?

»Din mor har givit dig orätta upplysningar, gosse.»

»Det kan ni säga till henne, då ni en gång möter henne inför vår Herre på domens dag. Låt mig nu gå min egen väg.»

Och utan att vänta på flera ord, ilade han ifrån den förvånade godsherren. Denne gick bort till Axell.

»Några ord, min käre Axell.»

»Gärna, herr kamrer.»

»Har ni den där pojkens papper i förvar?»

»Hur så?»

»Jo, på grund av den släktskap, som finnes mellan oss, skulle jag i så fall bedja er få tillfälle att se igenom dem, ty jag fruktar de innehålla missledande uppgifter, som möjligen kunde skada familjenamnet.»

»Om de blivit lämnade i min vård, så stanna de där orörda. Mitt namn är, Gud vare lov, icke i minsta fara, ty både jag och mina fäder ha vandrat hederligt. Men lämna ni den där gossen i fred. Han blir i alla fall aldrig stallpojke hos er, och de där papperen komma kanske aldrig till besvär. om det bara inte blir något annat, som besvärar er.»

»Vad skulle det vara?»

»Samvetet.»

Kamrern svarade icke ett ord, utan gick sin väg utan att säga farväl. Han begrep, att här var intet att vinna på det sättet. Men det kunde kanske lyckas på annat sätt, om lyckan var honom gunstig. Sitt namn måste han rädda, det var visst och säkert, och han skulle nog finna medel därtill efterhand.

Samma kväll lades vidare planer för Sebastians skolgång, och den gamla fru Axell var alls icke emot sonens idé att låta gossen stanna där. För övrigt var hon aldrig emot vad han gjorde, ty han var en man, som handlade ärligt och rätt, även om han ännu var ganska ung.

SJÄTTE KAPITLET.

Ett missöde.

AXEL AXELL kom körande från staden, dit han varit med ett lass säd. Omkring honom föllo höstens vackra, gula löv och lade sig som en brokig matta på vägen. Det var redan långt lidet på hösten, och snart skulle vintern komma med snö och kyla. Men även hösten och vintern ha sina behag, och varför skulle man då klaga över, att sommarfägringen förgår? Axel såg bekymrad ut, där han satt och körde, under det hästarna i sakta lunk närmade sig hemmet.

Hela fyra år och litet mer hava gått, sedan den dag, då Sebastian Hedengren kom som en främling till hans hem, och nu låg gossen sista året vid läroverket, och nästa vår skulle han vara student, om allt gick väl. Axel hade icke misstagit sig på sin skyddsling, ty denne hade verkligen

arbetat utmärkt både i skolan under terminerna och vid gården under ferierna. Och han hade förtjänat icke så litet med att giva undervisning, så att egentligen hade han underhållit sig själv hela tiden. Och nu, när han var stora karlen, voro Axel och han de bästa vänner och hade fullt förtroende för varandra.

Sant var ju, att Sebastian varit en smula plågad av Fridolf Lövhjelm, som också gick i läroverket, men det hade han aldrig frågat efter, utan hållit sig på avstånd från den unge herremanssonen. Och då Sebastian år efter år avgått med största heder och flyttat från klass till klass, hade Fridolf blivit efter gång på gång. Men så levde den senare också ett vilt liv, så ofta tillfälle därtill gavs. Det kunde ju icke bliva tal om något närmande mellan dessa båda, och det hat, som Fridolf visat redan första gången, han såg Sebastian, hade visst icke försvunnit under årens lopp, utan snarare blivit så mycket bittrare. Därför hade han också vid flera tillfällen försökt ställa till förtret för Sebastian, vilken han räknade såsom en fiende, men han hade icke lyckats, utom ett par gånger, då han beljugit honom inför kamraterna, vilka likväl snart funnit, att Sebastian icke var att klandra.

Kamrer Lövhjelm hade ett par gånger under dessa år kommit till Axells, en gång för att om möjligt få de önskade papperen i sina händer, och en gång för att göra Axell ett erbjudande på gården, men allt var fåfängt. Under tiden hade häftiga och svåra strider förekommit i kamrerns familj, dels på grund av delade åsikter med avseende på barnen, dels på grund av andra skiljaktigheter i tänkesätt och uppfattning mellan makarna. Hennes nåd, som fru Lövhjelm lät kalla sig, hade under årens lopp varit den rådande i de flesta fall, men under de senare åren hade kamrern själv börjat sköta tyglarna och gjort det ganska strängt. Och när det gällde barnen, hade han blivit rätt hård, och vid några tillfällen hade han tuktat Fridolf utan förbarmande. Förebrådd därför av sin hustru, hade

han mot henne utfarit i hårda ord, hållande före, att hon alltför mycket lade sig i hans affärer, och så var striden i full gång. Den enda, som någorlunda stod på sin fars sida, var Annette, och det var först efter några allvarliga samtal, som de kommit att förstå varandra bättre. Även hon hade ett häftigt och obändigt lynne, men faderns allvarliga och vänliga samtal gav henne åtminstone den lärdomen, att det är fint och älskligt för en flicka att kunna behärska sig. Och vid de små samtal, han hade med henne, var det egendomligt, att när han skulle försöka framställa något riktigt älskligt och fint, blev det något drag hos Elvira, som han mindes och talade om.

Nu hade Annette varit borta ett år vid ett privat pensionat för bättre mans barn, och hon hade utvecklats och blivit riktigt älsklig. Hon hade nu kommit hem och skulle stanna hemma ända till nyåret för att sedan begiva sig bort igen.

Fridolf var ju hemma under ferierna varje år. Så ofta han då fick tillfälle, sökte han såra även Axell; det tycktes ligga i blodet hos honom, såväl som hos de övriga i familjen. Modern hade så ofta föraktfullt talat om den unge lantbrukaren, som i plebejiskt trots satt kvar på sin usla gård, ehuru han blivit bjuden rätt stora summor för den. Kunde man göra livet surt för honom, så vore det inte mer än rätt. Kamrern sade visserligen icke så mycket, men den ställning han intog mot Axell visade tydligt, hur liten tanke han hade om mannen. Allt detta gav Fridolf anledning att vid varje tillfälle han mötte Axell säga några sårande ord, och då han varit yngre, hade han icke dragit sig för att kasta sten efter honom. Hatet och föraktet hade stigit, sedan Axell givit Sebastian ett hem, och ehuru stenkastningen upphört, haglade de bittra, nedsättande orden så mycket hetsigare och rikligare över honom. Men aldrig hade Axell på något sätt låtsat sig märka något av allt detta. Han gick sin väg lika lugn och oberörd.

Vid ett tillfälle hade Fridolf och Annette tillsammans gått förbi Axell på vägen, och då Fridolf genast börjat

utfara i okvädingsord, hade även Annette sagt någonting sårande.

»Att er bror beter sig illa mot mig, det förundrar mig icke så mycket, ty pojkar i hans ålder ha stora anlag för att vara oförskämda, men att ni vill förnedra er till att säga stygga ord, det är mer än jag velat tro, och det gör mig ledsen för er skull.»

Då hade en glödande rodnad spritt sig över Annettes drag, och hon hade gått sin väg full av skam och självförakt, och sedan dess hade hon aldrig mer låtit förleda sig att tala tanklöst och styggt till någon, och hennes far såg med gädje att hon artade sig väl.

Axel Axell var som sagt på väg hem ifrån staden, och hans tankar voro icke vidare glada, ehuru inga direkta bekymmer vilade på hans sinne. Men tankarna dröjde ibland vid Sebastian, ibland vid familjen på Lövsjö och ibland vid hans egen ställning, som stundom icke var så helt vad han önskade den skulle vara. Därvid var det en sak, som mer än något annat bekymrade honom. Modern ville äntligen, att han skulle gifta sig, ty hon började själv bli trött på att sköta om huset, och han visste ingen, som han önskade till hustru. Nog fanns det gott om flickor i bygden, snälla och trevliga flickor också, men han kände sig alltid såsom en främling i deras sällskap, och hans hjärta förblev oberört. Han tyckte att så länge Tyra var hemma, kunde det ju gå så bra ändå, och tids nog kunde han gifta sig, när hon en gång lämnat hemmet.

I dessa allvarsamma tankar störtes han plötsligen av att någon ropade hans namn. Han höll in hästarna och såg sig omkring åt alla håll för att utröna, varifrån rösten kom. Just inne vid skogskanten satt Annette Lövhjelm på en sten, och aldrig förr hade Axel sett, att flickan var så vacker. Det mörka, ymniga håret föll i rika lockar ned kring det fint bildade ansiktet, och hennes bleka hy tog sig utomordentligt väl ut, där hon satt.

»Ropade fröken?» frågade Axel artigt, i det han lyfte

på hatten. Annette var sexton år fyllda nu, så att det dugde inte att behandla henne som barn.

»Ja, jag gjorde det. Kan ni skjutsa mig upp till Lövsjö? Jag har vrickat min fot, så att jag inte kan gå.»

»Naturligtvis står jag till er tjänst, fröken Lövhjelm. Jag är ledsen, att något sådant hänt er. Vill ni hålla till godo att åka i den här vagnen, eller föredrar ni att vänta, tills jag hunnit hem efter en annan?»

»Nej, den här duger. Jag har suttit här en lång stund, och det gör så ont i min fot.»

Axel hoppade av och band hästarna vid ett träd, för att han skulle kunna hjälpa henne. Hon hade, såsom hon ofta brukade, tagit sig en lång promenad genom skogen, och så hade olyckan skett.

»Ni kan väl inte stiga på foten?» frågade den unge mannen medlidsamt, då han stod vid hennes sida.

»Nej, jag fruktar det går inte. Det är som sutte den i ett skruvstäd. Om jag bara kunde få av skon, så tror jag det skulle kännas bättre, men jag förmår inte draga av den.»

»Om ni vill tillåta mig, så skall jag taga av den.»

Utan tvekan sträckte hon fram foten, och Axel måste skära sönder skon för att få den svullna foten fri. När detta var gjort, lyfte han utan vidare upp den unga flickan i sina starka armar och bar henne med största lätthet till vagnen och satte henne varsamt ned på det hårda sätet.

»Gör det mycket ont?» frågade han, då han såg tårarna sippra utför hennes kinder.

»Ja, förfärligt. Jag önskar, att det inte vore så långt hem.»

»Om ni ville komma med till vår lilla stuga, så kunde min mor möjligen hjälpa er något Hon förstår sig ganska bra på sådant där.»

»Kanske vore det bäst.»

Nu fingo hästarna icke mera lunka så sakta som förut, utan Axel körde så fort de kunde trava. Det tog icke så många minuter att hinna hans lilla hem. Han stannade vid grinden och bar Annette in i stugan, där han med ett

par ord för modern förklarade alltsammans, och hon var färdig att giva all den hjälp, hon förmådde. Och så pass säker var hon i att hjälpa, att hon fick foten rätt igen, ehuru Annette skrek betydligt, och sedan lade hon på kalla omslag för att lindra plågorna och få svullnaden att giva sig.

»Om ni nu sitter och vilar en timme eller ett par, så blir det inte så svårt sedan, när Axel skjutsar er hem», sade hon tröstande.

»Det gör inte så ont nu. Men de undra nog, varför jag dröjer borta så länge.»

»Vill ni, så skola vi sända bud hem.»

»Nej, gör inte det. Jag väntar här en stund, och sedan är herr Axell kanske snäll och skjutsar hem mig.»

»Naturligtvis.»

Hon satt i det bästa rummet i stugan, ett stort, ljust rum, prytt liksom de andra på ett smakfullt sätt.

»Hur vackert ni har det här», sade hon, då hon en liten stund suttit och betraktat rummet.

»Ja, Axel vill ha det så. Han säger, att det kostar alls inte mer att ha det trevligt, om man bara börjar ordentligt. Det där vackra skåpet har han själv slöjdat, och han har många andra saker, som han själv gjort.»

»Är det möjligt! Han är ju en riktig artist.»

»Det är han nog, fast tiden icke alltid räcker till för honom. Nu har det ju gått mycket bättre, då Sebastian varit hemma, ty de arbeta så väl tillsammans.»

»Kan den där pojken arbeta, han som ju endast gått i skolan och icke lärt något arbete?»

»Ja, han är duktig. Axel har också gått i skolan och tog studentexamen tidigt, men gården sköter han då som en karl.»

»Jag har hört det. Och er flicka är hemma också?»

»Tyra ja. Hur skulle jag kunna reda mig utan henne? Hon måste då stanna hemma så länge jag lever.»

Annette satt tyst. Hon kände det så fridfullt och trevligt i det enkla bondehemmet, där allting syntes vara så

fullt av harmoni och kärlek. När hon suttit en stund, kom Axel in.

»Om ni tror er stark nog, så skall jag nu skjutsa er hem. Jag har skjutsen färdig. De torde vänta på er hemma.»

»Ja, det göra de nog. Det var snällt av er att stå mig till tjänst.»

»Åh, jag ber, det är ingenting att nämna.»

Åter lyfte han henne i sina armar och bar henne ut till det väntande åkdonet, en fin och lätt schäs, för vilken han spänt sin bäste häst. Han hade lagt en mjuk kudde åt Annette att hålla foten på, så att hon kunde sitta riktigt bekvämt. Den smärta, blanksvarta hästen var otålig att komma iväg, och Axel talade lugnande till honom, medan han gjorde sig i ordning.

»Det var en utmärkt vacker häst ni har, herr Axell.»

»Ja, det är ett fint djur, och han är en präktig springare. Hade ni inte ont i foten, skulle jag gärna köra ett stycke omkring, för att ni skulle få tillfälle se, huru han kan löpa.»

»Vid något annat tillfälle kanske. Nu bleve det intet riktigt nöje.»

Annette hade tackat fru Axell för hjälpen och sagt farväl, och vid den vänliga fruns inbjudning att komma igen, hade hon svarat, att det skulle hon med nöje göra. Nu bar det av uppåt Lövsjö med en fart, som kom den unga damen att hålla i sig och nästan bringade förskräckelse i hennes hjärta.

»Att ni håller er med så fina hästar», sade hon, icke tänkande på, att Axel kunde finna en förolämpning i orden.

»Ja», svarade han kort. Hon förstod genast, att han känt det som om hon velat förolämpa honom, emedan han var blott och bart en bonde. Men hon sökte icke rätta det, ty hennes mening hade icke varit att såra. Då de stannade framför stora trappan vid Lövsjö, sutto kamrern och hennes nåd på verandan, och båda skyndade fram, då de sågo, vem det var, som skjutsade deras dotter.

»Vad står på?» frågade kamrern.

»Jag skadade min fot ute i skogen, och herr Axell var vänlig nog att skjutsa hem mig.»

»Är det farligt?» frågade hennes nåd.

»Nej, han har kört alldeles utmärkt», svarade Annette, med vilja misstydande frågan.

»Jag menar inte körningen, jag menar skadan i foten.»

»Jag tror inte det. Fru Axell såg till den och lade om kalla omslag, så att det är mycket bättre nu. Men jag kan icke stå på foten.»

Kamrern ropade åt en betjänt och befallde honom att genast komma dit med en stol, vilken befallning ögonblickligen hörsammades. Axel lyfte ned den unga fröken och satte henne varligt på stolen, och så var hans tjänst ändad. Annette tackade honom med stor vänlighet, men hennes nåd, som alltid varit till ytterlighet förbittrad på den självständige bonden, frågade nedlåtande:

»Hur mycket bli vi skyldiga för hjälpen?»

Axel hade redan satt sig upp och höll tömmarna. Han kände, hur rodnaden flammade upp i hans ansikte, och kamrern flyttade sig oroligt åt sidan ett steg. Men Axel var situationen vuxen, och med sin vanliga lugna stämma svarade han:

»Artigheten, min fru, artigheten.» Nästa ögonblick var han redan nere i allén, i det han lät sin springare sträcka ut efter eget behag. Den fina familjen stod slagen av häpnad. Detta var en simpel bonde, som väl ingenting visste om livet och om bildning. Till slut brast kamrern ut i skratt.

»Vad skrattar du åt?» frågade hans hustru vresigt.

»Åt läxan du fick, naturligtvis. Den var verkligen rakt på sak och träffande.»

»Du tyckte det. Men den där usle bonden får akta sig, ty det går inte för en sådan att leka jämlike med mig.»

»Det tror jag inte, han hade någon tanke på, men du förtjänade läxan, han gav dig. Du skall veta, han är en bildad man, även om han är bonde.»

»Vi behöva inte dryfta den frågan, han är gången, och vi kunna glömma honom.»

Därmed gick hon in. Kamrern log igen, och Annette kände sig ledsen. Men även om den stolte ägaren till Lövsjö kunde le, så var han i sitt sinne fientlig mot Axel, och nu kom det plötsligt över honom en fruktan, att Axel på grund av förolämpningen kanske skulle förmå Sebastian att yppa något av det gångnas hemlighet. En sådan fruktan plågade honom ständigt, och samvetet naggade, fastän han icke ens ville erkänna det för sig själv. Och han kände sig helt och hållet maktlös gent emot Sebastian och dennes vän.

Då Axel kom hem och hunnit sätta in sin häst, gick han och skötte om ett och annat, men hans tankar hade blivit så egendomliga, han visste icke varför. Han kände sig nöjd med sin dag, ehuruväl vredeskänslan över fru Lövhjelms oartighet ville tränga sig fram. Men han kuvade den och lät i stället tanken dröja vid bättre och finare föremål.

SJUNDE KAPITLET.

Ett misslyckat försök.

DET närmade sig julen, och ehuru det mesta arbetet utomhus var färdigt, hade man dock tillräckligt att göra till högtiden. Som vanligt skulle det tvättas och bakas och bryggas och slaktas, ja, vem vet icke huru mycket extra arbete det är före den stora högtiden. Och fruntimren skulle sy julklappar och ordna med tusende ting, och det gjorde de helst, när de fingo vara i fred i ensamhet.

Annette Lövhjelm var för länge sedan bra i sin fot igen, och nu höll hon på med julklapparna, ty hon ville ha dem färdiga så tidigt som möjligt, eftersom det skulle komma främmande till helgen. Hon var så pass gammal nu, att en och annan ung man började fästa uppmärksamhet vid henne, och ett par sådana ungherrar skulle nu fira julen med dem. De kommo ju, som det hette, för Fridolfs skull, men i verkligheten för Annettes. Roligt skulle det i alla fall bli, det var säkert. Kamrern var visserligen icke så särdeles glad numera, han hade alldeles förlorat sitt muntra lynne, och för resten hade det icke funnits så synnerligen stor munterhet hos honom någon gång på de senare åren. Dock syntes han nu mera foglig och vänlig, ehuru han icke talade mycket. Mot Annette, som mer och mer slöt sig till honom, var han god och öm, och hon var den enda, till vilken han yttrat, att han ängslades för Fridolfs skull, ty rapporterna om sonen voro alls icke goda och uppmuntrande.

Men så kunde det hända, att han ibland fick ett anfall av riktigt dåligt lynne, och då hjälpte ingenting, och det lönade sig icke att tala med honom, ty han gav knappt något svar. Det var vid de tillfällen, då minnena från det gångna plågade honom som svårast, och då drog han sig undan till sina egna rum och led i tysthet, och ingen besvärade honom, om det icke var alldeles nödvändigt.

Nere hos Axells var det också bråtт till julen. Tyra arbetade i smyg på julklappar, Axel och drängen körde i skogen om dagarna, och de långa kvällarna tillbringade den unge bonden vid sina böcker.

»Även om man är bara en bonde, så kan man väl stå ut med att bära litet vetande med sig genom livet», plägade han säga, och han hade fullkomligt rätt i anmärkningen.

Det var endast tio dagar kvar till jul. Vädret var snöigt och kallt, och det lovade bli stadig vinter nu efter en längre tid av ganska ombytligt väder. Axel var på eftermiddagen sysselsatt med att laga upp en stengärdesgård, som blivit rätt förfallen, och det var friskt att arbeta ute

i kylan. Nog höll han sig varm, ty när han arbetade, gjorde han det på allvar. Ett par vandrare kommo borta på vägen, och då de hunnit fram till den arbetande bonden, stannade de och hälsade. Han besvarade hälsningen helt kort men vänligt och fortsatte sitt arbete.

»Vad är det för en stor gård, som ligger där borta?» frågade den ene av männen och gjorde en rörelse mot Lövsjö.

»Det är Lövsjö herrgård», svarade Axel och såg upp. Han hade förut icke lagt märke till, huru rysligt ruskiga de båda individerna sågo ut, men nu märkte han det.

»Och vem bor där?» frågade mannen vidare.

»Kamrer Lövhjelm.»

»Är han en fin herre?»

»Jag förmodar det.»

»Är ni inte i tjänst vid gården?»

»Nej.»

Han tyckte inte om att störas i sitt arbete genom onyttigt prat, och han började ägna sig åt det han hade för händer. Men så lätt slapp han icke undan.

»Vem bor i den här lilla gården då?»

»Jo, det gör jag.»

»Åh! Kunde vi möjligen få litet mat där?»

»Ja, gån dit. Där finns alltid en bit där för dem, som äro hungriga.»

De båda vandrarna växlade en menande blick och gingo upp mot gården. Axel såg efter dem.

»Ett par otrevliga herrar, de där. Underligt att stora starka karlar skola behöva stryka land och rike omkring på det sättet, när det likväl finns så mycket arbete.»

Han talade högt för sig själv, som han hade för vana att ofta göra, och så fortsatte han sitt arbete med så mycket större intresse. När han närmare kvällen kom hem, frågade modern honom, vad de båda männen gjort åt honom, eftersom de icke blott skulle ha mat, utan även pengar.

»Pengar! De skulle inte ha några pengar. De frågade,

om de möjligen kunde få litet mat här, och det sade jag dem, att de kunde. Narrade de ifrån mamma pengar också?»

»Ja, de hälsade ifrån dig, att de skulle ha två kronor, ty de hade hjälpt dig med arbete, och du hade inga pengar med dig.»

»Sådana usla människor. Men av skadan blir man vis. Betala aldrig ut pengar åt sådana där mera.»

»Det är då underligt att inte människor kunna vara ärliga, men sådana där landstrykare kan man aldrig lita på.»

»Och likväl är det många bland dem, som äro ärliga, och många, som man har rättighet att tro bättre om, äro oärliga.»

»Det kan nog vara sant.»

Efter aftonvarden drog Tyra sig undan till sitt lilla rum för att arbeta, och Axel hade också något för sig, varför han gick upp till sig. I vanliga fall gick man tidigt till ro vid gården för att kunna stiga upp så mycket tidigare.

Det var ungefär vid midnattstid. Alla vid gården sovo med undantag av Axel, som suttit vid en bok tills ganska sent och nu låg och tänkte på ett och annat. Plötsligt hörde han något ljud utanför fönstret, och viss om, att det var en människoröst, han hört, satte han sig upp i sängen. Ljuden upprepades, och Axel smög sig fram till fönstret. Han hade inga innanfönster i sitt rum, varför han med lätthet kunde höra.

»Det här är rummet, det kan du slå dig i backen på.»

»Är du riktigt säker? Jag tyckte han sade tredje fönstret.»

»Alldeles riktigt, tredje fönstret från vägen, och det är just det här, eller hur?»

»Och om någon ligger där?»

»Det tror jag inte, åtminstone lät det inte så på honom. Men skulle så vara, så få vi sköta om den saken på bästa sätt.»

»Vi måste slå in en ruta.»

»Ja, vi få taga ut den. Jag har redan tagit bort kittet från den här, och det skall inte taga fem minuter, förrän vi äro inne.»

Axel kände så väl igen rösterna. Det var de båda männen, som varit där på dagen. Men i vilket ärende kommo de nu, och vem hade sänt dem? ty det kunde väl höras, att de voro sända av någon. Ljudlöst smög Axel sig till dörren, och lika ljudlöst öppnade han den. Det tog honom icke många sekunder att komma till drängens lilla rum, där ljudliga snarkningar förkunnade, att den unge mannen sov djupt och lugnt. Axel ruskade honom vaken.

»Var tyst», varnade han, innan drängen hunnit säga ett ord. »Det är ett par män, som hålla på att bryta sig in i mitt rum. Vi måste fånga dem. Kläd på dig litet och kom, men var tyst.»

Drängen förstod vad som var å färde, och nästa ögonblick var han färdig. De smögo sig tysta som kattor tillbaka till Axells rum och in genom den öppna dörren.

»Du ställer dig där och tar fatt den andre i ordningen», viskade Axel, ledande drängen bort till sidan av fönstret. »Den förste sköter jag själv.»

Drängen svarade icke men stod lugn på sin post. Nästa ögonblick föll fönsterrutan med ett sakta klirrande ned i snön, och en hand sträcktes in genom fönstret.

»Här ligger ingen, så långt jag kan se,» upplyste den, som sett in i rummet.

»Gå på då, så att vi komma härifrån fort.»

»Har du brått?»

»Ja, det bör man alltid ha i affärer.»

Den förste skrattade och kravlade sig in genom fönstret, och den andre följde tätt efter.

»Var är nu det där bordet, som innehåller så värdefulla papper?»

»Vi få tända en tändsticka, så se vi.»

Men den förblev otänd, ty den längste av männen greps i samma ögonblick av Axels hårda händer och på ett sådant sätt, att det var honom omöjligt att frigöra sig. Samtidigt hade drängen smugit sig bakom den andre mannen och slagit båda armarna omkring honom med sådan kraft, att han

satt som i ett skruvstäd. En förtvivlad strid utkämpades nu i mörkret mellan de fyra männen, men liksom hade de kommit överens därom, yttrades icke ett enda ord. Till slut föll en. Det var Axells motståndare, och han blev bunden till händer och fötter i en handvändning. Då skyndade Axel att tända ljus. Han fann drängen stående vid väggen, ännu med armarna kring sin motståndare, men utan att förmå göra mera än att hålla honom, och luffaren hade med naglarna klöst sönder drängens händer, så att blodet droppade ifrån dem. Men detta var också allt, han kunde göra.

»Jaså, står det till på det sättet. Nu skall jag snart ha det hela färdigt,» sade Axel och närmade sig med ett rep i handen.

»Kom mig inte för nära, ty då sparkar jag sönder er.» hotade inbrottstjuven.

»Gör ni det? Vi skola snart se. Om jag nu vackert går så här på sidan om er, då går det inte gärna att sparka sedan. Och nu armarna. Ånej, var inte så vild; det måste ske i alla fall. Nu är det gjort. Sätt honom nu, Nils.»

Sparkat hade han visserligen, men till ingen nytta, och lika fort som Axel talat, hade han också bundit mannen. Och då han nu hade dem båda bundna, satte han sig ner i den bekväma stolen framme vid skrivbordet och betraktade sina båda fångar, den ene liggande på golvet och den andre sittande på en stol.

»Nå, nu ert ärende, mina värda herrar», sade han långsamt.

Den långe gav svaret.

»Släpp oss bara lösa, och ni skall snart få se det.»

»Inte så brått, kära ni. Vi komma till det sedan. Vad var nu ärendet?»

»Det angår er inte.»

»Egendomligt. Här får jag mitt i natten besök av två främmande herrar, och så angår mig icke deras ärende. Men det betyder mindre. Vi skola nog få veta sanningen, bara vi hinna litet längre. Hör du, Nils, gå och kläd på dig

och kör bort till länsman och bed honom komma hit genast, så kanske vi sedan kunna komma till något resultat med de här gästerna.»

Nu blev det dock annat av, och båda två började bedja om förskoning. De skulle bekänna alltsammans, bara de finge gå sin väg.

»Låt det ske fort då, ty jag ämnar inte sitta uppe hela natten,» svarade Axel torrt.

»Vi blevo lejda att bryta oss in här.»

»Det är klart. Man gör inte sådant på eget bevåg. Det var väl för andras räkning också, som ni i dag narrade ifrån min mor två kronor?»

»Nej, det var det inte. Vi voro dumma som gjorde det, och vi äro villiga att lämna tillbaka pengarne.»

»Ja naturligtvis; nu när ni båda äro i knipa. Men vems ärende är det ni går nu?»

Den långe mannen kastade en blick på Nils och sade ingenting.

»Du kan gå och lägga dig, Nils. Nu reder jag mig ensam med dem.»

»Skall jag inte åka efter länsman då?»

»Inte ännu. Vi få se litet senare.» Drängen gick, och Axel vände sig till sina fångar. »Nå, vem sände er hit?»

»Det var herrn uppe vid herrgården.

»Såå, och vad skulle ni göra här?»

»Taga en bunt papper i skrivbordet där, det var allt.»

»Och för det skulle ni få?»

»Femtio kronor. Han skulle vänta på oss i parken.»

»Och detta är allt?»

»Ja.»

»Nog är ni så gamla, att ni båda två borde kunna inse, hur förnedrande det är för er.»

»Det var löftet om så mycket pengar, som frestade.»

»Kan väl så vara, men det är inte första gången, ni gjort inbrott.»

Nu tego de igen. Axel betraktade dem med en bedrövad blick.

»Har ingen av er ett hem?» frågade han omsider. Den lille mannen ryckte till och såg förlägen ut.

»Nå, hur är det?» frågade Axel ånyo.

»Jo, jag har nog ett hem, fast jag aldrig är där.»

»Och varför inte?»

»Åh, jag har blivit van att vandra.»

»Har ni kanske familj?»

»Jag har hustru och tre barn.»

»Aj då. Och vad leva de av nu?»

»Hustru min arbetar.»

»Och både hon och barnen fara illa.»

»Det göra de nog.»

»Jag skulle blygas, om jag vore som ni. Tänk, hur bra ni kunde ha det hemma, om ni ville arbeta och fylla er plikt. Men i stället stryker ni land och rike omkring och blir till och med en brottsling. Skola edra barn väl en gång välsigna sin fars minne?»

Ingen svarade.

»Jag skulle ha lust att låta er gå, om ni heligt ville lova mig att gå hem och som en man taga vård om er familj.»

»En inbrottstjuvs ord gäller litet.»

»Det är nog sant, men jag vet, om ni gåve mig ett ärligt löfte, så skulle ni också göra ett allvarligt försök att hålla det. Ni är för god man att leva så här.»

»Jag har fallit för djupt för att kunna räddas.»

»Så säger blott den fege, som icke vågar taga upp kampen mot sig själv och sin uselhet. Har ni mod i barmen, så försöker ni, och försöker ni ärligt, så lyckas ni. Det gäller ju att sluta upp med supandet och att hålla sig från dåliga sällskaper. Tror ni icke, att ni kunde göra ett försök?»

»Jag kunde försöka få arbete.»

»Tror ni det är möjligt att få något nu?»

»Ja, jag kunde ha fått arbete i S. nu.»

»Gå då tillbaka dit och antag det, och när ni förtjänat litet pengar, så sänd dem till er hustru. Och ni», vände han sig till den långe, »hur har ni det ställt?»

»Jag har varken hus eller hem.»

»Och ert yrke?»
»Både jag och min kamrat äro garvare.»
»Kanske kunde ni också få arbete i S.?»
»Ja, det bjöds oss båda.»
»Hur gammal är ni?»
»Trettio år.»
»Unga karlen med hela livet framför er. Sorgligt att ni skall bruka edra bästa år så rysligt illa.»

Han fick intet svar på denna anmärkning. Då satte han sig vid skrivbordet och skrev utan att fråga efter de fångna männens böner. När han var färdig, vek han ihop papperet, lade in det i ett kuvert och förseglade detta.

»Jag är mycket ledsen för eder skull,» sade han. »Ni borde båda två vara ärliga arbetare med trevna hem och ett aktat namn. I stället ha ni gått in på lättjans och brottets väg. Jag vet redan, att det är mycket svårt att komma ifrån den vägen igen. Nu kunde jag överlämna er i rättvisans händer, ty på eftermiddagen tillnarrade ni er av mina pengar, och i natt har ni brutit er in i mitt hus. Det är fult allt det där. Men jag tror, att ni båda kunna räddas, och inte vill jag lägga hinder i vägen därför. Bättre att förlåta och hjälpa. Om ni nu vilja lova mig som hederliga män att börja ett nytt och bättre liv och ärligt försöka segra över det onda, så skall jag låta er gå.»

De voro båda två mer än villiga att lova detta, vilket ju var naturligt.

»Här är då ett brev, som ni skola lämna till den där herrn vid herrgården. Sedan böra ni gå tillbaka till S. och försöka få det arbete, som bjöds eder i går. Och jag skall lita på edert löfte. Jag vet nog att andra, och kanske även ni, skola anse mig rysligt dåraktig, som handlat så med ett par brottsliga män; men får gå. Jag tror på att det hos varje människa finns något gott, som kan utvecklas och bli till välsignelse. Det är därför jag såsom en broder vill giva eder tillfället.»

Han lossade deras band, och de stego upp. Den långe sträckte på sig och böjde armarna. Den mindre stod med

nedslagna ögon framför Axel. Denne satte sig vid bordet igen. Då log den långe.

»Vet ni, att ni nu är i vår makt helt och hållet?» frågade han. »Vi kunna göra med er vad som helst för er enfaldighets skull och sedan sätta oss i besittning av de där papperen.»

»Ja, jag vet det,» svarade Axel lugnt och vänligt, »och det går ju an, om så behagas».

»Nej, inte skola vi löna honom så», protesterade den korte.

»Jag tänker inte heller på det. Nej, vi skola visa honom, att det kan finnas heder även i ett par busar. Giv mig brevet nu, min herre, och vi skola gå. Och tack för er vänlighet. Ni skall ej behöva ångra den.»

Ett leende av tillfredsställelse sken på Axels ansikte, då han räckte fram brevet. På samma gång yttrade han:

»Det kan ju hända, att jag syntes hjälplös i edra händer, men drängen är ju ännu vaken i nästa rum, och han kunde ha bringat vapen och hjälpt mig. Dock var jag övertygad om att ni båda två skulle handla som män. Det finns något gott hos eder båda, även om det nu ligger gömt under mycket som är ont. Låt det träda i dagen, och lyckan skall komma till eder. Gå nu.»

»Samma väg som vi kommo?»

»Ja, det är bäst, så blir ingen annan i huset störd.»

Ett ögonblick till, och de voro åter ute och skyndade bort i den vackra vinternatten. Tysta gingo de sida vid sida, upptagna av egna tankar. Till slut bröt den korte tystnaden.

»Åström du, den där bonden är ingen vanlig bonde.»

»Nej.»

»Jag ämnar följa hans råd, ty det är nog det bästa i alla fall.»

»Om det bara ginge; men vad skola andra tycka.»

»Det bryr jag mig sist om; jag har rättighet att göra som jag vill.»

Vid tanken på huru han ofta gått onda vägar bara för att andra lockat eller hånat honom, bryter en hejdlös vrede

ut i hans själ, och han svär över att han varit en så vek stackare i det flydda.

»Det är ju möjligt,» kom den andres röst helt tvivlande, »jag vet inte. Svårt blir det, men vi kunna ju försöka.»

I parken vid Lövsjö vandrade kamrer Lövhjelm oroligt av och an. Tiden blev honom lång. Skulle det lyckas? Han hade träffat busarne så behändigt i skogskanten, då ingen annan sett dem, och ögonblickligen hade det kommit i hans tanke, att de möjligen kunde bli honom behjälpliga att komma i besittning av de papper, vilka han ansåg sig tvungen att få i sina händer för sin familjs skull. Och de hade gått in på hans förslag utan tvekan. Lövhjelm hade intet emot Sebastian, utan tvärtom var han i hjärtat stolt över pojken, som utmärkte sig i alla goda stycken. Men det fick han icke taga i betraktande, lika litet som han fick tänka på sina egna känslor och sitt oroliga samvete. De farliga papperen måste förstöras, och sedan fick det gå med resten hur som helst. Han hade dock lidit mycket under dessa år, lidit bittert, och endast han och Gud visste, huru han ångrat sin ungdoms synd. Men nu var ju Elvira död, och det enda han kunde göra var att hålla hennes minne dyrt i sitt hjärta, ehuru det minnet ständigt plågade honom.

Nu voro hans tankar tunga, där han gick ensam i parken i den vackra natten. Kanske var det hans fantasi, som spelade med honom, men nog tyckte han sig flera gånger höra en sorgsen röst, som kallade honom vid namn, och varje gång tyckte han sig igenkänna Elviras röst. Till slut såg han de båda männen komma borta på vägen, och i sin otålighet gick han dem till mötes.

»Hur gick det?»

»Vi blevo fångade, det är hela saken. Han låg själv i det där rummet, och han var vaken. Med drängens hjälp band han oss, och först efter många böner lät han oss gå.»

»Fångade, bundna! Sådana stackare! Men hur kommo ni lösa då?»

»Åh, det hör inte hit. Men se här är ett brev till er ifrån bonden.»

Åström räckte honom Axels brev, som han dröjande tog emot.

»Talade ni om, vems ärenden ni voro ute i?»

»Vi sade blott att det var för en herre, vi träffade i skogen.»

»Och han drog förstås den slutsatsen, att det var jag. Men nu är det gjort. Åter ett misslyckande.»

»Ni står väl i alla fall vid ert löfte om pengarna, ty risken för oss var lika stor.»

»Det var för papperen, jag skulle betala, men jag skall giva eder något i alla fall. Se här äro tio kronor för er vardera.»

Busarna togo villigt emot pengarna, och som de inte hade något mera att uträtta vid Lövsjö, avlägsnade de sig genast. Kamrer Lövhjelm stod en lång stund orörlig i parken, hållande Axels brev i handen. Vad skulle nu följden bli av detta inbrott, som han anstiftat, och för vilket han kanske en dag måste svara?. Skall han någonsin lyckas få de ödesdigra papperen i sina händer, så att hans familj blir säker för, att icke skammen skall drabba den och hans barn räknas såsom oäkta? Detta var för honom den bittra frågan. Han var olycklig, han kände sig förtvivlad, men han kunde intet göra. Hade det funnits någon möjlighet, så hade han brukat den, men nu såg han ingen. Det föll honom aldrig in, att han kunde skada Sebastian i sina försök att få de viktiga papperen i sin ägo, ty för gossen fanns ju icke den minsta förhoppning om att någonsin bli kallad son till kamrer Lövhjelm. Han måste förbliva Sebastian Hedengren för all framtid. Och dock var han kamrerns äldste son, sonen med henne, som efter allt, det kände han klarare för varje dag, dock varit hans hjärta kärare än någon annan. O, att han icke så fegt syndat mot henne! Då hade han ej behövt att med nya synder söka skyla spåren efter den första stora. Dock fanns det ingen återgång. Om blott hans hustru och barn velat visa honom någon verklig kärlek, men nu var det för honom att kämpa denna bittra strid för intet annat än att uppehålla namnets ära, vilken dock i verkligheten för

länge sedan var förlorad. Ganska väl insåg han, att i själva denna kamp låg en del av straffet för hans stora ungdomssynd, hans brott.

Med tunga steg begav han sig från parken, och tunga tankar arbetade i hans hjärna. Han märkte knappt att han kom upp till huset, öppnade dörren och begav sig till sitt rum. Det var först sedan han tänt lampan och satt sig ned vid skrivbordet, som han slet sig lös ifrån grubblerierna. Nu måste han läsa brevet, så att det bleve honom klart, vad den förhatlige Axell skrivit. Det var intet långt brev, men det sade honom ganska klart, att Axell hade reda på Sebastians hemlighet. Det lydde:

»Bäste herre!

Det är fåfängt för er att söka komma i besittning av Sebastian Hedengrens papper. De äro så väl bevarade, att inga inbrottstjuvar kunna finna dem. Så länge ägaren icke besvärar någon, icke ens sin fader, vore det bättre lämna honom i fred.

A. A.»

Med en djup suck gick han till kakelugnen och kastade brevet i glöden efter kvällsbrasan. Det fladdrade till ett ögonblick och var så icke mer. Då gick kamrern till ro.

ÅTTONDE KAPITLET.

Händelser före jul.

NÄR man är ung förändras man långt mera än sedan man blivit äldre. Det är tillväxten i fysiskt avseende, som i det fallet avgör det mesta, men även intellektuellt ske förändringarna snabbare i ungdomsåren, enär utvecklingen då drives med så mycket större kraft.

När Axel Axells släde svängde upp vid det väna Lindbro, hoppade först en ståtlig, mörklockig yngling ur, och med kraftig hand slängde han den bakpå släden stående kappsäcken upp på trappan.

»Se så där ja, Axel, nu får den stå där, tills vi komma tillbaka, ty jag går med och hjälper dig med hästen.»

»Åh, prat, du ser frusen ut, Sebastian; gå in till fruntimren och se till, om de ha brasan tänd i ditt rum.»

»Ser jag frusen ut? Där misstager du dig, min gosse. Jag känner alls ingen kyla.» Och han var uppe i släden igen, innan Axel hunnit med ett ord mera, och så åkte de ned till stallet.

»Du skall inte tro, att jag är ömtålig för lite kyla, ty jag än van vid den. Och skulle man i sin bästa ungdom icke härda ut med litet köld, vad skulle det då bli av en i ålderdomen? Ser du så svett Svarten blev. Vi körde kanske litet för fort.»

»Nej, jag höll in honom för mycket, och det tål han inte, utan ligger på tömmarna, tills han blir genomvarm. Jag såg Lövhjelms kappsläde köra ut en liten stund före oss, och jag ville inte gärna åka förbi dem, vilket jag säkert gjort, om jag låtit Svarten gå som han velat. De unga herrarna sågo rysligt upprymda ut.»

»Det tycker jag de göra hela tiden, så det är ingenting ovanligt. Underligt synes det mig, att de kunna hålla på så där hela tiden utan att bli tilltalade eller tillrättavisade.»

»Ingen åklagare, ingen domare,» svarade Axel leende.

»Vet du vilka de unga herrarna voro, som kommo med Fridolf hem?»

»Ja, nog vet jag det. Den ene är en greve L-krona och den andre en baron D-skjöld.»

»Fina karlar i alla fall då.»

»Ja, till namnet åtminstone. Greven är visst en bra karl i alla fall. Han är student och hemma på besök nu, och han skulle ut hit på Fridolfs enträgna bjudning. Men baronen är nog Fridolfs like i ganska mycket.»

Hästen var nu insatt och tillsedd, och de begåvo sig upp till stugan.

»Här är lika vackert vinter som sommar,» sade Sebastian, i det han blickade sig omkring i den dunkla skymningen. »Ser du, hur fin skogen tar sig ut i den myckna snön och med små drivor på grenarna. Och stugan ser så inbjudande ut med ljus i fönstren. Du borde giva stället ett nytt namn.»

»Åh, jag vet inte. Vad ville du kalla det då?»

»Trollskogen synes mig mycket mera passande. Lika förtrollande vackert hela tiden. Du har alltid varit här och blivit så van vid det, att du knappt ser det, men jag kan se det klarare hela tiden. Den som kommer hit som en främling, fängslas snart av skönheten, så att man aldrig mera vill härifrån.»

»Ja, det är en tilldragande plats, jag vet det, och jag älskar den av hela mitt hjärta. Dock skulle jag önska, att gården vore litet större, ty det är icke nog arbete för mig på den nu.»

»Kanske kan du göra den större med tiden.»

»Det är icke mycket hopp om det. Gården är så begränsad inom Lövsjös område, att jag nog aldrig kan få en bit till.»

»Men det kan ändras med tiden.»

»Föga troligt.»

De voro åter uppe vid stugan, och Tyra öppnade just då dörren. Ett glatt leende for över hennes anlete, då hon såg Sebastian.

»God kväll, Tyra. Hur är det med dig? Du ser så blomstrande och frisk ut som själva våren, en trogen och verklig representant för den kvinnliga skönheten i norden.»

»Åh, sådana tokerier du pratar, Sebastian. Är det sådant du lär dig i skolan?» De skrattade båda, och Axel stämde in.

»Ja, jag lär mig allt en del sådant också. Det hör till god ton att vara artig.»

Han tryckte hennes händer och steg så in i det rymliga och trevna vardagsrummet, hälsade fru Axell, som hade hon varit hans egen moder, och så slog han sig ned helt nära kakelugnen.

»Det känns ändå välsignat gott att vara hemma igen efter allt arbete och all ensamhet,» sade han.

»Ensam har du väl inte varit, gosse, då du har så många kamrater i skolan,» svarade fru Axell.

»Inte på det sättet, men ibland kan man känna sig ensam, även då det är många närvarande, och så har det ofta varit för mig. Därtill har jag nödgats sitta hemma vid mitt arbete mycket träget, och så har det hänt, att ensamheten plågat mig. Men nu är jag, Gud ske lov, hemma igen.»

Om en liten stund serverades aftonmåltiden, och Sebastian åt med strykande aptit. Visserligen hade han under skoltiden ordnat det så, att han fick mat, men den var av det allra enklaste slaget, och det var allt, han hade råd till. Axel hade nog velat hjälpa honom under årens lopp, men detta hade Sebastian redan från början motsatt sig. Om han inte på egen hand kunde sträva sig igenom, så ville han hellre uppgiva försöket. Han mottog betalning för det arbete, han utförde under somrarna, men icke mer än han ansåg det vara värt. För övrigt förtjänade han under terminerna ganska bra med att undervisa, ehuru det tog på krafterna, enär han oftast måste bruka natten för sina egna studier. Ett litet vindsrum hade han hyrt redan då han kom till S. första gången, och där hade han sedan bott hela tiden. Allt hade dock gått utmärkt bra, och nu var det bara en termin till, och den vita mössan var erövrad.

»Nå, blir du färdig till våren?» frågade Axel, då de senare på kvällen sutto och pratade.

»Ja, det hoppas jag med Guds hjälp bli. Hitintills har jag rett mig.»

»Har du bestämt dig för din framtida bana?»

»Det hade jag redan gjort då jag kom hit första gången. Jag skall studera naturvetenskap. Ibland har jag nog tänkt på medicin, juridik och sådant, men jag tror inte det ligger för mig. Dock torde man få ändra sig, då ju så många omständigheter måste tagas med i räkningen. Det är tids nog ännu att fatta det avgörande beslutet.»

»Hur har det gått med debet och kredit under terminen?»

»Utmärkt. Jag har pengar över. Som jag undervisat ganska många pojkar, har jag förtjänat bra, och du vet, att jag lever billigt.»

»Och det mår du mycket bättre av än om du vore rik och kunde leva överdådigt. Det gör en man stark att få kämpa sig fram. Många ha det alltför bra och bli vårdslösa och likgiltiga och ofta nog lättingar.»

»Det har jag nog sett. Tänk bara på Fridolf Lövhjelm. Han har knappt gjort något på hela terminen, och han misslyckades så med sina tentamina nu, att han måste läsa extra hela vintern för att hinna med.»

»Då kanske han inte alls blir uppflyttad till sjunde i år?»

»Det beror alldeles på honom själv. Han har gott förstånd och synes ha mycket lätt för att studera, men det är hans tvsliga slarv som gör, att han kommer efter. Dessutom lever han allt ganska ovarsamt och utsvävande för att vara en så ung pojke.»

»Är han ute och rumlar?»

»Ja, jag har förstått det så, men icke nog därmed, utan han har så många pojkstreck för sig för resten. I förra veckan fick han ett duktigt kok stryk. Han var ute med några andra pojkar och förde väsen. Så råkade de möta en garvaregesäll och togo sig för att ofreda honom. Först brydde han sig inte om dem, men när Fridolf sprang ifatt och slog av honom hatten, vart han arg. 'Åström tål intet

ofog', sade han, i det han grep tag i Fridolf och gav honom en grundlig avbasning på äkta gammaldags vis. Kamraterna vågade icke komma till hans hjälp utan sprungo sin väg. Men de talade om händelsen dagen efter.»

»Vad hette garvaren, sade du?»

»Åström, så långt jag kan minnas.»

»Då känner jag honom. Han har varit här och hälsat på.»

»Vad slags karl är han?»

»En bra man, hoppas jag.»

Axel ville inte för sin vän omtala händelsen med de båda luffarna. Men länge sutto de och samtalade den kvällen, även sedan fru Axell och Tyra gått till ro. Fridfullt och trevligt var det vid Lindbro, och ingen kände sig där oförnöjd.

Uppe vid Lövsjö var det mera storartat. Fridolfs hemkomst från skolan firades alltid litet festligt; det vill säga, hennes nåd styrde om den saken, ty kamrern syntes icke mera ägna något intresse åt sonen. Nu måste han ju visa sig såsom artig värd, ty Fridolfs båda vänner, som följt med ut för att fira julen hos dem, hade säkerligen icke kommit endast för Fridolfs skull. Det var för Annettes skull de kommit, så fattade kamrern det, och ehuru flickan ännu var ganska ung, ansåg han det icke ur vägen att ägna henne uppmärksamhet. Annette å sin sida var artig, skrattade med åt deras pojkaktiga skämt och historier, men så snart det blev henne möjligt, drog hon sig undan till sitt rum. Så gjorde även kamrern. Då ansåg Fridolf, att de kunde roa sig bäst på egen hand, varför han tog dem med sig till sitt eget rum, och där spelade de kort till långt fram på natten.

Följande dag föreslog Fridolf genast på morgonen, att de skulle gå ut och jaga, ty vädret var så förtjusande vackert, och trevligt att komma ut till skogen litet. Och både greven och baronen funno förslaget utmärkt. Så gjorde de sig i ordning, togo litet matsäck med sig, icke förglömmande en försvarlig flaska konjak, som Fridolf själv fyllde, ty sådant menade han, att man behövde på dylika färder.

De hade varit ute ett par timmar utan att lyckas skjuta något. Fridolf hade bommat på en ekorre och baronen på en talgoxe, som lekte i en gran, och detta förargade dem. Deras jakt var icke för att bringa hem något matnyttigt utan bara för att roa sig. Greven erkände sig vara en dålig skytt och icke vidare road av sporten, men han tyckte om att vara med ute ändå. Men Fridolf och baronen voro rysligt angelägna om att kunna döda något djur. Det är i alla fall en välsignad känsla, att dylika modiga herrar, som bara för nöjes skull gå ut för att döda små oskyldiga varelser, så ofta skjuta bom.

»Nu smaka vi litet på matsäcken», föreslog Fridolf, och det voro vännerna med om. Något roligt skulle man i alla fall ha. De åto och drucko av hjärtans lust, och så begåvo de sig åter på väg, pulsande i den djupa snön.

»Vi gå en krok omkring och draga oss åter mot hemmet, ty här finns ju ingenting att skjuta på», sade Fridolf förargad.

»Nej, det är allt ganska dåligt med den saken,» instämde baronen, och så började de återfärden i en stor båge. Därvid kommo de till en stor gärdesgård.

»Kanske är det någon annans jaktmark på andra sidan», invände greven tvekande, då de andra båda utan vidare hoppade över.

Det räkade dock icke bättre till, än att de nu voro inne på Axells skog, och Fridolf hade bort veta det, men visste han det, ville han dock icke låtsas därom. Axel och Sebastian hade hela förmiddagen varit ute i skogen för att fälla några träd, som Axel behövde, och hans präktiga stora hund hade följt med dem. Han tyckte det vara lustigt nog att vara i skogen och få fara omkring efter behag. Någon jakthund var han visst inte, men kunde han nosa reda på en hare, fann han ett stort nöje i att springa efter den så länge han orkade. Så hade han nu till sin egen fröjd jagat flera stycken harar av och an och var just nu på väg tillbaka till sin herre, då de bålde jägarne från Lövsjö fingo syn på honom mellan träden.

»Vad i alla dagar, där är en björn», utbrast baronen och grep Fridolf i armen.

»En björn», inföll greven. »det är väl inte möjligt. De ligga i ide vid den här tiden på året.»

»Åh prat, jag har sett dem ute här om vintern förr än nu», försäkrade Fridolf stolt. »Om vi bara hade grova skott med oss, så ginge det väl an. Men några salvor hagel borde kunna göra slut på besten.»

»Det är ju en stor hund och ingenting annat», förklarade greven, och då Fridolf i alla fall lade an för att skjuta, varnade han: »Gör det inte, för det är en hund. Det är andras egendom.»

Det var just detta sista som förargade honom, ty här ute ville han spela riktigt stor och låta sina vänner begripa att allt hörde Lövsjö till. Därför lät han också skottet brinna av, och den gången träffade han, till de båda andras stora förvåning. Med ett högt tjut av smärta ilade hunden bort från det farliga grannskapet.

»Vad i alla dagar betyder det här», sade Axel, som satt sig på en stubbe för att vila litet, medan Sebastian stod lutad mot sin yxa och pratade. »Jag tror sannerligen det är tjuvskyttar i skogen, och de ha inte dragit sig för att skjuta på Karo. Se här, hela det högra örat förstört av hagel. Det skall bli annat av, ifall jag får tag i dem. Kom så gå vi ett stycke åt det håll, varifrån vi hörde skottet.»

Sebastian ställde yxan mot ett träd och följde med. Karo smög sig modfälld efter dem. De hade inte gått synnerligen långt, förrän de sågo de tre jägarna, baronen siktande efter en stackars rädd liten ekorre, som flinkt hoppade från gren till gren i en tall. Axel gick med raska steg fram till de tre herrarne, rörde vid baronens arm och yttrade med stort lugn:

»Var god skjut inte. Det är skjutet nog i min skog i dag.»

Med ett häftigt ryck vände sig den unge herrn mot Axel, under det Fridolf med vrede svarade:

»Vad har ni med vårt skjutande att göra? Gå ni hem till er. Vi äro vårå egna herrar.»

»Det ser ut som skulle ni ha den tanken. Vem av er, mina värda herrar, har behagat skjuta på den här stackars hunden?»

»Jo, det har jag, om ni vill veta», svarade Fridolf. »Man bör inte låta sådana där hundar gå lösa.»

»Och varför inte?»

»Vi togo den helt naturligt för en björn.»

Både Axel och Sebastian började skratta.

»Det är väl ingenting att skratta åt», utbrast Fridolf, på det högsta förnärmad över deras munterhet.

»Ni tog min hund för en björn, en svart sådan med vit bringa, och det mitt i vintern ändå. Är det icke ändå en smula underligt? Björnarna pläga eljes inte gärna luffa omkring i skogen vid denna tid på året. Och frånsett det där om björnen, så är det här förbjuden mark, mina herrar. Jag äger alls icke yttra mig om edert nöje såsom jägare, ty det står eder fritt att jaga; men det får icke vara på min mark, och jag vill ha mina djur i fred.»

Greven var färdig att bedja om ursäkt för det intrång, de gjort på Axells mark, men Fridolf förekom honom.

»Vill ni påstå, att det här är er skog, min herre?»

»Alldeles, och därför önskar jag, att herrarna avlägsna sig med sina förhundar så farliga vapen.»

»Ni har säkert räknat fel en smula. Detta är Lövsjö skog, och den tillhör familjen Lövhjelm, om jag får be.»

»Om ni går uppför höjden där, kan ni säkerligen se gärdesgården, som skiljer Lövsjö från mina ägor. På andra sidan den gärdesgården står det er fritt att jaga huru mycket som helst, men inte här. Får jag bedja herrarna avlägsna sig nu.»

Fridolf var nu så förargad, att han knappt visste, vad han gjorde. Det var ej nog med förolämpning, han hade av denne bonde blivit nedsatt i sina vänners ögon; det var en skymf, och ingen Lövhjelm var villig att låta sig skymfas. Innan någon ens hunnit ana, vad han ämnade

göra, hade han höjt bössan och siktat på Axel. Ett rop ljöd i samma ögonblick, och Sebastian störtade fram just då skottet brann av. Hagelsvärmen träffade hans vänstra arm och sidan, men han gav inte ifrån sig ett ljud av smärta, han sjönk blott ned i snön, detta kanske mera på grund av sin upprörda sinnesstämning än till följd av skottet. Det kom vilddjursblick i Axels ögon, och med ett språng var han på Fridolf, som icke hann komma undan.

»Usling, mördare, är ni galen!» Hans händer slöto sig med ett järngrepp kring den unge mannens armar och avlockade denne ett rop av smärta.»

»Släpp mig, eljes får du ett skott också, usle bonde.»

»Det blir väl inte av er det. Men varför rör jag vid er? Det är förnedrande för mig. Gå ni hem och bida, tills rättstjänarne komma, ty nu har ni ändå gjort, vad ni får sota för.»

Utan att bry sig om de båda andra unge männen, som stått som förstenade under hela uppträdet, lyfte Axel upp den sårade Sebastian på sina starka armar och bar honom bort genom drivorna. Nu kom honom hans ovanliga styrka väl till pass, och det var honom icke så rysligt svårt att bära sin vän, ehuru denne var tung. Greve L-krona skyndade efter honom.

»Låt mig hjälpa er, min herre. Det blir för tungt för er att bära honom ensam. Rysligt tråkig händelse det här.»

Axel stannade och såg på greven. Denne var en i många avseenden präktig ung man, ehuru levnadssättet i de kretsar, där han rörde sig, nog satt sin stämpel även på honom. Han hade redan varit med om många galna streck i sina dagar, men en hederlig man ville han dock vara. Det fanns någonting manligt och fast i djupet av hans karaktär, och det trädde i dagen vid allvarliga tillfällen.

»Tack, min herre», svarade Axel med vänlig röst, ty nu var han lugn igen. »Jag orkar nog med honom, men kanske går det fortare, om vi hjälpas åt.»

Greven fattade tag i Sebastian för att hjälpa till, men hans styrka stod icke länge bi, och när de hunno ned till

den banade vägen, var han alldeles uttröttad. Axel såg det och sade:

»Nu kan jag mycket väl reda mig ensam. Tack för er hjälp.»

»Kan jag icke följa med i alla fall? Kanske kunde jag bli till någon nytta?»

»Jo, ni kan följa med, om ni vill, men jag förmodar, att edra vänner vänta på er.»

»Det bryr jag mig litet om just nu. Jag kan inte förstå, hur Lövhjelm kunde vara så tanklös.»

»Här är icke blott tanklöshet, utan övermod och otyglad vrede, och det är farligt att låta sig ledas av dylika häftiga passioner.»

Under tystnad fortsatte de vägen, och när de kommo nära det vackra Lindbro, stannade Axel, ty Sebastian hade återfått sin sans.

»Tror du dig stark nog att gå upp till stugan nu, om vi leda dig?» frågade Axel.

»Ja, det är jag allt. Jag vill hellre gå, ty eljes bli de så rädda och uppskakade hemma.»

Och det gick bra att gå det korta stycket. Det var helt naturligt, att både fru Axell och Tyra skulle bli förfärade, men Axel lugnade dem med, att det säkerligen icke var så farligt, och Sebastian sade sig icke ha några plågor.

»Nu åker jag in efter doktorn», sade Axel avgörande. »Mamma får vara snäll och säga till drängen att utföra sysslorna för mig, ty jag torde inte hinna hem i tid. Du, Sebastian, bör hålla dig alldeles stilla. Mamma hjälper dig att få av kläderna och komma i ro. Jag skall hjälpa dig att komma upp på ditt rum.»

»Kan jag stå till tjänst?» frågade greven, som dittills hållit sig tyst.

»Ja tack, tag honom under armen så där, så kunna vi lättare få honom uppför trappan.»

Tyra betraktade förvånad den fine unge herrn, som hon ej kände. Axel hade icke sagt mer, än att Sebastian råkat få ett skott i armen. Det tog icke många minuter,

förrän släden var ute på vägen, och Svarten ilade mot staden. Under tiden hjälpte fru Axell och greve L-krona Sebastian av med kläderna, och de lade märke till, att han var blodig, men de vågade icke blotta såret och se efter, hur svårt det var.

»Jag sitter här hos honom till dess doktorn kommer», förklarade greven, då fru Axell gav honom en frågande blick.

»Det var mycket vänligt av er, greve,» sade Sebastian, och fru Axell gick ner igen. Tyra satt i ett hörn och grät.

»Är det mycket illa med honom?» frågade hon modern.

»Jag vet inte. Vi få vänta tills doktorn kommer, så få vi reda på det.»

»Han dör väl icke?»

»Ånej, så farligt kan det icke vara, om han genast får tillsyn, och Axel är snart tillbaka, ty i dag får nog Svarten springa så fort han vill.»

Tyra svarade icke utan gick tyst till sitt arbete. Det tog litet över en timme, tills Axel anlände med läkaren. Då var Svarten vitlöddrig och genomsvett, men lika livlig som någonsin.

»Ni har den bäste springare jag åkt efter än», sade doktorn och strök beundrande Svartens löddriga hals.

»Ja, han är utmärkt och kan löpa, när så fordras.»

Undersökningen av den sjuke gick ganska raskt. Hela hagelsvärmen hade träffat armen med undantag av ett par hagel, som råkat bröstet just på sidan. Dessa hade dock icke gjort mycken skada. Men armen behövde noggrann tillsyn, och haglen måste genast uttagas. Läkaren var beredd för det, och Sebastian hade ingenting emot att bli tillsedd av den såsom mycket skicklig ansedde kirurgen. Sedan de nödvändiga förberedelserna företagits, utfördes arbetet skickligt och snabbt. Det var ganska många hagel, som uttogos, och visserligen smärtade det mycket, men inte ett ljud gick över Sebastians läppar. Till slut var doktorn färdig, ett förband pålagt och Sebastian förd i säng igen.

»Se så där ja, min unge vän, nu håller ni er stilla tills i morgon. Jag tror inte, att någon vidare sårfeber inställer sig, men det är bra att vara försiktig i alla fall.»

»Tack så mycket, herr doktor. Jag känner mig rätt kry, trots smärtan. Det blir sannolikt inte så farligt med det.»

»Men säg mig nu hur i alla dagar ni kunde få det där skottet i armen? Att döma av hagelmängden måste skottet ha avlossats alldeles invid er.»

Sebastian kastade en blick på Axel men svarade icke på frågan. Axel däremot gav svaret.

»Det avlossades av en vårdslös person, som säkerligen icke hade för avsikt att skada Hedengren.»

Detta var fullkomligt sant, även om icke rätta förhållandet framställdes.

»Ett olycksskott var det i alla fall. Hade det träffat litet längre åt höger, så kunde det ha blivit livsfarligt. Jag får i alla fall komma hit i morgon. Nu ha vi gjort allt vad vi förmå.»

Han samlade ihop sina instrument, under det han talade, och när han var färdig, vände han sig till Axel.

»Ni skjutsar mig väl tillbaka till staden igen?»

»Ni får ursäkta mig, om jag icke gör det själv, utan låter drängen göra det. Jag har litet att styra med här hemma.»

»Det är bra, bara jag kommer hem.»

Axel skyndade ut och såg till att hästen blev försatt, denna gång dock icke Svarten, och drängen var i ordning om några minuter. När doktorn åkt, gick Axel åter upp till Sebastian, sedan han dock först försäkrat sin mor och syster om, att ingen fara var å färde. Greve L-krona satt kvar där ännu. Ingen hade vidare tänkt på, att han stannat så länge. Nu reste han sig vid Axels inträde.

»Det är väl bäst, att jag beger mig upp till Lövsjö. Tack för att jag fick stanna, tills jag blev övertygad om, att ingen vidare fara föreligger.»

»Åh, min herre, ni har varit alltför god att stanna så

länge. Efter all sannolikhet sakna de er vid Lövsjö. Jag antar, att ni är greve L-krona. Mitt namn är Axell. Det är ju på sin plats, att presentationen sker, även om den sker sent.»

Greven räckte honom handen.

»Jag beundrar ert lugn, herr Axell. Under förhållandena skulle jag icke kunnat taga det så lugnt, om jag varit i ert ställe. Och jag är uppriktigt ledsen över det skedda. Jag var övertygad om, att vi icke voro inne på andras mark, ty eljes hade jag icke varit där. Dock är det nu skett, och det enda jag kan göra är att bedja er om ursäkt».

»Åh för all del, herr greve. Ni kunde ju icke hjälpa det. Och ni har visat er som en hederlig man med hjärta som gått med hit och stannat så länge.»

Greven gick, och Axel blev ensam med sin vän.

»Varför körde du inte själv för doktorn?» frågade Sebastian.

»Därför att jag väntar främmande.»

»Vem då?»

»Herren till Lövsjö och kanske även hans förhoppningsfulle son. Tycker du det är för mycket?»

»Nej, de borde komma.»

»Jag väntar det. Och skulle de icke komma, så torde vi i stället snart avlägga besök på Lövsjö.»

Sebastian log. Han visste nog, hur hjärtegod Axel var att förlåta, då någon förorättat honom, och så komme det säkerligen att ske även nu. Det knackade på dörren, och fru Axell och Tyra kommo in. De kunde icke bärga sig längre utan måste veta, huru all gått till. Tyra hade sett till Karos öra och kunde nu berätta, att det stackars djuret icke tycktes lida så mycket av sitt sår. Axel omtalade nu utförligt, huru det hela tillgått, och slutade:

»Hade inte Sebastian sprungit fram som han gjorde, så hade jag fått skottet mitt i bröstet. Nu var det han som fick det. Aldrig har jag haft särdeles höga tankar om den där Fridolf Lövhjelm, men att han var en sådan

usling, det hade jag icke velat tro. Aktar han sig inte, så går det honom illa.»

»Och nu väntar Axel på att han skall komma och bedja om ursäkt», sade Sebastian skrattande.

»Du skall få se, att han gör det», svarade Axel.

NIONDE KAPITLET.

Kamrerns besök.

VAR i alla dagar har ni hållit till, greve L-krona?» frågade kamrer Lövhjelm, då den unge herrn till slut steg in i salongen, sedan han först varit till sitt rum och gjort toilett. »Fridolf och baron D-sköld kommo hem ganska tidigt och utan byte, och de voro så förtretade, att de äntligen ville fara in till staden, så att nu går ni miste om deras sällskap. Var har ni varit?»

Greven satte sig, innan han svarade, men när svaret kom, väckte det någon förundran.

»Jag har varit med de där herrarna naturligtvis. Doktorn for tillbaka till staden för en liten stund sedan.»

»Doktorn! Herrarna! Vad menar ni?»

»Talade inte Fridolf och D-sköld om äventyret i skogen?»

»Nej, inte ett ord sade de om något äventyr. De voro bara förargade för att de inte lyckats skjuta något.»

»Något villebråd, menade de sannolikt. Nåja, de tala väl om det, när de komma hem igen, ty de stanna icke så länge i staden, kan jag tro.»

»Det är inte gott att veta. Men var snäll och tala om vad som hänt. Ni har gjort oss nyfikna.»

För greven föll det sig svårt att berätta sanna förhål-

landet, ty det komme att framställa Fridolf i en ryslig stygg och tråkig dager, och det ville han gärna undvika. Därför nämnde han endast att till all olycka hade herr Hedengren fått ett skott i armen, men att läkaren nu förklarat att ingen vidare fara förelåg. Och trots Lövhjelms förnyade frågor om, huru det hela tillgått, ville han inte mer säga.

Supén avåts under en tryckt sinnesstämning, och så snart den var över, bad greve L-krona om ursäkt och drog sig tillbaka till sitt rum, där han slog sig ned framför brasan med en bok i handen. En timme senare ringde han och bad betjänten bringa upp litet konjak och varmt vatten, ty han kände sig litet kuslig och förkyld.

Kamrer Lövhjelm gick också till sitt rum men blott för en liten stund. Han hade tänkt över, vad han hört, och förstått, att Fridolf tagit sig något före, som icke var som det borde vara. Därför gick han ut i den stora hallen, slängde på sig pälsen och vintermössan och begav sig ut i den härliga vinterkvällen. Hans steg voro brådskande, då han skyndade ned genom parken. Borta på vägen, som ledde till Lindbro, såg han i dunklet en annan person vandra. Det var en kvinna, och han kom snart i fatt henne. Till sin stora förvåning fann han det vara Annette.

»Flicka, är det du! Vart ämnar du dig vid den här tiden på kvällen? Hur vågar du dig ensam ut på vägen så här?»

Annette skrattade och svarade:

»Jag kunde ju ställa samma fråga till pappa, men jag är inte stämd för skämt. Jag ansåg mig böra gå ned till Lindbro för att få reda på vad som hänt i dag, ty jag är orolig. Och så smög jag mig ut, ty hade mamma fått reda på det, så hade hon förstås förargats igen.»

»Då har du haft samma känsla som jag. Vad hände väl i skogen i dag? Råkade månne Fridolf i gräl med gossen där borta och sköt honom i hetsighet? Jag vet inte, och därför ansåg jag det vara min plikt att gå dit i kväll.»

»Det blir trevligare, om vi följas åt, pappa.»

»Ja, för mig åtminstone. Jag känner mig trött på allting, vet du, Annette. Allting synes mig fattigt och intresselöst, och hemma är det så vardagligt och mörkt.»

»Det beror säkerligen till stor del på pappas egen sinnesstämning. Om det blir mörkt och tråkigt i ens sinne, så synes hela livet sådant. Men för övrigt torde det nog vara litet tråkigt hemma, ty mamma har nu länge varit så underlig till sinnes och så besvärlig i många stycken. Jag kan inte förstå, varför hon blivit så bitter.»

»Jag vet det icke heller, men nog har jag fått erfara bitterheten.»

De gingo några minuter tysta bredvid varandra. Plötsligt frågade Annette:

»Pappa, hur är det mellan äkta makar; sitter den första kärleken kvar i själen alltid eller dör den och lämnar rum för likgiltighet och ibland även vämjelse?»

»Barn, varför gör du en sådan fråga?»

»Jag har tyckt om att studera den mänskliga naturen, och så har även denna fråga kommit för mig, ehuru jag naturligtvis aldrig kunnat komma till klarhet med den! Men hur är det?»

»Ja, om jag bara kunde giva dig ett riktigt svar. Men jag tror dock att där det finns en verkligt djup hjärtekärlek, där bor den kvar i hjärtat alltid, och i vissa fall torde den växa sig starkare och varmare med åren, under det att i andra fall den skjutes undan till någon mörk vrå i hjärtat. Omständigheterna i det yttre ha nog mycket med detta att göra.»

En annan fråga svävade på Annettes läppar, men hon vågade icke uttala den. Hade hennes föräldrar någonsin älskat varandra så, att deras kärlek kunnat leva livet igenom? Nu fortsatte hon i stället tyst sin väg, tills de voro nästan framme vid Lindbro.

»Åh pappa, så förtjusande vackert det alltid är vid den här lilla gården. Tycker du inte det?»

»Jo, det är nästan för vackert för att höra en bonde till.»

»De ha väl också känslor för det som är skönt.»

»Sannolikt, om man får döma efter den här gården.»

Kamrern knackade på, och fru Axell öppnade.

»Ursäkta att vi komma så här sent och störa,» sade kamrern med ovanlig artighet, »men vi önskade göra oss underrättade om, hur det är med Sebastian.»

»Stig in, herr kamrer, och fröken med. Det var mycket vänligt av eder att komma. Jo, Sebastian är efter omständigheterna ganska bra. Jag skall genast bedja min son komma.»

Hon förde dem fram i det trevliga vardagsrummet och bad dem sitta ned, och så gick hon. Axel och Tyra voro båda uppe hos Sebastian.

»Egendomligt, att de kunna ha så fint i ett bondehem,» sade kamrern till sin dotter.

»Mer än egendomligt. Men jag förstår de ha det ännu trevligare i de andra rummen. De äro inga vanliga bönder här.»

Axel inträdde i rummet, så att flera anmärkningar voro omöjliga. Han såg mycket allvarsam ut, då han bugade sig för sina gäster.

»Hur vänligt av er, fröken Lövhjelm, att komma hit,» sade han och lät nu själv vänlig. Men han yttrade intet dylikt välkomnande till kamrern. Denne hostade litet och sade sedan liksom ursäktande:

»Vi hörde om den sorgliga händelse, som inträffade i dag, och tyckte, att vi skulle gå hit ner och höra efter, hur det är med den unge mannen.»

»Er son borde ha kommit i främsta rummet.»

»Han åkte till staden, så att det lät sig ej göra.»

»Kunde han inte ha åkt den här vägen då? Han borde ha uppmanats att gå hit genast.»

»Men kära ni, jag visste ju ingenting om, förrän greve L-krona kom hem och berättade för mig, att Sebastian blivit skadad.»

Axel såg på honom med förvåning.

»Kunde er son verkligen åka bort utan att först förtälja er, vad som hänt? Så pass förhärdad hade jag knappt trott honom vara.»

Kamrern liksom kröp ihop för detta skarpa hugg mot hans son. Dock vågade han inte taga Fridolfs parti, så länge han var okunnig om verkliga förhållandet. I stället sade han:

»Vill ni vara snäll och tala om uppriktigt precis vad som hände i skogen i dag.»

»Talade inte greven om det för er?»

»Han lät mig blott förstå, att en olycka skett.»

»Nåja, det undrar jag inte på. Vill ni verkligen veta det alldeles såsom det hände?»

»Ja, det är bättre att få sanningen osminkad än att få gissa sig till den.»

»Ni har rätt, och jag anser det för övrigt som min plikt att ärligt säga er den, ty jag vill vara i stånd att upprepa mina ord, då det kommer inför rätten.»

»Inför rätten! Det låter ju som vore ett brott begånget!»

»Naturligtvis . . .»

Utan omsvep berättade han nu alltsamman för den häpne kamrern och Annette. Då han slutat, var Annette blek, och kamrern satt där med sorgen målad i sina drag. Omsider yttrade han med ansträngning:

»Han begick således en brottslig handling.»

»Ja, min herre.»

»Och ni ämnar anklaga honom?»

»Det beror på Hedengren. Ännu ha vi icke samtalat om det, men jag förmodar, han ämnar göra det.»

»Men ni själv då, ty det var ju mot er, som attentatet egentligen var riktat.»

»Åh, jag! Det var ju sant, han jagade på min mark, men det kunde vara ett misstag och sålunda förlåtligt. Han sköt min hund, men av hans egna ord att döma trodde han den verkligen vara en björn. Försöket att skjuta mig bryr jag mig icke om, men Hedengren blev skjuten, och det ligger i hans händer att upptaga saken eller icke.»

»Ni är vänlig som räknar så med Fridolf för egen del. Men vad råd ämnar ni giva Sebastian?»

»Intet alls, så långt jag nu vet. Jag handlar ogärna efter första ögonblickets ingivelse, ty den kan missleda oss, och sedan jag hunnit lugna mig, blir jag ofta tvekande, så att jag lämnar nog åt Sebastian att själv avgöra.»

»Kunde jag icke få tala med honom i kväll?»

»Nej, det går nog inte. Och för resten vet jag, att ni inte kan uppgöra saken med honom. Gå icke och bjud honom penningar, ty det vill jag upplysa er om, att det vore detsamma som att uppmana honom att anklaga er son. Och skall han hållas ifrån att rättsligen beivra denna sak, så blir det nödvändigt för er son att själv komma och bedja om förlåtelse. Känner jag Sebastian Hedengren rätt, så gäller det nu endast att vädja till hans barmhärtighet. Allt annat är nog fåfängt.»

»Tror ni det?»

»Vad skulle ni själv göra, om ni vore i hans ställe?»

»Det är svårt att säga, men nog inser jag, att saken är mycket allvarlig.»

»Kunde ni icke göra det bästa för att få honom försonligt stämd?» frågade Annette, som satt där med stora tårar darrande på kinderna.

»Jo, min fröken, det vore jag villig till, men jag vill icke upptaga frågan själv. Kommer han och begär mitt råd, så skall jag giva det, så gott jag förmår.»

»Det hela är tyvärr sorgligt,» sade kamrern, »men vi kunna ju inte göra något däråt. I morgon skall jag komma igen, och då skall jag ha Fridolf med mig. Hälsa Sebastian från mig.»

»Tack, det skall jag med nöje göra.»

Kamrern steg upp, och så gjorde Annette, och Axel följde dem artigt till dörren. När de gått, gick han själv åter upp till Sebastians rum. Tyra hade gått därifrån, och modern satt hos den sårade.

»Sover du inte än?» frågade Axel.

»Nej, jag låg och väntade på att få höra, vad dina gäster hade att säga.»

»De hälsade till dig och voro mycket ledsna över den här

händelsen. Du får nog själv besök, bara du blir litet bättre.»

»Skall bli roligt att se. Men nu önskar jag, att jag kunde sova, armen besvärar mig en smula.»

»Det är sårfeber. Men bäst är, att vi lämna dig i ro, så är du bättre i morgon.»

Axel satt och skrev den kvällen, och när han var färdig att gå till ro, var det efter midnatt. Han hörde då högljudda röster sjunga ute på vägen och förstod, att det var Fridolf och baronen som kommo hem.

TIONDE KAPITLET.

Ett påkostande besök.

HENNES nåd Lövhjelm var mycket upprörd och vid dåligt humör redan på morgonen, så att hon kunde icke ens komma ned till frukosten. Först hade hon på kvällen upptäckt, att kamrern och Annette gått bort, och hon satte sig att vänta på dem för att få höra, vad de hade att bestyra så där sent på kvällen. Och då de kommo hem, började hon genast förebrå dem och gräla över, att de lämnade henne så ensam. Kamrern var till det yttre lugn, då han omtalade, var de varit; men då hon liksom antydde på, att hans smak för sällskap började bli alltmera plebejisk och rå, bröt det ut, och han sade henne, att det var sonens vildhet och brottslighet, som nödvändiggjorde sådana besök som det han nyss varit ute på. Och så fick hon utan barmhärtighet veta, vad Fridolf tagit sig till. Men hon ville icke se sakens rätta natur. Det var naturligtvis en ren olyckshändelse, fast de där bönderna försökte göra det till något annat för att ut-

pressa penningar från dem. Både kamrern och Annette hade då dragit sig tillbaka för kvällen. Sedan hade hennes nåd vid midnattstid blivit väckt ur sin bästa sömn av höga rop och skrik, och när hon kallat in kammarpigan för att få höra, vad som stod på, hade hon fått den föga hugnesamma upplysningen, att Fridolf och baronen kommit hem, och att Fridolf var så överlastad, att betjänterna måste bära honom till hans rum. Det var första gången han kommit hem så illa ankommen. Intet under, att hon nu var vid dåligt humör, när hennes make och Fridolf inträdde i det lilla gemaket, där hon satt och försökte intressera sig i en bok.

»Kom nu inte och plåga mig med några förtretligheter», sade hon genast.

»Inte mer än nödvändigt är», svarade kamrern bistert.

»Mamma, tycker du, att jag skall förnedra mig till att gå och bedja den där bonden om ursäkt, för att jag råkade träffa honom i armen med några hagel? Det är vad pappa vill tvinga mig till», utfor Fridolf häftigt.

Hennes nåd släppte boken, som hon höll i handen, och såg med djupaste förtrytelse på sin man.

»Min son skulle tvingas till något dylikt! Aldrig! Nej, vet du, min käre Lövhjelm, nu går du för långt. Vad skulle det bli av i längden, om vi handlade på det sättet? Sänd ner några kronor till pojken. Det blir som ett acceptabelt plåster för sveda och värk, och så lugnar han sig och är tacksam. Och för resten, varför håller han sig icke ur vägen, då Fridolf är ute och jagar?»

Kamrern var ond redan då han kom in, och nu bröt det löst på ett sätt, som hennes nåd aldrig väntat, och kanske avgjorde den stundens uppträde till stor del deras förhållande till varandra efteråt.

»Du talar om plebejer och bönder, som om vi vore så ofantligt mycket bättre än de. Din son blir aldrig så mycket som Sebastian Hedengren är, låt mig säga dig det. Din son är icke blott en odåga och en stackare, men han är även en brottsling sedan i går. Kasta åt den där unge mannen några kronor! Det vore värre än att försöka det med mig.

Nej, Fridolf går med mig dit ner och ber om ursäkt, ifall det möjligen kan rädda oss från att komma i en rättegång, i vilken vi av flera skäl måste förlora, och det med skam. Det har fått gå länge nog på det här sättet, och en förändring måste ske. Jag vill inte längre blygas för min son. Antingen skall han bli man, eller lämnar han mitt hem. Och reta mig icke till det yttersta, ty då torde jag taga mått och steg, som bli ödesdigra för oss alla, även om jag själv skall duka under på det. Nu går du med mig, Fridolf, och gör du det icke, så lämnar du innan kvällen detta hus för att aldrig mer återkomma. Nu har jag sagt mitt ord, och därvid blir det, ty kvinnoregementet här i huset upphör i denna stund.»

Hennes nåd var blek. Hon knep ihop läpparna så hårt, att de blevo vita, och det gick flera minuter, innan hon förmådde få fram ett ord. Men till slut yttrade hon långsamt och bestämt:

»Om min son skall härifrån, så går även jag, och då får du svara för följderna.»

»Ingen behöver gå, om han lyder, men lyda måste han. Jag ger er femton minuter att överlägga om saken, och sedan går han med mig, eller går han ensam, och i senare fallet för alltid.»

Med dessa ord gick han, lämnande mor och son att ytterligare bestämma sig.

»Fridolf, du sköt väl inte med vilja på den där pojken?»

»Nej, det gjorde jag inte, och hade han inte sprungit fram, så hade han alls inte blivit skadad. Så det är hans eget fel.»

»Vad sköt du på då? Den där hunden?»

»Ja, på den där hunden Axell. Han pratade så kitsligt, att jag blev arg. Men det var ju bara ett hagelskott.»

Modern satt och tänkte efter litet i tystnad. Något beslut måste fattas och det snart ändå, ty hon var medveten om, att i den sinnesstämning, kamrern nu var, skulle han stå fast vid vad han sagt. Hon kunde ju låta Fridolf resa till sina släktingar, men även det tog emot.

»Det torde nog vara bäst, att du den här gången efterkommer din fars vilja», sade hon till sist. »Nog är det förargligt, men det måste ske.»

»Men mamma, hur kan jag göra det? Tänk, hur förnedrande för mig att gå till dylikt folk och bedja om ursäkt.»

»Ja, nog är det försmädligt, som jag nyss sade, men jag ser intet sätt att komma undan. Bäst att böja sig för tillfället. Men det kommer igen, och din far får ångra sig.»

Fridolf lät övertala sig, och innan femton minuter voro förgångna, steg han in till sin far. Denne sade icke ett ord, vinkade blott åt sonen att komma och gick före honom ut i salen och vidare ut ur huset.

»Det är väl inte nödvändigt att gå genast?» frågade Fridolf förargad, ty han begrep, vart fadern ämnade sig.

»Du skulle ha varit där redan i går, men i stället for du fegt till staden, och där bar du dig illa åt.»

»Man måste väl göra något för gästerna.»

»Greve L-krona var kvar här ute. Vad gjorde du för honom?»

»Han bar sig inte heller så artigt åt mot oss, då han följde med Axell och lämnade oss ensamma i skogen.

»Det var han som handlade ädelt och manligt. Du borde ha följt med Axell och hjälpt honom.»

»Blödighet bara. Man bör aldrig visa för stort intresse för den sortens folk.»

»Jag bad inte om ditt omdöme i det fallet.»

Vandringen fortsattes under tystnad till Lindbro, och när de kommo dit, funno de Axell ute i trädgården, ordnande med några små fågelhus, som han alltid hade där och om vintern ägnade mycken omsorg. När han såg kamrern och dennes son, upphörde han med sitt arbete och kom fram ur drivan. Kamrern hälsade men icke så Fridolf. Och Axel besvarade den äldre herrns hälsning och låtsade icke om Fridolf.

»Vi komma i dag för att om möjligt ordna saken med Hedengren. Hur är det med honom?»

»Jo tack, någorlunda bra. Dock plågas han, som det synes mig, mera i dag än i går, fast han icke säger något. Jag talade just med honom om ert besök i går kväll, men han synes icke villig att ägna några vänliga tankar däråt.»

»Kanske blir det bättre, då vi få tala med honom. Tror ni, att han är stark nog för ett samtal?»

»Det tror jag nog. Var god och stig på.»

»Jag hoppas han är villig att lyssna till Fridolf.»

»Åh, är det er son, som är med er?»

»Ja visst. Nog känner ni honom.»

»Så trodde jag, men när en person kommer till mitt hus och icke ens är artig nog att hälsa, anser jag honom som en fullkomligt obekant.»

Kamrern hade icke tänkt på sin sons sätt, och han gav honom en skarp blick.

»Ni får ursäkta honom, herr Axell.»

»Jag skall försöka. Stigen på, mina herrar.»

Axel gick raka vägen till Sebastians rum. Den sårade låg där blek men lugn, drömmande sina tysta drömmar om framtiden och även tänkande på de flydda dagarna. Då Axel inträdde med sitt sällskap, såg Sebastian upp. Kamrern ryckte till, då hans blick föll på den bleke ynglingen. Huru lik han dock var sin moder, henne, den besvikna, den övergivna och dock så älskade. Men det fanns också likhet mellan Sebastian och hans fader, och denna likhet iakttogs mera av Axel än av någon annan. Och där fanns likhet med Fridolf. Underligt, att ingen lagt märke till det i skolan, fastän de båda varit där så länge.

»Hur är det med dig i dag, gosse?» frågade kamrern och satte sig, och det låg riktigt djup känsla i hans röst, då han talade.

»Jo tack, så bra det gärna kan vara. Armen besvärar mig ju ganska mycket, ehuru jag måste lyda och ligga stilla även i dag.»

»Jag beklagar mycket, att du skulle råka ut för detta missöde.»

»Det är ju att beklaga, men på samma gång är jag riktigt

glad över min sårade arm, ty det är bättre så, än att en annan kanske skulle ligga död här i dag.»

»Mycket rätt, gosse. Här är nu Fridolf för att bedja dig förlåta hans stora obetänksamhet och att du måtte fara skonsamt fram med honom.»

Han vände sig till sonen, som stod skamsen borta vid dörren.

»Fridolf», sade fadern, det var allt. Då steg han fram.

»Jag är ledsen, attt det skedde», sade han tveksamt och med ansträngning. »Det var mycket obetänksamt av mig, och jag önskar, ni ville förlåta mig.»

O, huru det kostade på, men det måste sägas, och Fridolf visste, att här skulle det icke duga att säga det på annat sätt heller. Men påkostande var det, så att han bleknade därvid. Sebastian betraktade honom. Det var då hans egen broder, och han kom här såsom en brottslig yngling för att tigga om förbarmande för det onda, han gjort.

»Ja», svarade han långsamt, »för min egen del är jag villig att förlåta, men att jag råkade bli sårad är egentligen mitt eget fel. Det är därför icke mig, ni bör uppgöra saken med, utan med herr Axell, ty det var hans liv, ni hotade. Han är här, så att det går kanske an att ordna saken med honom nu.»

Det kom ett hårt, hatiskt uttryck i Fridolfs blick, och även kamrern stelnade till. Så länge det endast gällde Sebastian, hade det väl gått an, men nu hade denne visat dem, var de i verkligheten borde söka förlåtelse. Axel var den egentligen förorättade. Ingen svarade ett ord, och Sebastian fortsatte:

»Hela vägen igenom är det herr Axell, som bör förlåta, om förlåtelse skall givas. Det var olovlig jakt i hans skog, och den unge herrn där är säkerligen så bekant med områdesförhållandena här ute, att han vet, var er mark slutar. Och det var Axells hund, som fick tjäna som björn, vilket också tyder på elakhet, ty ingen vid hans ålder kan gärna vara så okunnig om, hur en björn ser ut. Sedan var skottet, som sårade mig, avsett för Axell själv.»

Alltsammans var fullkomligt överensstämmande med sanningen, men årslångt hat låg i Fridolfs hjärta, och han kunde på intet sätt tåla Axell, hade aldrig tålt honom, och han skulle ha känt sig dödligt djupt förödmjukad av att behöva bedja honom om förlåtelse. Utan ett ord vände han sig om och gick, och de tre kvarlämnade sågo på varandra. Axel log.

»Vad skall jag göra med den pojken?» suckade kamrern.

»Låt honom gå, min herre. Den som ovilligt ber om tillgift för ett fel, gagnar varken sig själv eller någon annan. Det är hjärtelaget mer än något annat, som i detta fall avgör saken.»

»Jag vet nog det, men han handlar så, att jag får blygas för honom.»

»Det hedrar er, om ni blyges för er sons uppförande. Men låtom oss nu icke mera tala om saken, ty det förbättrar den icke.»

»Jag hoppas dock, att ni vill ha överseende med Fridolf för vad han gjort.»

»Jag skall tänka på saken.»

Kamrern satt kvar. Han kom sig icke för med att gå, ty han ville gärna tala litet med Sebastian.

»Hur går det för dig i skolan?» frågade han

»Jo tack, utmärkt. I vår blir jag färdig vid läroverket, om allt går väl hädanefter.»

»Hur har du rett dig med finanserna då?»

»Även i det fallet utmärkt. Jag har haft arbete nog för att reda mig igenom. Men det hade näppeligen gått, om jag icke funnit ett hem här och vänner, som hjälpt mig långt mera än jag är värd.»

»Och när du fått taga din examen, vad ämnar du göra då? Söka anställning vid en bank eller ett bruk, eller vad?»

»Intetdera. Jag reser till universitetet för att fortsätta studierna.»

»Men, gosse, det kostar mycket pengar.»

»Det är sant, men likväl icke så mycket, som somliga låta oss förstå. Man kan leva billigt även där. Jag samman-

träffade för några månader sedan med en framstående prästman, och han talade om för mig, att han under de två första åren i Uppsala levde billigare än någonsin. Försakelse var det ju, men det gick. Han skrev litet för tidningarna, undervisade skolpojkar privat och gjorde vad han kunde för sitt bröd. Han levde på mjölvälling och bröd i långa tider. Ibland om vintern fick han lägga tidningspapper i skorna för att hålla snön ute, och han lappade sina kläder själv, då de voro trasiga. Och ofta, då kylan var bister och han icke hade något att elda med, kröp han ner i bädden och låg och läste, ty då kunde han hålla sig varm. Men han segrade likväl och är nu en aktad och framstående man. Jag är färdig att genomgå samma procedur som han, men igenom skall jag med Guds hjälp.»

Det lyste till av belåtenhet i kamrer Lövhjelms blick. Den här unge mannen hade den rätta uppfattningen av livet. Så borde en yngling känna sig, som strider för framtiden.

»Och vad ämnar du bli, gosse.»

»Jag går den vetenskapliga banan. Kanske kan jag en dag bli lärare vid universitetet. Så har jag drömt mig det.»

»Stora vyer för en fattig pojke.»

»Ja, men planerna kunna realiseras, det vet jag.»

»Om du behöver hjälp, Sebastian, så vill jag gärna bistå dig.»

Nu var det i Sebastians blick det glimmade till, och Axel, som stått framme vid fönstret och lyssnat till deras samtal, vände sig till hälften om för att kunna se sin vän.

»Tack för vänligheten», kom svaret långsamt och utan häftighet, »men jag vill helst söka reda mig på egen hand. Och skulle jag bli i behov av hjälp, så har jag redan fått löfte av Axell om sådan.

»Ni är alltid före mig», vände sig Lövhjelm till Axel, »och ni lyckas, där jag ej gör det. Men jag får väl söka vara nöjd ändå.»

»Jag har då aldrig med vilja gått er i vägen, utan givit er alla tillfällen i det goda.»

»Ja visst, ja visst. Men nu från ett till ett annat; är ni ännu lika obenägen att sälja gården här?»

»Den frågan är avgjord för min livstid, ty så länge jag lever, behåller jag gården. Men en genfråga. Skulle ni vilja sälja ett stycke land till mig? Jag ville gärna köpa de trettio tunnland, som ligga väster om mina ägor.»

»Köpa hela det stycket! Men tar ni inte i betraktande, att det är ypperlig och väl arbetad jord och sålunda betingande ett försvarligt pris?»

»Jo, naturligvis; men jag är villig att betala vad landet är värt.»

»Hur kan ni?»

»På samma sätt som andra; med pengar.»

»Menar ni allvar?»

»Naturligtvis. Jag vill ha litet mera att röra mig med, och jag ansåg det skulle bli utmärkt för mig att få just det stycket.»

»Nåja, i det har ni mycket rätt. Jag skall tänka på saken. Det är tid för oss att söka komma till litet bättre förståelse i ett och annat. Om jag lyckas få köpa en gård, som jag just nu spekulerar på, så skall jag tänka på ert anbud, ty då behöver jag sälja en bit. Men ni förstår det fordras kontanter.»

»Jag köper blott för kontanter.»

»Det är inte bara krämareblod eller bondeblod i er, inte. Ni har gott gry i er, och det tycker jag om. Men nu måste jag gå. Farväl.»

Han räckte handen först åt Sebastian och sedan åt Axel. Sedan han gått, och Axel återkommit till sin vän och satt sig ner, logo de båda.

»Vad kom det åt honom i dag?» sade Sebastian.

»Inte vet jag. Det var då inte ängslan för vad Fridolf gjort, ty den saken låter han inte vila tungt på sinnet. Men om jag skall säga dig min tanke, så börjar han finna sitt svekfulla liv outhärdligt och önskar göra bättring. Det blir honom nog svårt efter alla dessa år av skrymteri. Men han har veknat, och jag tror inte, att han är så särdeles lycklig.

Det är prövningen, som ofta nog tvingar en människa till Gud, och den torde tvinga honom, ifall han icke bryts av den. Tänk, till hur mycken sorg den där pojken är honom. Han försöker spela herre redan, fast han är bara barnet. Var skall det sluta?»

»Gud vete det; men nog är han ute på dåliga vägar. Men jag tror Annette har ett gott hjärta, om hon bara finge utvecklas rätt.»

»Det tror jag med.»

Axel reste sig. Det såg ut som hade han intet mera att säga. En liten stund senare hade han sin lilla fina kappsläde framme och Svarten i selen. Han ville ut och motionera hästen, och för ovanlighetens skull körde han bortåt Lövsjö till.

ELFTE KAPITLET.

En liten körtur.

AXEL höll in sin eldige springare, då han hunnit ända fram till den unga dam, som tog en promenad på vägen i den härliga vinterdagen, och som stigit åt sidan för att låta den åkande passera.

»Fröken Lövhjelm», sade han artigt, i det han avtog vintermössan. »Ni uttryckte en gång er önskan att få åka efter Svarten vid något tillfälle. Kunde icke det tillfället bli nu? Vore det förmätet att fråga, om jag finge skjutsa er ett stycke upp genom den vackra skogen?»

Det sorgsna draget i Annettes ansikte gav med sig litet. Hon hade känt sig så bedrövad, då fadern kommit hem och i förtroende berättat henne om Fridolfs ovärdiga uppförande, och för att få vara ensam och tänka, hade hon

smugit sig ut till vägen och vandrat ett stycke. Och nu kom just han, som sysselsatte hennes tankar, och hon kunde få tillfälle att tala vid honom.

»Ni är alltför artig», svarade hon därför, »men jag tackar er. Bara inte hästen skenar. Han ser så rysligt yster ut i dag.»

»Han kråmar sig för att vara till behag och tror, att det skall hjälpa till att få er upp i släden.»

Hon log, då han erbjöd henne platsen bredvid sig. Ett ögonblick till, och Svartens snabba hovar dansade fram över det fina föret och hän mot skogen. Axel höll honom stadigt, vilket var av nöden, då han sprang på det sättet. En finare häst än Svarten fanns icke i trakten. Han höll sitt huvud högt och stolt, och det utan stuptygel. Han blickade omkring sig med självförtroende och utan fruktan, ehuru hans ögon icke instängdes av några plågande skygglappar, och han var ögonblickligen villig att lyda den minsta vink av sin herre, trots det, att intet skarpt och kvävande betsel var lagt på hans tunga, utan bara ett av de allra enklaste. Det gick med susande fart inåt skogen. Det såg ut som hade de snötyngda furorna ilat förbi åt motsatt håll, som hade hela sceneriet rört sig. Annette sade ingenting, hon blott såg på den fina springaren. En liten stund förgick. De körde förbi ett par gårdar, men vad betydde det; de kommo allt längre bort, allt djupare in i skogen.

»Hur långt får jag den äran att skjutsa er, fröken?» frågade Axel omsider med ett leende.

»Hur vet jag? Så långt ni vill. Det är förtjusande.»

»Vi ha kört ganska mycket över en halv mil redan. Får jag köra fröken fram till Nysätra gård och taga den andra vägen hem?»

»Men det tar väl lång tid?»

»Det blir endast två mil med det vi åkt, och ni kan vara hemma om en timme igen, eller snarare, om ni så önskar.»

»Kör som ni vill. Jag följer med. Jag har inte bråtт.»

Och han körde. När de passerat Nysätra, höll han in Svarten och körde litet saktare.

»Ganska bra.»

»Min far talade om för mig om sitt och Fridolfs besök hos er, och pappa är mycket ledsen för Fridolfs beteende.»

»Er bror är tanklös, det må erkännas.»

»Han gör pappa så rysligt sorgsen och nedstämd, att det lägger liksom en slöja av vemod över allting hemma.»

»Det tror jag visserligen och beklagar, att så är.»

»Ämnar ni anlägga sak mot Fridolf?»

Frågan kom så enkel, och likväl var det så svårt att giva henne svar, ty Axel ansåg verkligen, att Fridolfs övermod på något sätt borde näpsas, och med godhet gick det inte. Kanske skulle det hjälpa, om han någon gång komme i riktig knipa.

»Jag förstår ju, hur rysligt orätt han handlat», fortsatte Annette, då hon ej fick svar. »Men det kommer att riktigt förkrossa pappa, om ni bringar Fridolf i fängelse, ty dit kommer han, enligt vad pappa sade, om ni anklagar honom. Vill ni inte vara god och hava överseende med honom den här gången?»

Hennes djupa, mörka ögon blickade in i hans. Aldrig hade han trott, att fröken Lövhjelm någonsin skulle vilja förnedra sig till att framställa en bön till den simple bonden, och dock gjorde hon det nu. Han kände medlidande med henne, ty nog förstod han, att hon led av att på detta sätt bedja för brodern.

»Jo, det skall bli som fröken önskar», svarade han kort och vände bort sin blick, och ögonblicket därefter hade Svarten återtagit sitt snabba lopp. Samtalet kom icke i gång igen, utan under tystnad gick färden nästan ända fram till Lövsjö. Då höll Axel in sin springare igen.

»För er skull är det bäst kanske, att jag icke skjutsar er ända fram, fröken. Någon kunde misstycka, att ni åkt med mig. Eller är det er önskan att åka ända hem?»

»Är det bara för min skull, ni frågar?»

»Helt säkert.»

»Men ni blev förolämpad sist och fruktar kanhända något liknande nu.»

Och Svarten ilade fram som förut. Han rädd! Axel Axell känna fruktan? Han skulle visa henne annat, och nu finge hon stå sitt kast, ty endast på hennes befallning stannade han nu, förrän de kommo ända fram till Lövsjö. Men hon befallde ingenting, hon bara log och åkte. När Svarten stannade vid stora trappan vid Lövsjö, kom Fridolf i sällskap med sina båda vänner uppför en av sidogångarna mellan drivorna.

»Nej men se vilken härlig häst!» utropade baron D-sköld, som var en hängiven beundrare av hästar. »Vems är den?»

»Åh, det är bondens, som vi träffade i skogen i går. Vad menar han med att skjutsa för Annette? Hon var väl ute och tog sig en promenad, och då passade han på och bjöd henne åka, och hon hade inte vett nog att säga nej.»

Axel hade stigit ur och räckte Annette handen vid urstigandet, just som de tre ungherrarna kommo fram till dem. Greve L-krona hälsade artigt, för att icke säga vänligt, på Axel, men de båda andra underläto det.

»Är det er häst?» frågade den unge baronen nedlåtande, i det han gick fram och klappade Svarten.

»Ja», svarade Axel tvärt.

»Vad vill ni ha för den?»

»Den är inte till salu.»

»Men om ni får vad ni vill ha.»

»Jag vill ingenting ha.»

»Det där är en för fin häst för att hållas i ert stall.»

»Det har jag inte hört honom klaga över, utan så långt jag kunnat förstå, är han nöjd med kvarteret.»

Annette hade stannat på trappan, och med förvåning såg och hörde hon på baronen. Nu ansåg hon honom hava gått långt nog och avbröt samtalet.

»Tack så mycket för skjutsen, herr Axell. Det var verkligen uppfriskande att åka ett stycke. Tack för vänligheten.»

Axel bugade sig artigt och ledigt, och Annette gick. Greve L-krona gick också uppför trappan, men Fridolf och baronen stannade kvar. Axel satte sig upp i släden för att åka hem, ty att fortsätta något samtal med de båda ynglingarna, ansåg han visserligen icke betala sig. Men de voro ännu icke färdiga med honom.

»Ni vill alltså inte sälja?» frågade baronen på nytt.

»Nej, som ni hört.»

»Men ni låter bli att fara omkring här och skjutsa för min syster, även om ni hade ett ännu finare ök», inföll Fridolf. »Jag tål inga bönder i närheten av min syster, även om de försöka tjänstgöra som betjänter.»

Förolämpningen var rysligt grov och plump, så att till och med baronen rodnade därvid. Men Axel blev inte hetsig och gav intet häftigt svar.

»Mina herrar», sade han, och ett leende spred en vacker dager över hans ansikte, »så där går det, när småpojkar skola försöka spela män, och det är just vad mina båda vänner ha gjort. Omogenheten rå ni inte för, men litet artighet vore inte ur vägen, eller hur?»

En lätt rörelse med handen, och Svarten förstod meningen, då tömmen rördes, och Fridolf och baronen voro lämnade allena. De kände båda två, huru välförtjänt läxan hade varit, men icke desto mindre förargade det dem, att Axel skulle bli den segrande även nu.

»Den där herrn behöver kväsas betydligt», sade baronen argt.

Han blir kväst till slut, det kan du vara säker på.»

Men Axel körde hem och visslade en glad melodi, medan Svarten lekfullt dansade fram på vägen.

»Nej, Svarten, vad tror du det här blir av? Inte kunna vi hålla på så här. Du blir så högmodig, att du väl till slut bryter nacken av dig; och din stackars herre, Svarten, din stackars herre blir så underligt glad i hjärtat, medan du springer, och han tänker så tokiga tankar. Och sedan blir han så gränslöst sorgsen, och livet blir så hopplöst. Vad tror du det blir av, Svarten?»

Och liksom hade Svarten förstått orden, vände han på huvudet och såg på sin herre och gnäggade. Sedan gick han helt sakta det återstående lilla stycket av vägen.

»Jag skulle tycka om att åka efter den där hästen en gång», sade greve L-krona, då han stannade bredvid Annette inne i salen.

»Det tror jag inte möter några svårigheter, om ni frågar herr Axell.»

»Han synes mig vara en egendomlig bonde, en riktigt fin man.»

»Det är han nog också. Gör er bekant med honom, och ni lär er förstå det.»

»I morgon är det jag som går dit.»

»Det gör ni rätt i. Han är värd ett besök av er.»

Hon visste icke själv, att hon rodnade, men greven såg det och log. Han var själv icke intresserad, som bättre var, eljes skulle han inte tyckt om den täcka rodnaden.

TOLFTE KAPITLET.

Vid juletid.

DET var icke förrän på själva julmorgonen, då de gingo ut från kyrkan vid julottan, som greve L-krona fick tillfälle att tala med Axel, ty den dag, han kommit ner till Lindbro i det ärendet, hade Axel och hans mor åkt till staden, och det var ingen mer än Tyra och pigan inne, om man undantager Sebastian, som höll sig på sitt rum. Och Tyra stod också färdig att gå ut. Hon skulle, enligt moderns tillsägelse, gå bort med litet julmat till en fattig torparfamilj, och nu var bästa tiden. Greven presenterade sig och fick veta, att hon var Axels

syster. Han frågade efter Sebastian och visade sig i alla avseenden artig och vänlig.

»Och fröken skall ut och bringa julglädje till de fattiga», sade han leende.

»Jag hoppas kunna det. Den familj, jag skall gå till, är mycket fattig, men god och gudfruktig. Och jag tycker om att gå dit, ty även om det är bara ett fattigt torpställe, så förglömmer man det, då man kommer in dit.»

»Hur kan det komma sig?»

»Det kan jag knappt säga. Mannen, som ganska länge legat sjuk i svår röjmatism, är en ganska beläst, och, som det tyckes, bildad man, och hustrun och dottern ha båda ett så fint sätt, att man skulle tro dem vara av vad vi pläga kalla bättre folk. Därtill hålla de det alltid så fint i sin lilla stuga.»

»Alldeles som här då, ty här är ej som i en vanlig bondgård.»

»Kanske inte. Hade det icke varit för mannens sjukdom, som kommit på upprepade gånger, så vore de nog inte så fattiga, men nu kan det icke hjälpas.»

»Vet ni, fröken Axell, ni frestar mig att bedja om tillåtelse att få följa med till det där torpet. Skulle ni vilja låta mig det?»

»Mycket gärna, herr greve, om ni har tid och lust.»

Greven fann promenaden riktigt intressant, och han kunde icke återhålla ett leende, då han tänkte på, att här gick han och trampade i snön ute i skogen och bar en stor korg i handen, och så hade han en enkel bondflicka i sällskap, och målet för deras vandring var ett litet torp.

»Ni har väl varit borta i skola, fröken Axell?» frågade han.

»Nej, jag har icke haft tillfälle till det. Mamma och Axel ha skött om min uppfostran, och båda två undervisa på bästa sätt.»

»Det tror jag nog. Ni spelar också?»

»Ja litet, fastän jag ju icke haft tillfälle att hålla på så mycket som jag borde.»

»Och vem ger er undervisning i musik?»

»Min mor.»

»Ni tycks ha allt ni kan önska hemma, så att ni behöver inte begiva er bort för att undervisas.»

»Ja, jag är lyckligt lottad i det fallet.»

De skymtade nu det lilla torpet i skogskanten. Det såg verkligen vackert ut, där det låg, rödmålat, med vita knutar, och fast drivorna lågo djupa runt omkring, kunde man fatta, att den röjda jordbiten icke var så liten. Tyra knackade på, och dottern i huset öppnade. Hon syntes litet förlägen, då hon såg den främmande.

»God dag, Margit», sade Tyra glatt, »hur är det med eder i dag? Som du ser, så har jag sällskap. Greve L-krona tyckte det vara roligt att följa med hit.»

Margit neg icke, såsom man kunde hava förväntat, utan med en behagfull bugning hälsade hon den fine gästen och bad honom stiga in. Greven gjorde det också, och hans blick hängde som förtrollad fast vid torparflickan. Han hade tyckt Annette Lövhjelm vara vacker, och när han sammanträffade med Tyra Axell, ansåg han henne ännu vackrare, men nu, nu förbleknade båda dessa som ett intet vid sidan av denna fattiga flicka. Och de båda andras fägring hade icke gjort något vidare intryck på honom, men nu slog hans hjärta med större livlighet än förut, och han kände sig lycklig endast av att se på Margit.

Men så var hon också verkligt skön. Det händer ibland, att på de mest undangömda platser kan man finna de härligaste blommor, och så händer det även, att i de ringaste och fattigaste hem kan man träffa på den ljuvaste mänskliga skönhet. Så var det här. Man skulle icke hava väntat att påträffa en så skön varelse som Margit i en liten torpstuga, men hon var där, bodde där och var lycklig i sin enkla flärdlöshet. Aldrig förr hade greve L-krona sett en så skön flicka. Hon var nu aderton år, i själva fullheten av ungdomlig skönhet. Intet under, att grevens blick beundrande följde henne, när hon behagfullt rörde sig i rummet.

»Hur är det med din pappa i dag?» frågade Tyra, då de blivit bjudna att sitta.

»Han är ungefär likadan. Om vi blott finge sända efter doktorn, så kanske han kunde få någon hjälp, men du vet, huru hans tanke är i det fallet.»

Margits mor kom ut från det andra lilla rummet, där maken och fadern låg sjuk. Även hon såg bra ut, en ståtlig kvinna, ehuru nog märkena av livets stormar och mödor kunde skönjas i dragen. Tyra presenterade greven.

»Ni gör oss en stor ära med att komma till vår lilla stuga», sade hon.

»Jag känner det som en ära för mig att få besöka ett så trevligt hem som detta. Inte hade jag en aning om, att det kunde finnas sådana torp ute i skogstrakterna.»

»Ni smickrar. Men ordning kan man ha även i de minsta hem.»

»Det är sant. Jag hör dock med ledsnad, att er man är sjuk. Hur blir det då möjligt att få arbetet utfört?»

»Margit och jag få hjälpas åt med det, och det går bra. Det enda jag inte känner mig belåten med är, att om jag går för att göra dagsverkena vid gården i fars ställe, så räknas tre dagars arbete av mig endast för två dagsverken.»

»Det var egendomligt. Jag skulle hellre räkna två dagars arbete av er för tre dagsverken. Under vilken gård hör torpet?»

»Under Lövsjö.»

»Inte trodde jag, att kamrer Lövhjelm ville vara småaktig.»

»Jag tror inte heller, att det är han, utan snarare inspektorn, som fordrar det så.»

Han sade intet mera därom, utan bad att få gå in och tala litet med den sjuke också. Torparen kände sig glad över, att en liten stund få tala med en sådan herre som L-krona, men greven kände sig övertygad om, att denne torpare visste lika mycket och förstod långt mer än han själv och att han var en bildad man. De talade om många ting, som greven aldrig trott en torpare kunde förstå, men

här syntes det så naturligt. När han kom att nämna sin far, utbrast torparen helt oförmodat:

»Er far lever då ännu? Jag kände honom väl fordom.»

»Kände ni min far?»

»Ja.» Nu var svaret kort, alldeles som ville han rätta till något, som han i hastighet gjort orätt. När till slut greven kom ut igen, hade Tyra suttit och väntat på honom en stund.

»Er man borde tillses av läkare», sade han till torparhustrun. »Han är ännu ingen gammal karl och borde kunna bli frisk.»

»Om han bara ville det, men han är emot att sända efter doktorn.»

»Tror han icke på, att hjälp finnes?»

»Jo, för all del, men det är andra orsaker.»

Greven bjöd farväl och avlägsnade sig i Tyras sällskap. På vägen fick han av henne veta, att Anders Svärd, så var torparens namn, icke ville, att doktorn skulle komma, på grund av, att han icke ansåg sig i stånd att betala arvodet, och han var rysligt rädd för att sätta sig skuld. Då led han hellre.

»Men det är orätt mot hustrun och dottern», for greven ut ganska häftigt. »Där få de gå och arbeta över förmågan, och då det möjligen finnes hjälp att få, borde han söka den. Hur gammal är flickan?»

»Aderton år. Hon är en sådan snäll och älsklig flicka.»

»Ja», svarade han kort, och sedan blev det icke mycket sagt, förrän de hunnit upp till Lindbro och greven bjöd farväl. I djupa tankar fortsatte han sin väg upp till Lövsjö, där han sedan hela dagen var tyst och sluten.

På julmorgonen foro alla vid herrgården till kyrkan, ty om man också för övrigt blott helt sällan letade sig väg till Guds hus, så skulle man vara där vid julottan. Endast ett par av tjänstefolket lämnades hemma. Det var vid gudstjänstens slut, som greve L-krona träffade Axel utanför kyrkan. Från Lindbro voro de allesammans ute i den klara, friska julmorgonen. Icke ens Sebastian hade

kunnat hålla sig inomhus längre. Greven stannade och hälsade, då han fick se Axel.

»Jag är ledsen över, att jag icke var hemma, då ni sökte mig», sade Axel.

»För all del, ursäkta er inte. Er utmärkta syster tog hand om mig. Men mitt ärende var att fråga er, om jag icke någon gång kunde få följa med på en åktur efter er förträffliga häst.»

»Oändligt gärna, herr greve. Det går så väl för sig, när helst ni önskar. Hur skulle det vara i dag på eftermiddagen? En tur utåt bygden kunde väl icke vara ur vägen på juldagen.»

»Det skulle vara utmärkt. Kommer ni upp till Lövsjö då?»

»Ja, vid vilken tid?»

»Omkring klockan två duger.»

»Det blir bra.»

Under tiden stod Tyra ett litet stycke ifrån dem och samtalade med Margit, och det var för ovanlighetens skull den senare, som hade mest att säga.

»Kan du begripa», anförtrodde hon sin väninna, ty såsom sådan kunde hon räkna Tyra, »att i går kväll, just som jag hade maten färdig och ämnade bära in litet till far, så knackade någon på dörren. Jag gick förstås och öppnade, ty jag trodde, att möjligen någon av grannarna kom, fast det var julafton. Inte kunde jag se till någon människa, och jag kände mig nästan litet rädd. Så hörde jag då steg borta på stigen, men de avlägsnade sig hastigt. Jag ämnade stänga dörren, då jag blev varse ett litet paket på trappan. Då begrep jag. Någon hade varit där med julklapp åt mig. Först gissade jag på er dräng, ty han kommer ju ner och hälsar på någon gång, och så gissade jag på den ene efter den andre av mina vänner. Men när jag kom in och öppnade det lilla paketet, kunde jag alls inte gissa. Det var inslaget i så fint, vackert papper, flera varv. Och i paketet fann jag den här fina sidenduken, jag har om halsen, och i duken, kan du tänka

dig det, låg det femtio kronor, fem alldeles nya tiokronosedlar, och på en liten papperslapp stod det skrivet med den vackraste stil, jag någonsin sett: 'En liten julklapp till Margit'. Vem i alla dagar kunde det vara? Jag känner ju ingen, som är rik nog att giva sådana julklappar. Kan du giva mig lösning på gåtan?»

Nej, det kunde icke Tyra; i detta stycke var hon lika kortsynt som Margit. När de som bäst gissade på denna intressanta gåta, kom greven och gick förbi dem, och trots allt folket och trots alla fina personligheter, som voro däruppe på kyrkbacken, lyfte han på hatten och hälsade artigt på de båda flickorna, något, som kom dem båda att rodna. I samma ögonblick var gåtan löst för Tyra, men hon aktade sig väl för att säga ett enda ord därom till Margit. Hon begrep, att greven givit henne penningarna för att hennes far skulle få läkarehjälp. Detta ansåg hon fint gjort av den unge ädlingen. Han var säkerligen en mycket bättre man än hans båda vänner, baron D-sköld och Fridolf Lövhjelm.

När Axells kommo hem, omtalade Axel, att han och greven skulle ut och åka på eftermiddagen. Då anförtrodde Tyra honom om den stora julklapp, Margit fått. Det glimmade till som av harm i Axels blick för ett ögonblick, men sedan log han. Kanske var greven en bra man.

Precis klockan två svängde Axels lilla trevliga släde upp i allén till Lövsjö och stannade snart vid trappan. En betjänt kom ut och frågade ganska nedlåtande, vad han önskade. Det var hennes nåd, som sänt honom ut.

»Jo, jag önskar, att ni går in igen och hälsar greve L-krona, att jag väntar på honom. Raska på sedan.»

Betjänten dröjde ett ögonblick, liksom tvekande.

»Förstod ni inte vad jag sade?» frågade Axel.

»Jo, men jag tror greven är upptagen.»

»Ni tror det. Gå nu in och framför min hälsning, så behöver ni inte ha någon tro sedan, utan kan giva mig besked.»

Men han behövde det icke, ty just då han ämnade gå, kom greven ut, och betjänten drog sig bugande tillbaka.

»Ni är punktlig så det förslår», sade greven.

»Det bör man alltid vara. Det betalar sig i längden, även om det är svårt att vara det ibland.»

»Ni har nog rätt i det. Och Svarten synes tycka om att vara ute.»

»Det är ett nöje för honom sådana här dagar.»

»Fröken Lövhjelm sade, att hon hade en förtjusande åktur häromdagen, och det var hon, som ingav mig att fråga, om även jag kunde få åka efter Svarten. Jag skall säga att baron D-sköld är också förtjust i hästen. Han vill köpa den och är inte litet förargad över er envishet att icke vilja sälja.»

»Varför skall han vara det? Nog kan han begripa, att vi icke kunna få precis allting vi önska här i världen, även om vi ha pengar nog att köpa en hel del för.»

»Den hemligheten är nog svår att fatta för somliga. Men jag undrar inte på, att ni vill behålla hästen.»

Svarten visade också vad han dugde till. Lätt som en vind ilade han framåt vägen. Axel körde nu mot sitt eget hem och förbi det, ty åt det hållet var vägen vackrast.

»Hur kommer det till, att er gård ligger instängd av Lövsjö på alla sidor?» frågade L-krona, och Axel berättade det.

»Åter ett fall, där man icke kan få just vad man vill för pengar. Kamrern har försökt att få köpa gården, och hans far och farfar försökte det, men den blir kvar i vår familj.»

»Ni har er stolthet.»

»Jag vill icke gärna kalla det så, ty det är icke av stolthet, som vi neka sälja. Men gården har gått i arv inom släkten i många generationer, och erkännas måste, att det är en förträfflig egendom. Vi äro fästa vid den, och Lövsjö har tillräckligt med mark ändå.»

»Ni umgås inte på Lövsjö?»

Axel skrattade.

»Min bäste greve, ni måste komma ihåg, att jag är bara en simpel bonde. Hur skulle det då vara möjligt att umgås där?»

»Men ni är en bildad man och har rättighet att begära aktning av alla samt likställighet med andra bildade män.»

»Skulle ni i ert hem vilja mottaga en fattig bonde som umgängesvän?»

Frågan var så direkt, att greven dröjde något med svaret. Han behövde tänka litet.

»Ja», svarade han omsider, »om den bonden vore en man sådan som ni, så skulle jag alls inte tveka.»

»Tack så mycket. Det var artigt. Men även om jag bleve inbjuden att umgås på Lövsjö, så fölle det sig mycket svårt för mig, och jag finge föga nöje därav; detta på grund av min egen levnadsfilosofi och mina vanor. Ser ni, saken är, att jag super inte, spelar inte kort, dansar inte, med ett ord, jag är inte passande för sällskapslivet på Lövsjö.»

»Men min bäste herr Axell», utbrast greven, »har ni då avsagt er alla nöjen i livet? Ni är ju en riktig asket.»

»Så farligt är det inte. Visst har jag nöjen. Jag umgås gärna med folk, då tillfälle gives, och jag finner sådana, som jag harmonierar med. Och hemma ha vi mycket nöje. Min syster och jag spela och sjunga, då vi ha tid; så har jag mina böcker, och jag må erkänna, att bland dem trivs jag alldeles utmärkt. Har jag så någon dag ledig, så fuskar jag litet med skulptur, och förra vintern började jag till och med försöka hugga i marmor. Ni finner, att nöjen saknas inte. Och så har jag ett gott sällskap i Hedengren, då han är hemma.»

»Ert liv är så helt och hållet annorlunda än det vi leva, att jämförelser icke gärna passa. Men ni torde vara den lyckligaste.»

»Lycklig är jag, Gud vare lov, ty jag äger frid och lugn i själen och är tillfredsställd med livet.»

En ny tanke slog greven.

»Säg mig, min bäste herr Axell, ni måtte väl inte vara vad folk kallar läsare? De pläga ju leva ett sådant där asketiskt liv.»

»Nu slog ni huvudet på spiken. En läsare är jag; den benämningen passar mig väl. Läser gör jag och gör det

med nöje. Men än mer, jag är läsare i detta ords verkliga betydelse, jag älskar Gud och söker leva för honom, såsom vi alla göra hemma; och detta är största orsaken till vår lycka.»

Nu teg greven, ty han önskade icke diskutera religion. De nalkades torpet, där Anders Svärd bodde.

»Här bor en annan läsare,» sade Axel, som nu tyckte sig hava en god inledning till ett samtal om torparfolket.

»Åh, äro de läsare också? Vet ni, att jag har varit på besök i den här stugan? Jag fick följa med er syster dit.»

»Hon talade om det för mig.»

»Det är det trevligaste torpställe, jag någonsin sett.»

»De äro också utmärkta människor, som bo där, även om Svärd är en smula envis i ett och annat.»

»Det förstod jag också av er syster. Han ville inte låta doktorn komma, ty han önskade ej sätta sig i skuld.»

»Alldeles. Men ni handlade vackert, herr greve, då ni gjorde det möjligt för honom att få läkarehjälp.»

»Jag? Hur så?» En liten rodnad flög över grevens kinder.

»Margit talade om för min syster om den vackra julgåvan. Vi anade genast från vem den kommit. Ni handlade som en riktig läsare. Gud välsigne er för det.»

»Aldrig kan man få sina hemligheter bevarade heller, men vad ni gör, så tala inte om för Margit, att det var jag. Är det inte besynnerligt, att en sådan flicka kan finnas i ett litet torp?»

»Jo, det är nog eget. Kan jag nu tala i all uppriktighet och som en vän med er, herr greve?»

»Fullkomligt. Jag har förtroende för er.»

»Nåväl, det ligger mig på hjärtat, och jag anser, att jag bör säga det. Ni har funnit Margit skön. Låt er beundran stanna vid det. Ni är en för ädel själ att vilja leka med ett så rent barn som hon är. Och att allvarligt fästa er vid henne för framtiden, det går inte. Ni skulle ej vilja göra henne till er maka, även om ni önskade och kunde det genom hennes medgivande. Hon är ett kojans barn, och ni tillhör pa-

latsen. Det är för stor skillnad mellan eder. Om några år blir Margit gift med någon ung torpare eller i bästa fall med en bondson. Och så får hon slita och sträva och arbeta, och skönheten försvinner, och hennes liv förflyter stilla och obemärkt som så många andras liv. Då lever ni med i den stora världen och skulle ej vilja ha henne med där. Och även om Margit ägde bildning och gåvor nog att fylla platsen vid er sida, så stå tusende hinder i vägen. Er familj, edra vänner, edra egna känslor och samhällsskrankorna äro där. Det här talar jag nu, på grund av, att jag tror, att ni fäste er vid Margit, när ni såg henne. Den slutsatsen drog jag av ert vackra handlingssätt med julklappen. Och nu hoppas jag ni förlåter min frispråkighet.»

Greven svarade icke genast, men efter en liten stunds tystnad frågade han:

»Skall ni känna er mycket ledsen, om jag försöker att vinna Margit?»

Axel skrattade först, men så återtog hans ansikte det allvarliga uttrycket, och han svarade:

»Ni missförstod mig ändå, herr greve. Vad mig själv beträffar, så kan jag uppriktigt säga er, att jag själv icke har det ringaste emot, att ni söker vinna henne. Men mitt intresse både för er och henne föranledde mina ord. Tänk litet mer på saken, och ni skall se, att jag har rätt. Torparflickan som grevinna är väl möjligt i romanerna, men i det verkliga, prosaiska livet går det inte gärna, åtminstone icke med någon verklig lycka för de intresserade.»

»Vi få se», var grevens korta svar. »Tack dock för välmeningen.»

»Hur länge kommer ni att stanna vid Lövsjö?» frågade Axel för att giva samtalet en annan riktning.

»Det torde bli tills efter nyåret. Jag lovade Fridolf det, ehuru jag nu nästan ångrar mig, ty han har visat sig från sin sämre sida hela tiden, sedan vi kommo hit. Jag tycker nog om livlighet och att ha trevligt, men jag håller också strängt på, att vi böra uppföra oss väl, var helst vi äro. Dock torde jag stanna, ty de övriga medlemmarne i familjen äro bra.»

»Om ni vill följa med ut på någon mer åktur, så vet ni, att jag gärna står till tjänst.»

»Tack, det var vänligt. Men nu blir det ju en sådan rad av festligheter, att jag väl får försaka detta nöje. Men se, här äro vi nu vid Lövsjö. Det har gått fort. Tack skall ni ha för vänligheten; jag sätter stort värde på den.»

»Ingen orsak, herr greve.»

Varken Fridolf eller baron D-sköld såg belåten ut, då greven kom in. Det började redan mörkna, och lamporna voro tända, så att Lövsjö tog sig ståtligt ut. Fridolf satt eller rättare halvlåg på en soffa inne i biblioteket och rökte. Baronen höll honom sällskap, ty Annette hade för en stund sedan gått till sitt rum.

»Att du vill visa dig i sällskap med den sortens folk», hälsade honom Fridolf vid inträdet.

»Hur så? Är inte Axell en utmärkt man?»

»Kan väl så vara, men jag tål inte karlen.»

»Han är uppblåst och inbilsk», inföll baronen »och han försöker leka, att han är vår jämlike.»

»Jag skall säga herrarna», utbrast greven, »att Axell är en fin man, en man med verklig bildning och präktiga kunskaper. Det enda, som förundrar mig, är att han bundit sig så vid den lilla gården och icke vill ut i livet för att taga del i den stora kampen, såsom alla verkligt förståndige män enligt min mening borde göra.»

»Åh prat, han passar inte till något annat än bonde, du kan vara säker på det.» Baronen anmärkte detta och såg mäkta vis ut därvid.

»Jag skall icke disputera om honom, ty jag känner honom ju så litet. Men en alldeles utmärkt häst har han, det kanske herrarna äro villiga att erkänna.»

Ja, det erkände de båda, men att de måste avsky Axell i alla fall, det vidblevo de också.

TRETTONDE KAPITLET.

Nyårsfest.

AXEL umgicks verkligen med några familjer, vilka alls icke räknades bland bönderna, men ingen av dessa kunde klaga över att han var efterhängsen och försökte ställa sig in. Blev han bjuden till någon av dem, så gick han vanligen, och han visade dem samma artighet igen, ehuru han icke hyste något vidare stort intresse för sällskapslivet. Men var han med, så visade han sig städse såsom en verklig gentleman, vilket ej var svårt för honom, ty det betydde blott att vara sig själv.

Nu vid jultiden hade han fått flera inbjudningar och även varit ute ett par gånger. Nyårsaftonen skulle han bort igen, och då för att vaka in det nya året. Det plägade de alltid göra hemma eljes, och så kommo de nog att göra nu, men Axel själv fick ej vara med dem. Men han hade icke velat säga nej, då bjudningen kom, ty den var från possessionaten Elon Telander, och Axel tyckte mycket om den mannen och hans familj. Och så hade det för första gången hänt, att bjudningen gällt även Sebastian. Telanders hade två söner och tre döttrar, och för ungdomen komme det därför att bli riktigt trevligt.

»Inte tycker jag mycket om att lämna eder ensamma på nyårsafton», sade Axel, då han var färdig att fara, »men jag ansåg mig icke kunna neka.»

»Gå du, gosse, och ängslas inte för oss», svarade modern, kastande en belåten blick på sin ståtlige pojke.

Sebastian var färdig. Han bar icke längre armen i band, fastän det nog komme att taga en liten tid, innan den bleve läkt. Han var glad och munter, mer än han brukade vara, och tyckte om att få komma ut ett tag. Drängen hade satt för Svarten, och när bjällrorna hördes klinga utanför, gingo Axel och Sebastian.

»Vi behöva inte köra så fort, ty vi äro ute ganska tidigt», sade Axel.

»Jag såg dem köra från Lövsjö för en liten stund sedan», upplyste drängen.

»Jag undrar just, om även de skola till Telanders», sade Sebastian, och det kom mera allvar i hans blick i ett nu.

»Du är väl inte rädd för dem?»

»Rädd? Nej.»

Så körde de i den mörknande eftermiddagen. Det snöade litet, endast helt litet, och det var ingen kyla att tala om. På granar och tallar låg snön så fin och vacker, och hela nejden skimrade i vitt. Det var förtrollande skönt i skogen, där de mest fantastiska former skymtade i skymningen. De båda unge männen åkte under tystnad och betraktade det storslagna sceneriet. I närheten av Borgvik, så hette Telanders vackra gård, upphunno de slädarna från Lövsjö. Baron D-sköld körde ett par präktiga springare, han hade bett att få köra den ena släden, ty han var ju en sådan hästkarl; och med honom åkte de båda syskonen Lövhjelm och greve Lykrona.

»Det är inte lönt att köra förbi dem», sade Axel »ehuru nog Svarten skulle tycka om det. Han börjar redan göra sina små försök.»

»Nej, du kunde möjligen skrämma dem», svarade Sebastian, och Axel höll in sin springare, fastän det var ett svårt arbete.

Det var ett stort och utsökt fint sällskap samlat vid Borgvik. Den väldiga byggnaden strålade i ljus, och i de stora rummen rörde sig gästerna om varandra i glatt samspråk. Både Axel och Sebastian kände sig hemma bland dessa högtidsklädda människor, ty många av Sebastians skolkamrater voro där, och Axel var bekant med de flesta. Ungdomen samlade sig snart i en sal för sig själva och började med sällskapslekar, och i dessa deltogo både Axel och Sebastian. Det gick bra alltsammans, ända till den förstnämnde kom i närheten av baron D-sköld, då denne helt högt yttrade till Fridolf, som också var nära till hands:

»Nog kunde man väl få vara i fred för usla och tölpaktiga bönder vid ett sådant här tillfälle ändå.»

»Det skall du inte begära, om någon är barnslig nog att öppna på dörren för dem, såsom här skett.»

Axel kunde icke undgå att höra orden, och alla de övriga, som voro i närheten, hörde dem även, och att de icke gällde någon annan än Axel, det förstodo de ju alla. Ett ögonblick stod han fullkomligt orörlig och såg på de båda tanklösa unge männen, färdig att giva dem ett skarpt svar; men han besinnade sig hastigt nog, vände sig ifrån dem och lämnade rummet utan att giva ett ord till svar. Sebastian följde honom inom några minuter. En av sönerna i huset, som också hört baronens anmärkning och Fridolfs svar, vände sig till de båda vännerna:

»Mina herrar, dylikt förstör nöjet för oss i kväll. Förolämpningar av det slaget duga inte här, de falla alltför skarpt tillbaka på dem, som uttala dem. Herr Axell var artig nog att gå för att nöjet icke skulle störas, men för min del föredrager jag hans sällskap.» Och med en lätt bugning gick han. Så gjorde den ene efter den andre av de övriga, och bland dem även Annette Lövhjelm. Till slut var det blott några få kvar i salen, och dessa voro av Fridolfs bästa vänner, men icke ens de kände det trevligt längre.

»Jag tror din syster var svag nog att följa de andra, fast hon inte tål karlen,» sade baronen till Fridolf.

»Hon blev förargad förstås, men det går snart över. Men nu fortsätta vi lekarna.»

»Åh, här äro ju så få nu, att det inte betalar sig. Vi få roa oss så gott vi kunna tills efter supén, då dansen tar vid.»

»Innan dess blir det nog nödvändigt för eder att bedja den där herrn om ursäkt», sade en ung tjänsteman från staden, som inte hade riktigt klart reda på, vad som hänt.

»Bedja om ursäkt? Nej, det blir då stopp. Förr reser jag hem genast.» Det var Fridolf, som försäkrade detta, och baronen nickade bifall.

Axel hade gått in i musiksalongen, där han slog sig ner vid pianot och såg igenom några noter. Det sjöd nog inom

honom, men han ville vara lugn, och han var det. Då den ene efter den andre av de övriga unga kom in, där han var, såg han däri den bästa upprättelse och kände sig nöjd.

»Ni måste spela och sjunga något för oss, herr Axell», sade en av döttrarna i huset.

»Åh, min fröken, hur kan jag det, då här finnes så många, som förstå konsten långt bättre än jag.»

»Det är inte sant. Var snäll och gör det.»

De samlade sig omkring honom och bådo honom. Då han lyfte sin blick, mötte den Annette Lövhjelms, och i hennes blick låg en bön, att han skulle göra dem till viljes. Utan ett ord vidare vände han sig till flygeln, slog an några ackord och började sedan sjunga. Rösten var klangfull och mjuk på samma gång, och att han hade god övning, det hördes mycket väl.

»Aftonsolen sjunker bakom bergen,
Hälsande farväl så skön och blid;
Över nejden strör hon purpurfärgen,
I naturen råder stilla frid.
Sakta vattnets vågor slå mot stranden,
Rodnande i guld står aftonskyn,
Ljuset bryter sig mot himlaranden;
Vilken färgprakt, vilken härlig syn.»

Den enkla, innerliga melodien, sjungen med mycken känsla, gjorde ett djupt intryck på åhörarne, och allt flera samlades, under det han sjöng, för att höra på. När Axel hunnit slutet på sången, belönades han med livliga applåder och ombads att sjunga mera, som han också gjorde, men det blev snart tid att gå till matsalen, varför han steg upp.

»O, så vackert ni sjunger», sade Annette Lövhjelm, då hon kom att gå vid hans sida till matsalen.

»Om ni tyckte det, fröken, så har jag fått belöning nog för mitt försök.»

»Ni måste sjunga mera för oss i kväll, herr Axell.»

»Sannolikt blir det inte mycken tid för sång nu. Det blir väl dans, när vi äro färdiga med ätandet.»

»Ja, det är ju sant, men vi dansa icke hela tiden, så att nog kunde ni ha tillfälle att sjunga något.»

»Tillfälle blir det nog för mig, ty jag dansar icke.»

»Varför det?»

»Emedan jag icke tror det vara rätt.»

Hon såg förvånad på honom. Ja, det var ju sant, han var läsare. Därför sade hon intet mera om saken. Vid måltiden utbringades den ena skålen efter den andra, och även de unga drucko ganska tappert. Baron D-sköld lade märke till, att Axel icke deltog i drickandet och såg i det en ny anledning att såra honom. Han gick bort och ställde sig bredvid den unge bonden. När nästa skål föreslogs, vilket var för värden själv, lyfte den unge baronen sitt glas och vände sig till Axel:

»Låtom oss nu dricka i botten för vår förträfflige värd,» sade han med ett inställsamt leende. Axel bugade sig.

»Jag önskar honom allt gott och gör det av hela hjärtat.»

»Men så drick då, människa. Vad blir det eljes för skål.»

»Min herre, jag dricker icke.»

»Är det möjligt? Ni är rädd, att det skall slå åt huvudet?»

»Alldeles. Jag fruktar det och vill gärna ha mitt huvud klart.»

»Då kan ni lika gärna supa, ty det går ändå inte för er att hålla det klart.»

»Möjligt, min herre, men genom supandet skulle det bli ännu oredigare, så att jag, i likhet med er, icke kunde hålla styr på min tunga, och det vore för tråkigt.»

Hugget träffade djupare än Axel anat, ty baronen ryckte till och stod några ögonblick alldeles tyst. Axel hade talat helt sakta, så att icke många hört orden, men vad baronen sagt, hade alla hört.

»Inskränkta och oförskämda drumlar finner jag var jag går», bröt baronen ut, men nu inföll Axel hastigt, i det han lutade sig fram mot sin antagonist, så att endast han skulle höra det:

»Undra icke på det, herre, utan försök se sanningen. Ni har den sorten med er, även då ni är ensam. Detta är or-

saken. Var nu tyst och ställ inte till något otrevligt uppträde här, ty det har ni ingen orsak till.»

Med dessa ord avlägsnade han sig, och baronen fann för gott att icke följa efter, ehuru vreden sjöd inom honom och han kände sig i stånd att handgripligen tillrättavisa den djärve bonden. Det var mer än en som log i mjugg åt den läxa, baronen fått, ty han var en otrevlig kamrat, då han ville visa sig från den sidan, vilket skedde ganska ofta. Hur tyst Axel än talat, var det dock några, som hört orden.

Efter supén vidtog mycket riktigt dansen, och icke blott de unga utan även många av de äldre deltogo i den. Man skulle ju dansa in det nya året, och då borde väl alla vara glada. Bland de äldre dansade ingen hellre än hennes nåd, Lövhjelm, och alla erkände även, att hon dansade utmärkt väl.

Axel och Sebastian hade dragit sig bort från den stora salen, ty dans intresserade dem icke det allra minsta. I stället sutto de och samtalade med de äldre inne i musiksalongen. Dit kom också kamrer Lövhjelm och slog sig ner. Han var allvarlig, som han numera oftast var.

»Jaså, de här unga herrarne dansa alls icke», sade han.

»Nej», svarade Axel, »vi fråga icke efter det nöjet.»

»Kanske ni, som ju räknas för läsare, anser det vara synd att dansa?»

»Det är fullkomligt rätt. Vi anse det för synd.»

»Åhå, delar Hedengren edra åsikter i det fallet?»

»Ja», svarade Sebastian själv, »jag är lika mycket läsare som Axell, och jag behöver vara det, om någon.»

»Varför det?»

»Den, som står ensam i världen, som jag gör, bör vara i nära förbindelse med Gud för att få hjälp och ledning.»

»Och tror ni verkligen, att det gör livet något bättre?»

»Jag är övertygad därom.»

»Har ni några bevis?»

»Ja, ganska många. Önskar ni höra dem?»

»Naturligtvis; eljes kan jag ju inte ge er rätt.»

»Nåväl då, jag skall bevisa det med mig själv. När jag

för några år sedan kom till Axells hus, ansåg jag mig vara en ganska god och gudfruktig pojke; ty jag hade lyckan äga en moder, som så väl hon förmådde sökte leda mig på rätta vägar. Men någon personlig livserfarenhet av kristendomen ägde jag icke, och i min själ brunno många passioner och häftiga känslor. Med det sinne, jag då hade, skulle jag hava handlat mycket annorlunda i många fall än jag sedan gjort. Men Axell och hans kära lärde mig älska Gud på verkligt allvar. Förut hade jag gått och planerat bitter hämnd mot personer, vilka jag ansåg hava förorättat mig. Kristi kärlek lärde mig förlåta. Förut drogs jag till mycket, som är synd, isynnerhet frestades jag till dryckenskap. Guds nåd gav mig kraft över begären. Förut kände jag det bittert att vara fattig och ensam, men sedan jag lärt mig bedja, är jag nöjd och lugn, och jag är aldrig rikitgt ensam, ty Herren är när mig. Och än mer: sedan jag lärde mig älska Gud, brinner i min själ det saliga ljusa hoppet, att jag en dag skall i frid få återse min outsägligt älskade moder och förklara för henne, huru kär hon är mig. Utan kristendomen skulle mitt liv ej kunnat vara vad det är.»

Han hade talat med stigande värme, och hans blick var stadigt riktad på kamrern. Denne å sin sida hade lyssnat med en sällsam känsla av oro. Hade denne yngling rätt i vad han sade, eller var det blott ungdomliga fantasier? Kunde religionen verkligen förändra en människas sinnelag så grundligt och komma en att tänka så annorlunda?

»Men är ni också säker på, att det är religionen, som sålunda förändrat ert sinne? Kan det icke lika gärna vara, att ni utvecklats med åren och lärt er tänka klarare och förstå tingen bättre?»

»Man skulle kunna döma så vid en hastig tanke angående förhållandet, men ni vet nog, att varken uppväxande eller tänkande allena förändrar en människas natur. Det finns ingen makt i världen, utom Guds kärlek, som kan göra det.»

»Kanske icke.»

Han teg ånyo. Tonerna från danssalen trängde in till

dem, och man kunde höra, att de unga ordnade sig till nästa dans.

»Och ni ämnar icke försöka dansa?» frågade kamrern, då han suttit tyst några minuter.

»Nej, naturligtvis inte», svarade Sebastian. Just då kom Annette i sällskap med en av fröknarna Telander in i musiksalongen.

»Vad, Annette,» utbrast kamrern, »har du redan tröttnat?»

»Ja, vi skulle in här en stund för att vila oss och höra på musiken. Det är nära midnatt nu, är det inte?»

»Jovisst. Men här ha vi ingen musik.»

»Det borde det väl vara, när här finns så präktiga musikanter och sångare som herr Axell.»

»Åh, spelar och sjunger han?»

Fröken Telander vände sig till Axel och bad honom spela och sjunga något.

»Jag vore mer än villig att göra det, min bästa Lilly», svarade han, »om det icke störde dem som dansa.»

»Åh prat, de låta inte störa sig så lätt, tänker jag.»

»Men ni och fröken Lövhjelm komma att saknas där inne, om ni stanna här,» ursäktade han sig.

»Vi stanna i alla fall», inföll Annette. »Jag är för trött att dansa nu. Vill ni icke spela något för oss?»

Han lydde henne, och snart tonade hans vackra sång genom rummet igen. Nu var han hågad för att sjunga, och hans röst var i den bästa kondition, och det blev så tyst för övrigt därinne. Det var en härlig liten sång, han sjöng. Men då han redan hunnit till sista versen, störde han av baron D-skölds nu något sluddriga röst!

»Det är då — att man skall nödgas dragas med läsare och dylikt pack även i ett så fint hus som detta. Här sitter nu en och sjunger sirapssöta visor och håller damerna fängslade med det. Tvi då. På det här sättet blir väl hela samhället bemängt med läseri. Det är uselt.»

Och så skrattade han högt och svor. Men nu hade man icke så stort tålamod med honom som vid supén. Herr Telander själv satt där inne och lyssnade till sången, och han

räknade Axell som en synnerligen god vän, varför han nu brusade upp. Han hade bjudit baronen av det enkla skälet, att denne gästade vid Lövsjö; och han ämnade icke tåla att hans gäster på detta sätt förolämpades av denne pojke. Han steg hastigt upp och gick bort till baronen, som nu lutade sig över Annette och halvhögt bad henne följa med till dansen.

»Några ord i enrum, herr baron», sade den retade värden, i det han trädde sin arm under baronens.

»Till er tjänst, herre», svarade denne och följde med. Herr Telander förde honom, utan att väcka uppmärksamhet, till ett mindre rum, som för tillfället var ledigt. Inkommen dit bad han baronen sitta ned.

»Vad är egentligen avsikten med ert beteende mot herr Axell, min bäste baron? Ni har flera gånger i kväll förolämpat honom och gjort det på ett så grovt och klumpigt sätt, att jag kände mig full av blygsel på er bekostnad. Man har rättighet att begära bättre än så av er.»

Baronen skrattade.

»Jaså, ni anser mig ha förolämpat honom? Det är inte alldeles rätt ändå. Jag har bara såsom det anstår en ädling försökt rikta uppmärksamheten på, att den här bonden icke passar i vårt sällskap.»

»Och varför inte?»

»Åh, en bonde! Han bör hålla sig på sin plats. Ni skall veta, att det är skadligt för sällskapslivet att låta sådana där plebejer smyga sig in i de fina kretsarna.»

»Såå, och vad menar ni med plebejer?»

»Pöbeln. Så länge jag är en adelsman, vill jag icke och kommer icke att tåla, att slöddret kommer mig för nära.»

»Och pöbeln, slöddret, det är sådana män som Axel och jag och andra, som icke råka bära ett adligt namn.»

»Icke ni, men jag räknar fattiga och obildade bönder dit.»

»Och vart räknar ni rika och bildade bönder då?»

»Sådana finns det inte.»

»Jo, det är just vad det finns, och en av dessa bildade

odalmän är det, som ni på det mest hänsynslösa sätt utfarit emot i kväll. Att ni gjort det, bevisar, att ni ej äger det rätta riddaresinnet, ty en verklig adelsman skulle icke handla så illa. Er ungdom och omogenhet torde kunna räknas såsom den enda ursäkten. Och att ni förolämpat honom i mitt hus gör, att jag måste tala med er på detta sätt. Ty det skall ni veta, baron D-sköld, att så adelsman ni räknar er vara, så vill jag inte byta bort den enkle, plebejiske Axells vänskap mot vänskapen av tio sådana som ni. Och nu har jag sagt er, vad jag önskar säga. Ert uppförande i kväll har varit anstötligt och fult. Låt resten av kvällen visa, att ni är adelsman, fastän ni förut glömt det.»

Baronen hade under detta skarpa tal nyktrat till litet, och han satt där svarslös; och när herr Telander steg upp för att åter gå till sina övriga gäster, satt baronen ännu kvar. När han blivit ensam, strök han sig med handen över pannan, liksom ville han därmed söka reda tankarna, och kanske lyckades det något. Emellertid satt han där ännu, när det nya året ingick, och herr Telanders övriga gäster önskade varandra gott nytt år. Och om det var slumpen eller ödet eller något annat som ledde det så, men Axell var den förste, som tilltalade baronen på det nya året. Han kom in i rummet, där baronen satt, och då denne såg upp, yttrade Axel med glad och vänlig röst, liksom hade han ur sitt sinne strukit alla otrevliga minnen:

»Må Gud giva er ett gott och lyckosamt år, herr baron. Jag önskar er framgång och välsignelse i allt.»

Med en blick så föraktfull, att den väl kunnat krossa en svagare man än Axell och utan ett ord till svar steg baronen upp och lämnade rummet.

»Stackars pojke», mumlade Axel, »han är bestämt inte så dum som hans handlingssätt visar. Men han vaknar väl upp och inser sin dåraktighet.»

Snart skedde uppbrott, ty nu var det nya året kommet. När baron D-sköld körde hem mot Lövsjö den natten, vän-

tade han med vilja, till dess Axel hade sin skjuts framme för att begiva sig på väg.

»Varför kör du inte»? frågade Fridolf litet stött.

»Jag tänkte det var bäst att låta den där ovanligt fina hästen löpa före vår; eller hur, fröken Annette, tycker inte ni det?»

»Jo, det är bäst att de köra först, så hindra vi inte Svarten. Jag förmodar, han vill skynda sig hem i natt.»

»Skulle tro det.»

Axel hade kört, och baronen rörde lätt med piskan vid sina vackra hästar, vilka också genast lydde maningen. De som kände baronen skulle, om de nu kunnat se in i hans ögon, hava förstått, att någon särskild idé upptog hans sinne. Men ingen såg det.

»Jag tror du fick en liten uppsträckning av Telander, min kära baron», sade Fridolf skrattande, då de kört en stund.

»Ja.» Svaret var kort, och tonen tydde på ett av vrede fyllt sinne. Och i samma ögonblick som han svarade, gav han hästarna ett väldigt rapp av piskan, så att Fridolf förskräckt skrek till:

»Akta dig då, de skena! De bli vilda, om du slår dem.»

»Jag kan sköta vilka hästar som helst», svarade han, och åter föll piskan med ett vinande rapp på djurens rygg. Hästarna skälvde till, liksom skämdes de för att få stryk, och liksom hade de meddelat varandra detta och uppgjort sin plan, ökade de nu farten på ett oroväckande sätt.

»De skena», klagade Annette.

»Nej, de visa bara, att de också kunna springa, om de köras rätt.»

Ett stycke framför på vägen åkte Axel och Sebastian, samtalande helt allvarligt. Svarten sprang fort utan maning, men Axel höll in honom litet, ty den månljusa nyårsnatten var så härlig, och kylan kändes så frisk. Plötsligt visade Svarten tecken till oro.

»Vad går åt dig gosse? Får du inte gå fort nog? Lugna dig, du, vi hinna nog hem.» Axel talade så smekande och

vänligt, men Svarten blev icke lugnare. Då hördes rop bakom dem. Sebastian såg sig tillbaka.

»Jag fruktar de där hästarna skena», sade han ängsligt.

»Skena! Jag hoppas det icke är så illa. Jo, sannerligen tror jag, de göra det. Bäst jag kör litet åt sidan och lämnar vägen fri.»

Detta hade baron D-sköld icke beräknat. Han hade uppgjort sin plan så, att han skulle köra om Axel på ett sådant sätt, att dennes släde kastades överända och Svarten bleve lös, ty skedde det, så skulle hästen snart springa sig fördärvad. Men nu skulle det kanske icke lyckas. Han började känna, att de hästar, han själv körde, voro eldigare än han beräknat; men han trodde sig i stånd att hålla dem ändå. Axel körde så långt åt sidan, som det var honom möjligt, därvid kommande till vänster om en ganska stor stubbe, som stod i vägkanten. Inte såg baronen den, då han nu kom i svindlande fart. Försöka skulle han att kasta den förhatlige bonden i drivan. Nu var han så nära, att det måste ske. Han styrde åt vänster med all kraft.

»Kör då åt höger! Håll dig i vägen», varnade greve L-krona och Fridolf. Men han hörde icke på dem. Han visste, vad han ville, och som han ville skulle det bli. Axel hade stannat, menande det vara bäst så. Nu hördes flåsandet av de sig närmande hästarna. Intet kunde göras för att hejda dem. De voro framme. Baronen gjorde ett ryck åt höger för att få sin släde att svänga, det skulle giva själva knycken åt hans plan. Men i stället för att träffa Axels släde, körde den vänstra meden av hans egen upp på stubben, och hela släden kastades genom hästarnas häftiga ryck överända, och de i den sittande kastades ur och rullade i drivorna, alla utom Annette, hon rullade icke alls, ty av stöten kastades hon mot ett träd på andra sidan vägen, och vid det trädet föll hon sanslös ned. Hästarna fortsatte nu i vildaste sken utåt vägen. Det lönade sig icke att försöka hejda dem, de komme säkerligen att springa med den farten ända hem till Lövsjö. Olyckan var knappt skedd, förrän Axel var ur släden.

»Bind Svarten vid något träd, Sebastian», sade han. »Skynda dig.»

Sebastian lydde. Det tog knappt en minut. Axel sprang över vägen och lyfte upp den sanslösa Annette.

»Store Gud, det är ju fröken Lövhjelm», utbrast han. Hon hade fått ett hårt slag i huvudet, dämpat dock av den tjocka pälsmössan, men likväl kraftigt nog att göra henne sanslös. Fridolf och greve L-krona hade icke fått några nämnvärda skador, men baronen, som försökt hålla i tömmarna och släpats med ett stycke, hade skråmor överallt och hade dessutom vrickat högra foten ganska illa.

Axel bar den sanslösa Annette till släden, medan Sebastian hjälpte upp Fridolf och greven, av vilka den förre svor och den senare frågade efter sin mössa, ty han var litet yr och dessutom kall om huvudet, vilket icke var att undra på, då han borrat ned det djupt i en driva.

»Vart tog D-sköld vägen?» frågade Fridolf.

»Han ligger där borta», svarade Sebastian. »Vi skola nu gå till honom och hjälpa så gott vi kunna.»

»Men min syster då, var är hon?»

»Herr Axell bar henne just nu till sin släde. Hon är sanslös.»

Det kom en släde borta på vägen. Det var kamrer Lövhjelm och hans hustru.

»Vad står på?» frågade kamrern häpen.

Med några få ord förklarade Sebastian situationen.

»Är Annette farligt skadad?» Frågan ställdes till Axel.

»Nej, jag tror inte det, men hon är medvetslös. Om herrskapet tar någon av de andra med i sin släde, möjligen baronen, som icke synes i stånd att gå, så skall jag skjutsa fröken hem. De båda andra herrarna få taga det sävligt och gå så sakta, tills jag hinner tillbaka efter dem.»

»Det blir bäst», svarade kamrern.

»Men Annette bör åka med oss», protesterade hennes nåd.

»Efter behag, min fru, men då kommer hon inte så fort hem.»

»Skjutsa henne ni, herr Axell», avgjorde kamrern, och hennes nåd teg.

Sebastian hade nu hunnit till baronen och lyft upp honom. Han jämrade sig förskräckligt och svor, och Sebastian sade icke ett ord till honom.

»Skynda dig, Sebastian», uppmanade Axel, som nu hade Svarten lös och färdig igen. «Du måste hålla fröken Lövhjelm, ty jag vill köra själv.»

Så snart Sebastian släpat baronen med sig till kamrerns släde, sprang han bort till Axel, satte sig bakpå kuskbocken och lade sin arm under Annettes huvud.

»Vore det inte bättre du satte dig upp i släden?»

»Nej, Axel, kör du, jag sitter bra här.»

»Men vi komma att åka fort.»

»I alla fall.»

Intet svar mera. Svarten kände en svag smekning av piskan, just så mycket, att han förstod sin herres vilja, och ögonblicket därefter var han långt borta på vägen och försvann inom kort i en krök. Axel satt framåtlutad och höll i tömmarna med kraftig hand. Fortare hade icke Lövhjelms hästar sprungit, när de skenat, och likväl hade Axel hela tiden sin häst under säkert kontroll. Det var hans avsikt, att så snart han varit framme vid Lövsjö med Annette, återvända och skjutsa Fridolf och greven.

»Håll i din syster, så att hon sitter bra», sade han halvhögt till Sebastian, och denne kände sig så häpen av orden, att han, i stället för att hålla i bra, höll på att alldeles släppa henne.

»Du får icke säga det högt, Axel, även om ingen människa hör det.»

»Här ute hör oss ju ingen, och för övrigt borde det inte göra något, då man talar sanning.»

»I detta fall betyder det mycket. Vi göra bäst i att tiga.»

Inom kort voro de framme vid Lövsjö, och Axel höll in sin häst.

»Håll Svarten ett ögonblick, du, Sebastian», sade han, och så lyfte han Annette i sina armar och bar henne med

största lätthet uppför trappan. Där ropade han högt till betjäningen, som naturligtvis var uppe och väntade herrskapets hemkomst. En betjänt öppnade dörren, och Axel steg in.

»Se till, att ett par av flickorna få taga hand om fröken och föra henne till sängs. Hon har råkat ut för en olycka. Säg till ett par drängar att gå ut och se efter hästarna, som baron D-sköld körde. De ha skenat och sprungo sannolikt hem.»

Orden voro så bestämda och säkra, att betjänten utan invändning lydde. Så snart flickorna kommo, lämnade Axel den unga fröken i deras vård och begav sig ut igen. Han märkte icke, att Annette såg upp, just som han lade ned henne på den mjuka soffan, och om han sett det, skulle han hava ångrat de ord, han yttrat till Sebastian på vägen, ty då hade han kommit att frukta, att hon hört dem.

»Nu är det bäst du går in och väntar här, Sebastian, medan jag kör efter dem», sade han till sin vän, och denne endast nickade. Axel körde bort, och Sebastian gick dröjande uppför trappan och blev utan invändning insläppt. Han satte sig i hallen, längre ville han inte gå, trots det betjänten artigt bjöd honom stiga in i stora salen. Det tog en liten stund, innan kamrerns släde körde upp och baronen lyftes ur och fördes till sitt rum, och kamrern själv steg in i hallen. Strax därefter återkom Axel med greven och Fridolf. Men då var Svarten löddrig och rykande.

»Hur är det med Annette?» var kamrerns första fråga, då han steg in.

»Hon har återfått sansen men känner sig uppskakad och trött», svarade betjänten, som nyss fått underrättelse från kammarjungfrun.

Sebastian skyndade sig ut, och Axel och han körde hem, tankfulla och tysta.

FJORTONDE KAPITLET.

Brottsliga dåd.

RELEGERAD! Det kan väl ändå inte vara möjligt!» Utropet kom från kamrer Lövhjelm, som med ett öppet brev i handen kom inrusande till sin hustru och kastade sig ned i en stol. Hennes nåd såg upp från det lilla handarbete, varmed hon för tillfället sysselsatte sig, och det var endast med blicken hon frågade, vad han menade.

»Kan det vara möjligt, att pojken burit sig så illa åt, att de nödgats utestänga honom från läroverket.»

»Vem har sagt något sådant?»

»Det säger rektorn själv, ty detta brev är från honom, och han beklagar, att det varit nödvändigt att relegera vår son, enär hans uppförande varit sådant, att det skulle bringa skam över läroverket att behålla honom där. Och inte har pojken kommit hem. Vad menar han?»

»Hur skall jag veta det? Något litet skälmstycke, som pojkarna tagit sig före, och så får Fridolf lida för dem alla. Det tages alltid någon så där för att statuera ett exempel, och genom att straffa en uppehålles ju läroverkets anseende. Du visste förut, att rektorn var emot Fridolf, ty gossen har mod nog att visa vem han är gent emot sådana där herrar.»

»Ja, jag vet, att jag redan några gånger förut fått resa in till staden för pojkens skull, och att han i min närvaro fått bedja om ursäkt för sin elakhet och sina fula tilltag. Och nu har han relegerats. Undrar just vad han gjort. Men jag måste resa in till staden redan i dag.»

»Åh, Fridolf kommer nog hem till kvällen, så få vi reda på verkliga förhållandet.»

»För att få reda på det är det nödvändigt för mig att komma till staden.»

»Gör som du vill, om du icke vill tro Fridolf på hans ord!»

»Tro honom! Har han gjort något annat än ljugit för mig i långa tider nu? Men vi skola nog se till, att det ordnar sig. Hade du hjälpt mig, såsom du bort göra, så hade jag kunnat tukta honom och leda honom bättre, men nu tog du i stället alltid hans parti emot mig. Du borde ha handlat annorlunda.»

»Prat. Jag har sökt fostra Fridolf, så att inte min släkt skulle behöva blygas för honom, och jag hoppas, jag gjort det. Vore du en mera bildad man, skulle du se saken annorlunda. Men jag skall uppriktigt säga dig, Lövhjelm, att plebejen i dig har visat sig mer och mer under årens lopp, tills du närmat dig packet på ett betänkligt sätt. Du ser det inte själv, men så är det alltid, då man går utför.»

Kamrer Lövhjelm log, men det var ett leende, vari en hjärtslitande sorg och den djupaste smärta lyste fram. Nog hade han under årens lopp fått betala mycket för det stora misstaget i sitt liv, för brottet, som han begått; ty hans familj behandlade honom mer och mer hänsynslöst, utom Annette, som var honom tillgiven; och därtill hade han det aldrig tigande samvetet att dragas med.

»Och vari visar sig plebejen och dragningen åt packet, om jag får lov att fråga?»

»I allting; kanske mest däri, att du på sistone ingått förbund med bonden där nere, ty så kallar jag det, då du har fred med honom; och du drager dig icke ens för att tillbringa timmar i hans sällskap. Och du narrar Annette med dig också.»

»Är det ingenting annat, så är jag lugn.»

Han steg upp och gick sin väg. Han hade kommit full av vrede och sorg, han gick lugn och beslutsam som aldrig förr, men sorgen låg lika bitande kvar i hans själ. Då han kom till sitt rum, ringde han och sade till den genast tillskyndande betjänten:

»Bär in konjak och vatten och gå sedan ner och säg

till om den lilla trillan och de grå hästarna. Om en halv timme skall det vara färdigt.»

Betjänten bugade sig och gick. Kamrern satt snart i ensamhet och tänkte. Han hade tagit sig ett stort glas konjak, så snart betjänten burit in brickan, och nu satt han och drömde och tänkte. Han kom ihåg många stygga drag i Fridolfs karaktär nu. Huru hade det icke varit vid nyåret, då han helt och hållet ställt sig på D-skölds sida och menat, att denne handlat fullkomligt rätt, då han sökt giva Axell en minnesbeta. Och han hade varit så gränslöst ond, då baronen blivit bortvisad för sitt beteende. Men han hade icke visat den minsta sympati med Annette, som i flera dagar fick hålla sig i sängen på grund av de skador, hon lidit. Och så gingo kamrerns tankar ifrån den vilde, oregerlige Fridolf till Sebastian, hans äldste son, gentlemannen, som alltid uppförde sig väl och vann aktning och erkännande, varhelst han gick fram. Tänk, om han icke svikit den arma Elvira, vilken han dock älskat, och, han erkände det villigt nu, som han ännu älskade, kanske högre än någonsin. Och denne son, som ägde rättighet att erkännas av honom, större rättighet än någon annan, den hade han förkastat, stött bort, visat sig hård emot gång på gång, och än mer, han hade på det nedrigaste sätt sökt röva ifrån honom bevisen för vem han var. O, huru han nu ångrade allt detta. Men vad hjälpte det? Elvira var död, och Sebastian var så självständig, att han icke på något sätt ville låta sin far hjälpa eller komma sig närmare med mindre han bleve erkänd såsom hans laglige, äkta son. Men, och kamrern reste sig till hälften, detta var vad han skulle bli. Han skulle erkännas och insättas i sina rättigheter som Lövhjelms son, vad det sedan komme att kosta. Han ville rådgöra litet med Axell först, ty denne visste ju om hemligheten, men Sebastian skulle erkännas.

Om en stund åkte kamrern till staden. Strax innan han kom fram till Lindbro, såg han Axel åka ut därifrån, även han i riktning mot staden. Vägen var visst icke lättkörd

nu, ty det var ju redan på vårsidan, men det gick undan för Axel i alla fall, ty han hade ett mycket lätt åkdon, och Svarten var icke rädd för smuts och väta. När kamrern hunnit till staden, begav han sig genast till rektorn. Denne mottog honom vänligt men på samma gång sorgset.

»Det var bra ni kom, herr Lövhjelm. Jag väntade er i dag.»

De båda herrarna skakade hand. De hade länge känt och respekterat varandra, och nu hade de allvarliga ting att tala om.

»Jag reste så gott som genast, då jag fick ert brev. Vad har pojken tagit sig till nu igen?»

»Sitt ned och låtom oss tala om det med lugn. Det är inte roligt att behöva tala om dylikt, men naturligtvis kunna vi icke undvika det, lika litet som vi kunna hjälpa det skedda. Jag är ledsen över, att jag nödgades relegera Fridolf, ty han är visst inte dum eller trög; men detta är icke nog, man måste även vara god samt hava karaktär.»

»Kom till saken, herr rektor, ni gör mig nervös.»

»Jag kommer dit nu. För en längre tid har jag vetat, att Fridolf levat vilt och varit med i sällskap, där han icke bort vara. Men jag har försökt att ha överseende med honom, så länge inga klagomål kommo, och så länge han icke företog sig något annat än att supa och föra ett dåligt uteliv. Nu har han dock gjort det värsta, och då fick han gå; det var det mildaste, jag för min del kunde göra. Det hände i förgår kväll. Den här unge baron D-sköld och Fridolf hade anordnat en sexa i ett av privatrummen i hotell C., där de skulle leva undan riktigt, vilket också skedde. På natten, när de skulle bryta upp, kom det för dem, att de skulle hålla väsen, och det gjorde de även, slogo sönder fönsterrutor på flera ställen, bröto ned ett par fina trädgårdsgrindar för häradshövding G. och utförde en mängd andra pojkstreck. Så hade väl mordlusten vaknat hos dem, eller vad jag skall kalla det, och de begåvo sig över till västra sidan av staden och knackade på hos en av våra präktigaste ynglingar, Sebastian Hedengren. Han

hyr ett rum av en gammal gumma och för ett mycket exemplariskt liv. Att inte gumman hörde dem, kan jag inte förstå, men Hedengren hörde dem i alla fall. Han öppnade oförsiktigt nog litet på dörren för att göra sig underrättad om vem det var, och vad som önskades. Men det skulle han icke ha gjort, ty så snart dörren gick upp litet, ryckte de upp den helt och hållet, överföllo Hedengren och släpade honom med sig ut på gatan. Han kämpade nog emot så mycket han förmådde, men det hjälpte ju icke, ty de voro sex stycken i sällskap. De drogo honom i snödrivorna och slogo honom med sina käppar, och det utan barmhärtighet. Han var i bara nattlinnet, och det var en kall natt, så ni kan begripa, hur han skulle känna det. När han försökte göra motstånd fick han obarmhärtigt med stryk. Hela hans kropp är full av märken efter slagen och många sår har han även. Till slut släpade de honom bort till en pump, höllo honom och pumpade kallt vatten på honom en stund, varefter de med förenade krafter kastade honom över ett plank och gingo sin väg. Hade icke ödet fogat det så, att han fallit på en tomlåda, som av hans tyngd gick sönder, så hade han sannolikt fått ligga och dö där inne på gården. Men nu väcktes en man av bullret, steg upp för att se vad det var och upptäckte honom. Han blev därför snart inburen och förd i säng, medvetslös och illa tilltygad, men likväl vid liv. Läkaren eftersändes och tog vård om honom, men frågan är huruvida han kan komma upp igen. Nu vet ni varför vi nödgats skilja er son från läroverket.»

»Erkände han, då ni talade med honom?» frågade den stackars fadern, då han något hämtat sig från sin bestörtning.

»Erkände! Jag har icke sett honom sedan dess. Han har väl icke hunnit över följderna av det väldiga ruset.»

»Men hur vet ni då att det var han?»

»Jo, det kom ut genom en av de andra, som var med. Han råkade ha en smula samvete kvar, och när han begav sig hem från sina värda vänner, blev hans samvete oroligt,

och han gick tillbaka för att se, hur det gått med offret. Han såg just då läkaren komma och kunde icke låta bli att följa med in; och när han hörde, att det var ganska illa ställt med Hedengren, bekände han, huru allt gått till. Doktorn omtalade det för mig i går morgse.»

Kamrern satt som förkrossad. Hans son hade åter visat ett brottsligt sinne, och även denna gång var det brodern, som blivit offret därför.

»Nej», sade han omsider, »ni kunde icke handla annorlunda, herr rektor. Han var icke värd att stanna vid läroverket. Jag tackar er för vad ni i alla fall sökt göra för min son. Har ni hört, hur det är med Hedengren i dag?»

»Ja, han lär vara ganska illa däran, men doktorn hoppas kunna rädda honom undan lunginflammation, om allt går väl.»

»Ha de fört honom hem igen?»

»Nej, han är ännu kvar hos den där familjen, en garvare vid namn —ja, vad var det nu? —Ringgren var det visst. Ja, ni finner det lätt genom att fråga någon i den stadsdelen.

Kamrer Lövhjelm gick sin väg, så djupt sorgsen, som han någonsin känt sig, full av blygsel över sin egen son; men ack, han insåg det ständigt, då något slag drabbade honom, att det blott var straffet för den stora synden, denna synd, som aldrig i tiden kunde försonas, även om han uppbjöde hela sin förmåga och offrade allt. När han nådde sin sons bostad och ringde på, mottogs han med förvåning. Det var hos en bekant familj, som kamrern inackorderat sin son.

»Är Fridolf inne?» frågade han.

»Inne! Nej visst inte. Kom han inte hem till Lövsjö i går?»

»Nej, vi ha inte sett till honom. Sade han att han skulle åka hem?»

»Så förstodo vi honom, ty han packade in sina kläder och en del andra saker i en kappsäck och sade, att det övriga kunde hämtas sedan.»

»Såå. Då är det bäst jag går till hans rum och ser efter.»

Värdinnan följde honom dit. Det var ett stort, ljust och vackert rum, så präktigt som någon student kunde önska att bo i, och likväl hade Fridolf ofta klagat över att det var för litet och för simpelt. Nu hade han utrymt det. Hans kläder voro mycket riktigt gångna, och alla värdesaker hade han tagit med sig. Böckerna voro kvar. På bordet var fullt av cigarraska, och mitt i askan hade en kortlek blivit slängd. Kamrern satte sig. Vart hade Fridolf tagit vägen? Varför hade han icke kommit hem? Han öppnade bordslådan utan att tänka därpå, och där låg överst ett kuvert med hans eget namn på. Således en förklaring från Fridolf, det var han säker på. Med darrande hand slet han upp brevet och läste:

»Kära pappa!

Dessa rader som ett farväl, ty jag måste lämna hemmet, åtminstone för en tid. Bliv inte så rysligt ond på mig för vad som hänt. Jag var inte nykter, då jag gjorde det. Sedan första gången jag såg den där Hedengren, har jag hatat honom, ty det har aningsvis legat i min känsla, att han var till olycka för mig. Sannolikt var det denna känsla, som kom mig att handla såsom jag nu gjort. D-sköld var med om det och är lika skyldig som jag. Pappa, jag vet, att du inte varit nöjd med mig på långa tider, men det kan jag inte hjälpa. Jag tar råd och lärdom från mamma, och hon ville, att jag skulle vara med ute i livet och visa, att jag är en ädling. Hur jag lyckats får framtiden utvisa. Jag fick för en stund sedan veta, att H. håller på att dö, och då är det bäst för mig att försvinna, ty eljes kunde jag råka illa ut. Förlåt, att jag gjort dig litet ledsen och ängslig genom det här. Det blir bättre efter hand.

Fridolf.»

Och detta var allt. Inte ett ord av ånger, bara en ursäkt, som om det gällde en småsak. Och så kände han

i alla fall, att han begått ett mycket svårt brott, kanske varit med om att mörda en oskyldig person. Förut hade sorgen över sonen varit den övervägande känslan i kamrerns själ; nu stormade vreden in och gjorde honom bitter. Han steg upp och vände sig till värdinnan, som stod där, nyfiket väntande.

»Min son har bara rest ut åt annat håll ett tag», sade han. »Vi få hämta hans tillhörigheter senare.»

Så gick han igen, och nu styrde han kosan bort mot det lilla hem, där Sebastian skulle finnas. Det var icke heller svårt att finna reda på huset, och då kamrern knackade på, kom en liten fetlagd man och öppnade för honom. Han var nästan färdig att draga sig tillbaka och säga, att han gått vilse, ty han stod ansikte mot ansikte med en av de landsvägsriddare, som en gång i hans ärende gingo för att stjäla Sebastians papper. Nu var dock mannen snyggt klädd och såg riktigt trevlig ut. Kamrern bemannade sig. Han ville träffa sin son.

»Ursäkta mig», sade han därför, »men är det hos er herr Hedengren är för närvarande?»

»Ja, min herre, han är här. Var så god och stig in. Ni får ursäkta, att ni måste stanna i köket, ty doktorn har sagt, att ingen utan hans samtycke får gå in till den sjuke.»

»Han är ganska klen, men dock bättre än man kunde hoppas efter den behandling, han rönt.»

»Han var då illa medfaren?»

»Doktorn säger, att det är ett under, att han icke är död. Ni skall betänka, att de släpat honom längs gatan. Skinnet är avslitet på långa stycken av hans kropp, och han har blånader och sår överallt efter käpprappen. Och så hade de pumpat kallt vatten på honom, tills han förlorade sansen. Det stora såret i ansiktet fick han nog, då de kastade honom över planket, ty han slog sig mot kanten av en stor låda.»

»Tror doktorn, det tar länge, innan han blir frisk?»

»Det ha vi inte frågat honom.»

»Har han sin sans?»

»Ja, herr Axell är inne hos honom nu.»

»Kunde jag icke få gå in litet på samma gång då? Jag skall inte oroa honom, och jag lovar att stanna blott en kort stund.»

»Kanske ginge det an.»

Kamrer Lövhjelm smög sig tyst in i sjukrummet. Där låg Sebastian, blek och lidande, men likväl utan klagan, och vid hans sida satt den bedrövade vännen, som för blott en stund sedan kommit in från landet. Båda sågo upp, då kamrern inträdde, och båda kände sig nästan harmsna för, att han vågade komma. Men då de sågo den djupa sorg, som stod målad i hans ansikte, försvann bitterheten.»

»Jag är rysligt ledsen, min käre gosse, över vad som hänt, men jag hoppas, att du snart blir frisk igen. Det är förfärligt, att människor kunna taga sig till dylikt. Lider du mycket?»

Han hade fattat Sebastians hand och höll den kvar, och eget nog stodo hans ögon fulla av tårar, då han talade. Sebastian orkade icke säga mycket, men han besvarade dock vänligt hälsningen. Kamrern tryckte även Axels hand och satt sedan tyst.

»Känner ni till, huru det hänt?» frågade Axel sorgset.

»Ja, jag har varit hos rektorn, och han talade om det. Fridolf har rest sin väg, jag vet icke vart. Han har gjort mig mycken sorg.»

»Ni har rätt. Och baron D-sköld har också lämnat staden. Sannolikt har han rest hem. Men därigenom slipper han icke undan.»

»Jag kan icke fatta, huru människor kunna få sådana galna idéer. Även om de äro unga, borde de begripa, att dylikt är brottsligt.»

»De få nog lära sig begripa det snart.»

Sebastian låg med slutna ögon. Han var så matt.

»Säger doktorn, att det ännu är fara å färde?» frågade kamrern.

»Helt säkert. Det vill säga de lidna skadorna genom

släpandet på gatan och av käpprappen torde icke betyda så mycket, men det iskalla badet, och det, att han så länge hölls ute i kölden, torde förorsaka någon svår sjukdom, då han nu är så matt och svag.»

»Måtte det icke gå så illa. Det är nog illa som det nu är.»

»Ja, det har ni rätt i.»

»Vilken doktor har varit här?»

»Doktor P. Ringgren sände efter honom, eller rättare han gick själv efter honom, och han är den bäste läkare vi ha i staden.»

»Riktigt. I det fallet är det bra. Men jag får väl icke sitta här längre nu. Han kan taga skada av att oroas. Farväl.»

Han klappade Sebastian på handen och gick. Länge dröjde han sedan icke i staden utan begav sig hem igen, och där stängde han sig inne på sitt rum ända tills ganska sent på kvällen. Hennes nåd var naturligtvis inte intresserad nog mycket för att komma och göra sig underrättad om, huru det verkligen förhöll sig med sonens skiljande från läroverket, ty hon antog, att det var blott någon småsak. På kvällen gick han dock in i matsalen och begärde te. Han var mycket blek.

»Vad fattas dig, pappa?» frågade Annette deltagande.

»Mig fattas nästan allt, mitt barn.»

»Du bör inte tala så, liksom bure du på någon tung börda, inföll hennes nåd förebrående. »Även om Fridolf på något sätt varit litet oförståndig, så få vi väl förlåta honom det. Kunde du inte ordna saken med rektorn?»

»Nej, det är fullkomligt omöjligt.»

»Intet annat än elakhet från hans sida. Varför följde inte Fridolf med hem då?»

Han blev bitter av hennes ton, och det lade svaret i hans mun, obarmhärtigt och förkrossande.

»Emedan han rymt sin väg, sedan han varit med och i det närmaste mördat en människa.»

Nu bet det dock. Hennes nåd reste sig, men sjönk till-

baka i stolen igen, ur stånd att röra sig. Hennes präktige gosse, som hon sökt fostra som en ädling, för att hennes förnäma släktingar icke skulle behöva blygas för honom, han hade som en brottsling rymt sin väg. Inte kunde det vara möjligt! Annette hade börjat gråta och satt där förkrossad. Omsider kom sig hennes nåd för med att fråga om, hur allt förhöll sig, och kamrern berättade det i korthet

»Du måste försöka få reda på Fridolf och föra honom hem. Och om han nu har del i det här, så få vi försöka göra upp med penningar. Han är ju fattig, den där pojken, och alla fattiga kunna köpas. Giv honom hans pris, det ordnar saken.»

»Icke alla fattiga äro till salu, kanske icke ens så många av dem som av de rika. Och Sebastian Hedengren köper ingen. För resten är det inte lönt att tala om saken. Vill Fridolf komma hem, så kan han göra det, men inte ämnar jag mig ut att söka efter honom, det kan du vara övertygad om. Du har fostrat honom, såsom du funnit bäst, och nu ser du följderna därav.»

»Om jag icke sökt fostra honom, så hade han icke fått någon fostran alls. Och nu skall jag säga dig, att om du icke vill resa och söka upp honom, så gör jag det själv, ty nog måste vi återfinna honom.»

»Och vart skulle du resa, om jag får lov att fråga?»

»Vart? Sade han icke i sitt brev, vart han ämnade sig?»

»Se här är brevet. Läs själv.»

Hon läste det sakta, och hon blev blek. De tunna läpparna knepos ihop, och det kom ett hårt uttryck i blicken. Hade icke sonen liksom gjort en häntydning på, att det gått honom illa, för att han följt hennes råd? Och hon, som menat så väl med honom. Men nu förstod hon, att även han var ganska mycket plebej. Tigande räckte hon sin make brevet, och intet mera yttrades om sonen.

En stund sedan fadern lämnat rummet, smög sig Annette upp till honom och satte sig vid hans sida och talade uppmuntrande ord till honom. Tårarna rullade utför

hans kinder, då han märkte hennes kärlek. Plötsligt frågade han, i det han smekande for med handen över hennes mörka lockar:

»Annette, min flicka, om jag en dag skulle göra dig en stor sorg, skulle du bli mycket ond på pappa då?»

»Icke ond, pappa, det vet du. Vad sorg skulle det vara?»

»Det kan jag icke direkt tala om för dig, barn,. Men det är så, att jag i min ungdom gjorde något, som jag mer och mer inser bör rättas. Men om jag gör det, kommer jag därmed att bringa dig mycken sorg och kanske också lidande.»

Hon satt tyst litet, innan hon yttrade något till svar.

»Pappa», sade hon omsider, »om det är något orätt du gjort, som behöver rättas, så gör det då, även om det skulle bringa sorg och lidande över oss. Jag tror på att handla rätt mot alla och i allt. Gud kan eljes icke vara nöjd med oss.»

»Är detta min flickas råd?»

»Ja.»

»Och du tror, att Gud bryr sig om det?»

»Naturligtvis. Fråga Axell, så får du höra.»

»Åh, har du talat så mycket med honom, att du börjar få något med av hans idéer kanske?»

»Jag vet inte. De idéerna komma objudna i mitt sinne.»

»Det är egendomligt. Så långt jag vet, har det icke i vår släkt funnits någon vidare religiös person. Kanske har du det efter min mor, hon var i det fallet den bästa jag vet.»

»Man kan få dylika idéer, utan att de komma som arv.»

»Ja, ja, det kan du ha rätt i. Det var något annat jag ämnade fråga dig om i samband med, vad jag sade förut. Vad tyckte du om greve L-krona?»

»Jo, pappa, han är en älskvärd man med fin karaktär, så långt jag kunnat fatta.»

»Du tänkte ingenting vidare i det fallet?»

»Nej, ingenting alls, det kan jag försäkra.»

»Och baron D-sköld?»

»Vi göra bäst i att icke nämna honom alls.»

»Gott. Då är jag lugn i det fallet.»

De störde i sitt samtal av hennes nåd, som fann det långsamt att sitta ensam. Hur det var, så hade sonens öde gått henne djupare till hjärtat, än hon visat. Men hon var sällan vänlig och trevlig i sällskap med sin make och dotter, så att det var intet nöje för dem, att hon kom. Nu nöjde de sig dock med att tala med henne om Fridolf, ty hon ville ej tala om något annat, trots det, att de icke kunde komma till någon harmoni, då det gällde sonen. Sedan kamrern åter blivit ensam, satt han vid sitt skrivbord tills långt efter midnatt och skrev, och de skrivna sidorna gömde han i en hemlig låda i sitt skrivbord.

FEMTONDE KAPITLET.

Växlingar.

DAG efter dag satt Axel en stund hos sin vän, medan denne låg maktlös och klen på sin bädd. Läkaren gjorde allt han förmådde för att förhindra svåra komplikationer, och han lyckades även däri. Men Sebastian fick ligga omkring tre veckor, och hans vänner ansågo det vara en god sak, att han slapp undan så lindrigt. Kamrer Lövhjelm hade hållit sitt löfte och kommit tillbaka, och Sebastian uppskattade hans besök, fast han icke gärna ville visa det. Den andra gången kamrern var där, stannade han ett ögonblick ute i köket, och då fru Ringgren frågande betraktade honom, tog han upp ett par sedlar ur sin plånbok och räckte henne dem.

»Tag det här, min fru, och se till, att han får allt han vill ha, och fråga icke efter, vad det kostar. Ni skall få mera sedan, om det behövs.»

Oviss om vad hon borde göra, mottog hon penningarna, men då hon sedan talade om det för Axell, rådde denne henne till att återlämna dem vid kamrerns nästa besök, ty Hedengren önskade ingen hjälp från det hållet. När kamrern kom igen, ville hon giva honom penningarna, men han bad henne behålla dem för egen del. Han kände sig ledsen över, att icke ens denna välmenande handling mottagits mera gynnsamt.

Rektorn från läroverket och flera av lärarna hade också kommit för att göra sig underrättade om Sebastians tillstånd, och rektorn hade hoppfullt talat om, att det nog bleve möjligt för Sebastian att taga sin examen i alla fall.

På bordet bredvid bädden stod en vacker blombukett. Det hade nog kommit flera, men Sebastian ville inte ha dem så nära. Men när Axel hade med sig en från hemmet, bad han, att den skulle sättas på bordet bredvid honom.

En dag, då Sebastian redan var så pass kry, att han kunde sitta uppe litet i bädden och även läsa någon stund av dagen, kom greve L-krona.

»Jag hörde nog om det här för länge sedan», sade han, då han skakade hand med Sebastian, »men jag var för långt borta för att kunna komma hit då. Hur är det med er? Är faran över?»

»Ja tack, herr greve, nu blir jag snart bra igen. Jag skulle ha varit uppe för flera dagar sedan, om icke doktorn strängeligen förbjudit mig det. Men ett par dagar till, och jag får vara uppe.»

»Det låter då hoppfullt. Är det inte egendomligt, att ni gång på gång skall vara utsatt för Fridolf Lövhjelm?»

»Det synes ju litet eget, men jag hoppas det nu är sista gången. Kommer ni nu att stanna i staden för någon tid?»

»Ja, jag har några affärer att uträtta för min far, och jag ämnar även sköta om mina egna, så långt jag kan.»

»Hur var det, herr Axell, inbjöd ni mig icke att gästa vid Lindbro i vår?»

»Jo, visst gjorde jag det, ifall ni vill hålla till godo.»

»Var säker på det. Hur snart får jag komma?»

»När ni behagar, om ni vill låta er nöja med vad ett bondehem har att bjuda på i vardagslag.»

»Då skulle jag vilja komma någon av de närmaste dagarna och stanna någon tid.»

»Ni är hjärtligt välkommen.»

Så lätt var det nu att uppgöra en dylik sak med greven, han, som på vintern varit med Fridolf, och som Axel till en början trott vara av samma slags karaktär som denne, till dess han nu lärt känna honom bättre. När Axel kom hem den kvällen, omtalade han för sin mor, att greven skulle komma.

»Men blir det inte en smula egendomligt att ha honom som gäst här nu, sedan han så nyligen varit vid Lövsjö?»

»Ånej, inte för oss, och vad andra tycka, behöva vi inte bry oss om.»

»Varför tror du han kommer?»

»Ja, kära mamma, om jag vågade säga, vad jag tror, men det vågar jag inte. Bäst att antaga, att han blott älskar att komma ut litet i stillhet på landet.»

»Kanske det. Har Tyra talat om för dig, att Margit flera gånger sedan jul fått vackra presenter med posten, och varje gång är det några skrivna rader med, vänliga uppmuntrande rader, som göra henne glad.»

»Ja, hon har talat om det, och jag förstår nog, att det är greven, som på detta sätt visar henne sin hyllning. Men ängslas inte; jag skall vaka över Margit. Och för resten är jag övertygad om, att greven är en i allo hederlig man.»

»Skall du åka till staden i morgon med?»

»Ja, det gör jag allt. Det är ju inte så synnerligt mycket att göra just nu, och Sebastian blir så glad, då jag kommer.»

Då han följande morgon gjorde sig i ordning att fara till staden, var han glad och munter till sinnes. Solen sken

så varm och blid, drivorna voro gångna, det började redan grönska vid vägkanten och i dalarna, och snart skulle den fagra våren stå som segrarinna på nytt. Och då syntes livet ljusare och vackrare, och hoppet växte i hjärtat, och kraften att kämpa sig igenom kändes dubbelt så stor och mäktig som eljes. När han hoppade upp i sitt enkla åkdon, visslade han en munter melodi, någonting, som för honom var mycket sällsynt.

»Hälsa Sebastian!» ropade Tyra, då han redan var vid vägen.

»Naturligtvis, lilla syster. Farväl.»

Det gick ganska fort, ehuru vägen nu var mycket smutsig och uppblött efter snön. Tjälen började också vara ur marken, så att man fick icke beräkna goda vägar vid den tiden. Men så snart Svarten kom till något stycke, som var någorlunda torrt, sprang han snabbt och livligt. När Axel mitt på förmiddagen steg in i Ringgrens lilla boning, kom han att tänka på, till huru mycket besvär Sebastian blivit denna snälla familj och uttryckte denna tanke till frun i huset.

»Här får ni ha en främling i det bästa rummet, och hela familjen får tränga sig in i köket. Det är just härligt. Och ni, fru Ringgren, har fått tjänstgöra som sjuksköterska vid sidan av allt ert arbete för resten. Och folk går och kommer nästan hela tiden. Hur i alla dagar skola vi bli i stånd att betala er för alla uppoffringar?»

Den goda kvinnan log, och på samma gång smögo sig ett par klara tårar fram i hennes ögon.

»Tala inte om det. Vi äro så glada, att vi kunna göra något för er vän, då det bringar er glädje. Ringgren har talat om för mig om sitt första möte med er, och det var ni, som hjälpte honom tillrätta. Skulle vi inte vara glada att få visa vår tacksamhet? Förr gick Ringgren bara omkring och söp, och jag fick reda mig bäst jag kunde med barnen. Nu har han blivit så annorlunda, arbetar hela tiden och är nykter. Om han bara fortsätter, så komma vi att reda oss väl. Och den unge herrn där inne är ju

så snäll och tålig, att det är ett nöje att passa upp på honom.»

»Jag är mycket glad över, att er man blivit ordentlig. Vet ni, hur det gick med kamraten han hade?»

»Ja, han var också här ett par månader och skötte sig ordentligt; men så kom vandringslusten över honom, och nu vet jag inte, var han håller till. Men Ringgren tror, att han snart kommer tillbaka hit och blir stilla, ty den här vintern har gjort honom gott.»

Axel nickade, liksom i tankar.

»Hur är det med Hedengren i dag?» frågade han plötsligt.

»Ganska bra. Men sedan han fick det där brevet, tycker jag nästan, att han ser litet ledsen ut.»

»Åh, har han fått brev? De borde inte besvära honom med sådant ännu.»

»Nej, det tycker jag med, men det var ett angeläget brev.»

Axel gick in i det inre rummet. Så snart Sebastian fick se honom, satte han sig upp.

»Du kom sent i dag, Axel.»

»Tycker du det? Eljes är jag allt litet tidigare än vanligt.»

»Kanske det. Jag håller väl på att bli otålig, det är alltsammans. Men denna morgon har synts mig lång.»

»Vad kommer det till?»

»Se här. Läs det här brevet, det skall göra det klart för dig, och så slipper jag berätta.»

Han räckte Axel ett öppet brev, och denne satte sig att läsa. Han läste långsamt och tankfullt, och när han hunnit slutet, lade han ihop brevet utan brådska. Jaså, det var då detta, som gjort Sebastian orolig och nervös.

»Jag lyckönskar dig, gosse», sade han, i det han återlämnade brevet. »Det hade kanske varit bättre, om du fått det förr, men efter allt torde det vara bäst såsom det skett. Emellertid är du numera icke längre en fattig och utblottad pojke utan en rik ung man.»

»Om jag mottager penningarna ja; men ser du, det är just den saken, som besvärar mig. Varför kunde inte hans sinne mjukna upp litet förut? Varför gav han icke mamma hennes rättigheter?»

»Ja, du, Sebastian, det är en ömtålig sak att tala om; ty du ser den från din synpunkt. Men du kan nog inse, att din morfar hade skäl till stort missnöje med din moder, och att hon handlat obetänksamt, det erkände hon ju själv i sitt brev till dig. Hennes största fel var dock det, att sedan hon fått reda på din fars rätta namn, hon likväl teg och led. Om hon icke gjort det, hade nog mycket varit annorlunda nu. Din morfar led säkerligen mera, än du tror. Dig kunde han ju ändå inte ha något att förebrå, och när han till slut försonat sig med sitt öde, insätter han dig som jämbördig arvinge med sina söner. Jag tycker det var fint handlat av den gamle, ty med detta ger han även din moder upprättelse. Frid över hans minne.»

»Du råder mig då att mottaga detta arv?»

»Javisst. Du hittar inte trehundra femtio tusen var som helst, och när denna stora summa ärligt och rättmätigt blir din, så tror jag nästan du gjorde synd, om du kastade den ifrån dig.»

»Jag skall tänka på det. Doktorn var här för en stund sedan. I morgon får jag stiga upp. Det skall bli skönt, ty jag är trött på att ligga och känner mig alls icke sjuk. Det känns som vore det riktig vår ute nu.»

»Det är vår. Snön är gången, och det har inte frusit på flera nätter. Redan nu är det grönt här och där.»

»Så mycket härligare att komma ut igen.»

»Du får väl för en tid icke så synnerligt stora tillfällen att njuta av våren, ifall du ämnar taga din examen.»

»Det är nog sant, men någon stund blir det allt. Och tänk dig, att sedan har jag hela den härliga sommaren ute på landet, där arbetet gör en stark och frisk, och där man känner sig som en ny människa inom kort. Det skall bli härligt.»

»Inte ämnar du väl arbeta hos mig i sommar?»

»Kan jag inte få det?»

»Nog får du det, om du vill, men du behöver ju icke längre göra det för ditt uppehälle.»

»Tala inte om det ännu. Och hur jag än kommer att bestämma mig med avseende på morfars penningar, så ämnar jag arbeta ändå, alldeles som förut.»

»Detta är säkerligen bästa sättet för en ung man. Vi få se, hur du tänker därom i längden.»

»Alldeles som nu, det kan du vara viss om.»

»Hör du, Sebastian, ämnar du taga upp saken mot de där unga herrarna som ställde till det här spektaklet för dig?»

Sebastian låg och tänkte efter några minuter, innan han svarade.

»Jag skulle nog göra det», sade han till slut, »om det icke komme att bringa mycken sorg, där jag ej gärna vill åstadkomma sorg. Och jag vet inte, om det på något sätt skulle gagna, ifall jag satte dem i fängelse.»

»Icke mycket, enligt min tanke. Dock förmodar jag, att mer än en skall råda dig till att göra det. Tänk dig noga före, innan du handlar.»

»Jag skall vara försiktig. Hur är det med dem hemma?»

»Allt är väl.»

»Hör du Axel, lova mig en sak. Tala inte om för dem där hemma om det här arvet, åtminstone inte förrän sommaren. Jag vill det skall vara en hemlighet än så länge.»

»Tycker du det är bäst så, gör jag som du vill, ehuru jag icke kan inse, hur du i hemlighet kan ordna de affärer, som nödvändigtvis följa med arvet.»

»Det är riktigt, och det är endast för en kort tid jag önskar du skall hålla det tyst.»

»Som du vill då.»

Axel log i stillhet åt sin vän, ty han anade nästan orsaken till hans begäran. När han den dagen åkte hem, var han upptagen av mycket allvarliga tankar, och i en halvt sorgsen sinnestämning nådde han hemmet. Han hade ej mer än

hunnit upp till stallet, förrän Tyra kom springande ut till honom.

»Axel, du måste gå över till Svärds. Margit var här för en stund sedan. Svärd håller på att dö, och han vill tala med dig.»

»Aj, då har han blivit klen igen. Jag trodde säkert han var på bättringsvägen. Nåja, då gör jag väl det. Men inte behöver jag åka. Svarten tycker om att komma in. Så snart jag får sätta in honom, går jag genom skogen bort till Svärds och är där lika snart ändå.»

Och det tog honom inte många minuter att få in hästen och komma på väg till torpet.

Hos Svärds var det sorg och smärta. Anders var ju ännu icke så synnerligt gammal karl, inte stort mer än femtio, fast han såg gammal ut och var bruten och klen. Nu låg han där igen, så svag som någonsin, och svagare. Hustrun donade tyst omkring honom, under det tårarna rullade utför hennes kinder, och Margit satt vid sin fars sida och grät. För övrigt var det så stilla och fridfullt i stugan, och rent och vackert var det också. När Axel inträdde, såg den döende upp och försökte räcka honom handen, fast han icke förmådde det.

»Hur är det, min käre Svärd?» Har värken kommit åter värre än förr?»

»Kanske icke värre, Axel, men nu har den satt sig i hjärtat, och jag känner, att det blir mitt sista. Jag har haft ett par förfärliga anfall i dag. Och jag vill gärna tala litet med dig, innan jag dör. Du är ju ung ännu, men du är en man, och du skall förstå mig, det vet jag,»

Orden kommo med ansträngning, men de voro dock klara och lätta att förstå.

»Om det är något jag kan hjälpa er med, så vet ni, att ni säkert kan lita på mig,» svarade Axel enkelt. Svärd vinkade åt hustru och dotter, och de förstodo honom och gingo ut i köket.

»Så där ja. Nu kan jag tala med dig. Och vad jag säger får tills vidare bli en hemlighet mellan oss, till dess det

möjligen blir nödvändigt att låta det komma i dagen. Men blir det nödvändigt för deras skull», han såg mot köket, »så skall du tala.»

»Just som ni vill ha det, Anders. Jag skall göra så gott jag kan,»

»Uppe på vinden i den stora kistan står ett litet järnskrin, som innehåller alla nödvändiga papper för att bestyrka mina ord. När jag är borta, skall du taga det och fövara det. Hör nu på, Axel, och bliv inte förvånad. Mitt nam är icke Svärd utan D-sköld, och jag är äldste brodern till baronen, som nu innehar familjens gods. Den unge baronen, som i vintras gästade vid Lövsjö, är min brorson. Det är nu så länge sedan brytningen skedde och jag tog det för mitt liv avgörande steget, att de flesta nog glömt det. Men jag minns det så väl. Jag studerade, jag som du, och jag hade mina planer. Min far ville slutligen tvinga mig att bli militär, men detta var icke min önskan. Jag har alltid älskat friden. Så lärde jag mig älska en fattig flicka, och en flicka av folket. Naturligtvis gjorde det min far ytterst vred. Han försäkrade, att om jag gifte mig med henne, så komme han att förskjuta mig. Icke desto mindre gjorde jag det. Vi reste till Danmark, där vi gifte oss och där vi stannade till en tid. Jag skrev till min far och bad honom, att icke döma oss så hårt, men svaret var så bittert och hänsynslöst, att det hos mig väckte en gruvlig harm. Där stod jag med min unga hustru utan några penningar och utan möjligheter att förtjäna vårt bröd. Jo, det stod mig en utväg öppen, den att arbeta som vilken annan fattig man som helst, och på ett sätt fruktade jag icke därför, ty jag hade alltid hemma deltagit i lantbruksarbetet och tyckt om det. Vi överlade mycket allvarligt om vår ställning, och vi beslöto, att jag skulle söka arbete. I tre år stannade vi i Danmark, där jag tjänade som dräng i en bondgård, och där kallade jag mig Svärd. När jag flyttade därifrån, fick jag ett flyttningsbetyg med namnet Svärd i, och så kom jag försiktigt häråt, ty hembygden drog mig. Jag lyckades få det här torpet, ty inspektoren på Lövsjö var en hygglig man. Dock var här

eländigt och fult när vi kommo. Men vi ha arbetat och strävat, till dess mina krafter brötos. Och då fick min stackars hustru och Margit gripa in och arbeta i stället för mig. Hur hårt jag kände det, kan ej med ord beskrivas, men en tung börda har det varit. Jag ville ej göra mina anspråk gällande där hemma, ehuru jag nog kunnat det. Och nu är jag redo att lämna tiden med dess mödor. Vi ha varit så lyckliga, jag och min hustru, trots fattigdomen, och jag har aldrig ångrat, att jag gått den väg jag gått. Nu är det en sak till. De mina bli nog uppsagda från torpet. Jag har i hemlighet sparat en liten smula under årens lopp, så mycket, att min hustru kan reda sig, om hon är försiktig och aktsam. Och Margit får väl arbete. Jag vet, att en ung man tänker på henne, men frågan är, om han har ett ädelt hjärta och menar allvar. De ha trott, att jag icke märkt alla presenter, som kommit, och hur Margit gått och drömt. Vaka över henne åt mig, Axel. Du är en god man och kan det. Och låt mig nu tacka dig, för vad du kommer att göra för de mina.»

Han var nu så matt, att han knappt kunde få fram orden. Men nu var hans enkla saga berättad med det han sagt. Det var ett liv, i vilket kärleken segrat, där det bästa fått råda, där hjärtats röst varit den gällande hela vägen igenom. Och Axel satt där full av häpnad, ehuru han igenom berättelsen fått reda på mycket, som förut varit honom dunkelt. Nu förstod han, varför detta torp var så olikt alla andra, varför Svärd och hans familj alltid syntes olika det övriga fattiga folket, och han förstod, huru det varit Margit möjligt att tillägna sig så god bildning, som hon verkligen ägde.

»Veta edra släktingar om, att ni är här och döljer er under en fattig torpares dräkt?»

»Nej, det tror jag icke, och det är inte lönt att låta dem veta något heller, så länge det ej är nödvändigt. Bäst är, att jag får vila i min grav såsom torparen Anders Svärd. Såsom sådan har jag levat och varit så lycklig, och mina kära skola nog städse minnas mig så. Nu får jag lita på, att du gör som jag bett dig?»

»Lita tryggt på mig. Med Guds hjälp skall jag vaka över edra kära. Bäst är dock, att ni låter dem veta om det uppdrag, jag i detta fall fått.»

»Ja, kalla in dem. Jag känner, att ett nytt anfall kommer, kanske det sista. Gud vare tack, att jag har frid och kan dö utan fruktan.»

»Ni har då uppgjort allt med den himmelske Fadern?»

»Allt är klart; min synd är förlåten, och jag är Guds barn.»

Axel kallade in hans hustru och dotter. De kommo sorgsna, hjärtebrutna. Anders Svärd såg på dem med den innerligaste kärlek.

»Mina älskade», sade han vekt och med stor ansträngning, »det är bäst att jag bjuder eder farväl. Jag är nöjd att dö. Jag har varit så lycklig hos eder, och jag är lycklig nu. Gud skall hava omsorg om eder. Axel har lovat hjälpa eder litet tillrätta, då jag är borta. Han är en god man. Gråt inte, min älskade maka. Tack för din trogna kärlek. Du var villig att följa mig på fattigdomens väg, och den vägen gjorde du ljus och glad för mig. Gud välsigne dig, min älskade. Och du, min dotter, min Margit, du var också god och kärleksfull mot mig. Tack. Lev hädanefter lika älskligt och rent, som du gjort intill nu. Älska Gud, sök det goda, bliv lik din moder i enkel gudsfruktan och älsklighet.»

Han smekte dem, då de böjde sig ned och kysste de bleka dragen. Och så kom anfallet, bitande smärtsamt, dödande svårt. Det var som om ishänder gripit tag om hans hjärta och prässat det tillsammans, som hade en jättemakt kastat sig över det och hållit det stilla i ett riktigt järngrepp, trots det, att det ville arbeta. Och då slutade dess trogna klappande, blodet stannade i sitt snabba lopp, pulsarna lugnade sig, och hyddan gav vika. En blick ännu, den sista, full av kärlek, fast beslöjad av den gränslösa smärtan, och Anders Svärd slöt sina ögon, gick till ro, lycklig och nöjd.

Tigande satt Axel kvar vid hans sida, ty han hade intet ord att säga till de båda kvinnorna, som på knä bredvid den döde snyftade ut sin djupa sorg. Men då en liten stund för-

gått, reste han sig upp, drog vördnadsfullt lakanet över den dödes ansikte, lyfte upp den gråtande änkan och satte henne varligt på en stol vid bordet, och Margit ledde han till en annan.

»Det är bäst så», sade han milt. »Nu har han ro och ingen smärta når honom. Sörjen nu icke som vore hoppet dött, ty det lever dock. Kanske blir det bäst för eder att följa med mig över till Lindbro och stanna där tills i morgon, så få vi då vidare överlägga om, vad som bör göras.»

Men torparhustrun ville icke lämna det lilla hemmet, icke gå ifrån sin döde make. Det var bättre för dem att stanna kvar där. Sysslorna måste uträttas, ett och annat tillses, och de kunde så väl sova i köket; de voro visst icke rädda. Och det blev som hon sagt.

Sorgsen i hågen gick Axel hem, undrande över de många skiftande erfarenheter, han varit med om på senare tiden. Men med avseende på Margit var han nu viss om, att hon skulle följa sin faders önskan och förbliva en god kvinna.

SEXTONDE KAPITLET.

I sorgehuset.

JO, ni kan följa med mig nu, om ni så vill», sade Axel till den unge greve L-krona, då han ett par dagar efter Svärds död träffade den präktige ädlingen i staden. »Sant är ju, att vi ha litet extra arbete för att kunna hjälpa våra stackars grannar, men det ursäktar ni säkerligen och nöjer er med, som vi ha det.»

»Ni vet, att ni icke behöver ängslas för det. Jag är nöjd med vad som helst och kan reda mig bra även utan tillsyn.

Och ni vet, att jag nu vill följa med dit ut hellre än någonsin, ty kanske kunde jag få tillfälle att säga ett tröstande ord till dem som sörja.»

»Kanhända. Jag kör upp då till hotellet precis klockan tre, och då är ni i ordning.»

»Kunde ni inte komma upp och spisa middag med mig?»

»Nej tack, inte i dag. Jag har ganska mycket att styra med, och Sebastian behöver min hjälp i ett och annat, så att jag nöjer mig med att dricka en kopp kaffe, innan jag åker.»

»Som ni vill. Jag skall vara färdig.»

Axel skyndade bort, och han hade verkligen mycket att göra. Det var flera saker, han skulle köpa för sin mor och syster, och många ärenden för Svärds änka och dotter. Och så måste han bort till Sebastian, som nu åter var uppe men så svag, att han måste stanna ett par dagar till hos Ringgrens.

»I dag har jag icke tid att stanna mer än en liten stund», sade Axel, då han kom in och slog sig ned i den tomma gungstolen, ty Sebastian tyckte aldrig om gungstolar.

»Vad är det som brådskar?»

»Mer än jag hinner tala om för dig. Och nu vill greve L-krona äntligen med mig hem i dag. Han får då inte räkna mycket på mitt sällskap, förrän begravningen är över. Och vi ha just börjat litet med vårarbetet, och då vet du, hur det är. Men hur är det med dig? Du ser litet blek ut.»

»Det kostar på att vara uppe. Jag var svagare än jag trodde, och likväl känner jag mig litet starkare nu.»

»Gott. Du kan snart återgå till arbetet. Ser du, hur härligt livet ler där ute? Det är vår och fröjd och pånyttfödelse i allting. Gud visar sin storhet i vårens härlighet.»

»Du börjar svärma igen och drömma och hänföras. Det gör du rätt i, ty endast sådan är du dig lik. Jag önskar jag finge följa med hem nu och taga del i arbetet.»

»Tids nog får du det. Nå, har du ännu avgjort angående arvet?»

»I det närmaste. Jag inser, att du hade rätt i vad du sa-

de, och att jag säkerligen bör mottaga, vad min morfar ger mig.»

»Det var bra. En oro mindre för mig. Du är rysligt envis, Sebastian, och på samma gång låter du övertyga dig av sanningen. Vet du, att detta är ett av de bästa kännetecknen på en god karaktär?»

»Kanske. När skall Svärd begravas?»

»Om söndag. Det blir bäst så, ty då få hans vänner tillfälle att vara med. Man måste se på det också.»

»Du ska taga med dig blommor från mig. Du kommer ju in en gång till i denna vecka?»

»Om lördag, ifall inga oförutsedda hinder inträffa.»

»Då skall jag beställa blommorna till dess»

Sedan de samtalat en stund om allvarliga och viktiga ting, steg Axel upp och sade farväl. Först gick han och drack kaffe, och så körde han upp till hotellet, där greven punktligt väntade på honom. Färden ut till Lindbro skedde under en ganska envis tystnad, ty både Axel och greven voro upptagna av sina egna tankar.

»Ni förlåter mig väl för, att jag så här kommer och besvärar er», sade greven till fru Axell, då de hunnit fram till det lilla vackra Lindbro.

»Ni är hjärtligt välkommen, herr greve; det är roligt ni vill komma till oss.»

»Tack, då skall jag känna mig hemma.»

Det var nära kvällen, då Axel gjorde sig i ordning att gå ner till Svärds. Han hade några paket att lämna där, och han kände sig icke hågad att åka.

»Låt mig följa med er», sade greven.

»Är ni icke trött av resan?»

»Inte det ringaste. Det skall göra mig gott få gå ut litet.»

Och Axel ville icke opponera sig, och så följdes de åt. Aftonen var härlig. Redan blandade sig vårens fagra dofter i luften, fint och svagt, såsom man älskar känna en parfym. En och annan kråka kraxade sin kvällshymn borta i någon krok, och ehuru det ännu var ljusa dagen, kände de båda vandrarne det som ginge de i kvällsandakten och hör-

de naturens väldiga bröst andas med jämna, lugna drag, under det vilan och friden som en blid ängel smög genom skogen. Men inom skogens höga stammar och bland gräsen och ljungen och i snåren var det ingen vila längre. Det yttre lugnet var bedrägligt. Det sjöd av nyvaknad livskraft, det pulserade av levnadsmod, det sprängde och trängde som längtan spränger i människobröst; ty var det icke vår, var det icke uppståndelsetid för världen?

»Hur kunna människor stänga in sig i stora städer, där luften blir unken och rökig och själva livet ser tynande ut, då naturen bjuder dem något så härligt som detta?» yttrade greven plötsligt, i det han lyfte sin hand och pekade hän genom skogen.

»De tvingas att göra det, förmodar jag. Och somligas smak är nog sådan, att de hellre vilja bo i staden. Men er undran är berättigad och visar, att ert sinne är öppet för det storslagna i naturen.»

»Om människorna i allmänhet hade ett öppet sinne därför, så skulle det bli helt annorlunda i världen, men nu glömma de så ofta det sköna och blida bara för det konstlade och självisk nyttiga.»

»Men älskar ni icke själv stadslivet?»

»Jo, på sätt och vis har jag älskat det, men den kärleken är så gott som död nu. Livet har antagit ett helt och hållet annat utseende för mig sedan i vintras. Jag har lärt mig så mycket, som jag icke visste något om förut.»

»Om det gör ert liv lyckligare och bättre, så är jag glad över, att ni lärt.»

»Bättre och lyckligare? Ja, mitt liv är allt det. Ni var den, som talade med mig om de högre livsfrågorna, om Gud, och jag tänkte mer och mer på vad ni sagt. Vet ni, min kære Axell, att det inte är så rysligt svårt, efter allt, att bringa sina tankar in i en andlig riktning?»

»Nej, det är lätt nog. Men det är icke nog för vår andliga människa, att vi ägna en tanke däråt bara. Man måste komma till andlig klarhet med sig själv, och när man gjort det

gör man upp sin sak med Gud, så att en verklig och djup förvissning om barnaskapet hos Gud ingjutes i själen.»

»Ni anser då, att jag ännu icke är, vad jag bör vara? Jag trodde mig ha blivit en annan än jag var förr.»

»Missförstå mig icke. Jag dömer icke ert liv av annat än edra ord nyss. Kanske har ni gått längre på den andliga vägen, än ni själv anar. Men hela hemligheten av sann kristendom är, att vi medvetet och allvarligt kommit till Gud och fått allt uppgjort med honom, och att vi sedan leva i hans gemenskap i kärlek och tro. Om ni gått så långt, då är allt väl, och ni kan känna er trygg. I annat fall bör ni söka den erfarenheten, och jag vet, att den skall givas er.»

»Kanske», svarade greven nästan sorgset.

De voro nu nära torpet, och de sågo Margit, som satt på den lilla bänken utanför och drömde, blickande inåt skogen. Greven grep Axel i armen och hejdade honom.

»Det är nästan synd att störa henne», sade han.

»Och likväl måste vi göra det. Hon väntar att bli störd.»

Margit hade hört rösterna och såg sig om. Då hon kände igen de båda kommande, reste hon sig upp och stod väntande. Först när de hunnit ända fram till henne, tänkte hon på, hur underligt det var, att greve L-krona var med. De båda herrarne hälsade hjärtligt på henne.

»Du ser blek och trött ut, Margit», sade Axel.

»Kanske det. Vi ha inte kunnat sova så mycket, sedan pappa dog.»

»Var är din mor?»

»Hon är där inne.»

Axel nickade och gick in i stugan, under det greven bjöd Margit sitta ned igen, och själv satte han sig vid hennes sida.

»Var förvissad om mitt hjärtligaste deltagande i er djupa sorg,» sade han enkelt och räckte henne handen igen.

»Tack, herr greve», svarade hon lika enkelt, och så sutto de där tysta, hand i hand, alldeles som borde det så vara, och Margit tänkte icke på att draga sin hand tillbaka, och hon kände sig icke på något sätt förlägen. Det var så drömmande fridfullt, så allvarligt högtidligt i kvällen. Här

ute höll naturen på att vakna ur den långa vintersömnen; där inne hade döden givit ro åt en lidande människa; men här ute var det högtidligt vid nyfödelsen i naturen. Guds makt talade däri; och där inne var det fridfullt högtidligt vid båren, ty Guds kärlek vakade där, och hans makt var förnummen. De båda unga kände detta högtidliga, drömmande, fridfulla, och utan ord möttes deras hjärtan och tankar, och de förstodo varandra. Omsider hördes Axels röst närmare dörren, och greven steg upp.

»Gud välsigne dig, min Margit», sade han innerligt, i det han vördnadsfullt förde hennes hand till sina läppar. Hon såg på honom, och det spred sig ett fagert, fint leende över de bleka dragen, det första lilla leendet sedan faderns död. Men intet ord sade hon, och då Axel ögonblicket därefter kom ut, bjödo de båda farväl och gingo. Då stod Margit kvar i den stilla kvällen och såg efter dem, men egentligen såg hon blott den ene, och hon fattade, vad hon aldrig förr anat, att hon älskade och var älskad. När de försvunnit ur sikte, gick hon sakta in i stugan, och där lutade hon sitt huvud mot moderns bröst och grät; men nu var det förlösande, ljuva tårar, någonting så vemodigt glädjefullt mitt i sorgen, och hennes hjärta fann ro och tröst därvid. Då kysste modern henne, ty hon förstod, ja, förstod så innerligt väl, ty ungefär likadant hade den stora kärleken kommit över henne.

På söndagen begravdes torparen Anders Svärd strax efter högmässogudstjänsten, och mer än en tyckte det var egendomligt, att han fått så mycket vackra blommor på sin enkla kista, ty han hade mer blommor än mången framstående man i samhället fått. Och vid graven voro många vänner, och vid Axels sida stod greve L-krona med blottat huvud. Vad hade han där att göra? Varför visade han en sådan vänlighet mot torparen och hans anhöriga? Frågorna fingo intet svar, ty greven var icke av det slaget, att han talade onödigtvis. Men då den enkla gudstjänsten var förbi och komministern avlägsnat sig, gick greven bort till änkan och hennes dotter och sade några tröstande ord, varefter han i Axels sällskap avlägsnade sig.

SJUTTONDE KAPITLET.

Hjärtegåtor.

MAJREGN äro i vanliga fall kärkomna. Lantbrukaren ser i dem den riktigt förlossande makten för den vaknande naturen, och den som älskar skönheten i Guds stora värld, gläder sig åt dem, ty sedan de fallit, grönskar det snart, och allting blomstrar och slår ut i yppig fägring. Det hade redan fallit ett par mindre regn i maj, men så kom då det stora regnet, ett som gick ända ned till rötterna och blötte upp jorden på allvar. Det är sant, vägarna blevo nästan ofarbara för några dagar, men det betydde föga, regnet var välkommet ändå. Axel Axell hade på förmiddagen tagit på sig sin regnkappa och storstövlarna och begivit sig ut. Han hade mycket att styra och ställa med nu, och att sitta inne hela dagen blev honom för långsamt. Han gick uppåt skogen, försänkt i djupa tankar, och hur han tänkte, så vek han av på en liten gångstig österut och gick sedan med raska steg hän mot Lövsjö, vars torn redan skymtade fram mellan trädtopparna, och det dröjde icke länge, förrän han hoppade över gärdesgården och kom in i parken. Han ämnade sig till kamrer Lövhjelm för att om möjligt uppgöra en affär, som länge legat honom i hågen. Nere i parken låg ett litet lusthus, gammalt och föga välvårdat, ty under de senare åren hade kamrern allt mindre brytt sig om sådant, som bara hörde till nöjet. Men de unga plägade gå dit ner ibland för att roa sig, fastän kamrern sagt dem, att han inte tyckte om det. När Axel kom nära detta lusthus, märkte han att alla fönster stodo på vid gavel, och han hörde en röst, som sakta sjöng en liten visa. Han antog att någon av tjänstefolket höll på att städa därinne och ämnade gå förbi, då någon helt nära uttalade hans namn. Full av förvåning

stannade han och såg upp. Där stod Annette Lövhjelm i ett av de öppna fönstren och hälsade på honom.

»God morgon, herr Axell», sade hon. »Vågar ni er till och med ut i regnväder?»

»Ja, min bästa fröken, jag vågar det. Det är mig svårt att sitta inne numera, och naturen där ute drager mig, och vanligtvis lyder jag den kallande rösten.»

»Då vore det väl förmätet av mig att bedja er stiga in i detta gamla hus; ni skulle längta ut i naturen igen, och jag finge inte tillfälle att tala med er.»

Orden voro litet gäckande skämtsamma, men det var endast tonen. Axel kunde höra allvaret, som darrade i dem, och nästa ögonblick hade han redan hunnit uppför trappan och stod med blottat huvud i den öppna dörren, blickande på den unga flickan, vars hand han höll i sin.

»Ni önskar tala med mig, fröken Lövhjelm? Befall blott, och jag sitter här och talar med er hela dagen, och jag försäkrar, att jag inte skall längta bort.»

Hon log ett litet sorgset leende och bad honom komma in och sitta ned på en av de bekväma stolar, som stodo längst borta i rummet. Då tog han av sig regnkappan och hängde den vid dörren, varefter han efterkom hennes uppmaning och satte sig. Nu såg hon icke så upprymt glad ut, som hon plägade, och det förr så spotska draget, då hon talat med honom, var totalt borta.

»Kanske var det orätt av mig att följa ögonblickets ingivelse och bedja er komma in här.»

»Jag tror inte ni behöver förebrå eder i det fallet, fröken, om icke att dylika ingivelser komma alltför sällan.»

»Ni kan skämta litet ändå», sade hon leende.

»Någon gång, då jag känner mig ovanligt glad.»

»Och det gör ni nu?»

»Ja, mycket glad.»

»Ni är lycklig, ni. Och kanske är er glädje endast över små ting i livet.»

»Min glädje just nu kommer sig av att ni bjöd mig komma in här.»

Då blev hon med ens allvarlig igen, och han tyckte sig se en förstulen tår i ögonvrån.

»Fröken Lövhjelm», sade han milt, »om det är någon sorg som besvärar er och jag kan hjälpa er ifrån, så säg blott. Om bekymmer kommit över er, och det står i min förmåga att skingra dem, så befall över mig.»

»Jag kan då lita på er? Ni hyser intet groll mot mig för allt min barnsliga fientlighet i det flydda?»

»Groll mot er! Vet ni inte —» Han hejdade sig och rodnade, såsom blott de goda kunna rodna. Om ett ögonblick fortsatte han: »Nej, visst inte. Jag har ej ens tänkt på de barnsligheter, ni nämnde.»

»Ni har visat er ridderlig och god mot oss många gånger.»

»Ack, fröken, förödmjuka mig icke med att tala så. Jag har försökt vara en hygglig granne, det är allt.»

»Ni må räkna det hur ni vill; jag räknar på mitt sätt. Dock var det något annat, det föll mig in att tala med er om. Jag vet, att jag kan tala fritt med er, och det blir mellan oss.»

»Ni kan lita på mig.»

»Min far har blivit så besynnerlig, för att icke säga egendomlig, på sista tiden, och mer än någonsin sedan Fridolf bar sig så illa åt och rymde. Han stänger sig inne i sitt rum och vill inte vara tillsammans med oss. Tror ni, att Fridolfs beteende kunnat gripa honom så djupt, att det verkat störande på hans förstånd?»

»Nej, det tror jag icke. Därtill är han dock för stark. Det kan vara andra sorger, som tynga.»

»Jag önskar ni kunde tala med honom och uppmuntra honom litet. Han hyser så stort förtroende för er.»

»Om ni önskar det, så skall jag visst försöka. Jag ämnade mig just nu till honom för att tala om affärer.»

»Det kommer att förströ honom. Och jag är glad att det är ni, som kom. Lika mycket som min far förr tycktes vara emot er, lika mycket tycks han nu hålla av er. Det är säkerligen på grund av ert fina uppförande mot oss hela tiden. Jag har ofta undrat, hur ni kunnat vara så vänlig, då vi behandlat er så illa.»

Axel log ett vackert leende. Han kände sig glad över, att hon uppskattade hans vänlighet. Detta var mera värt för honom än något annat.

»Det var icke svårt», svarade han stilla. »Ni vet, att lättheten av vad vi göra beror så mycket på motivet för handlingen.

»Vad har då ert motiv varit?»

Han vände bort sitt ansikte litet, och en brännande rodnad färgade hans kinder, ehuru han med all sin makt sökte hålla den tillbaka. Annette såg frågande på honom.

»Ni svarar icke.»

»Ibland har jag intet svar att giva.»

Hon blev i hast mycket allvarsam, och det glimmade till och med en liten blixt av vrede i hennes blick.

»Det var väl icke därför, att ni därmed ville framställa er själv vackrare och finare än vi?»

»Fröken Lövhjelm!» utropade han, smärtsamt berörd. »Ni har icke en så dålig tanke om mig, hoppas jag.»

»Nej», svarade hon, blidare än förut, »jag hade icke det, men det kommer ofta i min själ dystra tvivel på människorna, och så var det nu, när ni tvekade att nämna motivet för ert handlingssätt.»

»Ni skall icke misstro människorna, det gör livet olyckligt.»

»Det kan ni nog ha rätt i. Men låt mig nu höra svaret på min förra fråga.»

»Vill ni icke tillåta mig vara tyst i det fallet? Jag skulle helst se, att ni icke frågade mig om det.»

»Nu har ni väckt min nyfikenhet, herr Axell, och nu slipper ni icke undan.»

»Men, fröken, ni skall själv vara den första att säga mig, att jag bort hålla motivet hemligt, sedan jag talat om det för er.»

»Ni sade, att ert motiv var gott.»

»Enligt min egen åsikt är det så. Er åsikt torde vara annorlunda.»

»Det är vad vi få se, men ni skall tala om det för mig. Jag trodde ni hyste förtroende för mig.»

»Ni vet, att jag gör det, fröken Lövhjelm, och jag har varit lycklig över, att ni märkt det. Men ni skall veta, att jag är ju endast en fattig bonde och borde alls icke sitta här och tala i förtrolighet med en ung dam av er klass.»

»Varför skall ni prata så där? Ni är ingen fattig bonde i detta ords verkliga bemärkelse. Ni är en lantbrukare, men med en god kunskap och gott förstånd och bildning. Men hur ni gång på gång undgår vad ni borde säga.»

»Det kommer sig av min naturliga blygsamhet. Talar jag nu om, vad ni vill veta, så blir ni ond, och talar jag icke om det, så blir ni missnöjd med mig. Gärna ville jag säga det, och ännu hellre ville jag tiga. Ser ni icke, i vilket svårt läge jag befinner mig?»

»Men jag blir mest missnöjd, om ni icke stillar min nyfikenhet.»

»Nåväl då, fröken, jag skall tala, och sedan må ni döma, hur ni vill. När ni var en liten flicka, brukade ni och er bror vara elaka mot mig, så ofta tillfälle gavs. Så gingo några år, och jag fördrog edert barnsliga oförstånd, ty det var intet att bry sig om. Så hände sig en dag, då ni hunnit bli litet äldre, att ni åter i sällskap med er bror yttrade stygga ord till mig. Då sade jag er ärligt, att jag trodde er hava bättre hjärta än så och att ni borde ändra er. Ni rodnade av blygsel, och från den dagen hörde jag aldrig ett styggt ord från edra läppar. Under årens lopp har jag från min lilla lugna vrå givit akt på er, och en och annan gång har jag haft glädjen vara i ert sällskap; den första gången, då ni skadade er fot ute i skogen. Och från den dagen gick den enslige unge bonden och drömde sina vackra drömmar och byggde sina härliga luftslott för att i nästa ögonblick slå dem i spillror igen. Men på senare tiden har han icke byggt något mera. Dock hjälper det icke; nu tyckas de bygga sig själva, skjuta upp skyhögt och med glittrande tinnar, och i varje sådant luftslott ser jag er som härskarinna. Jag strävar hårt för att få ned dem och för att kunna med stilla lugn verka på min undangömda plats. Vad nytta gör det väl? Ingen. Nu förstår ni, fröken Annette, vad orsaken är till

mitt handlingssätt mot er och edra närmaste. Det är min kärlek till er som lett mig. Ni må le åt det här, och ni må bli ond på mig, för vad jag sagt, men det kan inte hjälpas. Nu vet ni sanningen, och kanske är det bäst så. Ni blir icke sämre av, att jag älskar er, och ingen utom vi båda vet om min dårskap. Och nu är er nyfikenhet tillfredsställd.»

Han tystnade och satt där lugn och stilla, betraktande den unga flickan, som rodnande böjt sitt huvud, under det att han talat. Och då märkte han, att stora tårar droppade ned från hennes ögon.

»Förlåt mig», bad han, i det han drog sin stol litet närmare hennes. »Förlåt mig, fröken Annette, och försök glömma, hur dåraktig jag var. Jag har gjort er ledsen, och det ämnade jag icke. Jag var tanklös. Och intet kan jag göra för att ni skall bli glad igen, icke ens återtaga mina ord, ty de voro sanna. Men förlåt mig och glöm den tanklöse bondens ord.»

Och likväl satt hon där med nedböjt huvud, liksom vågade hon icke mer se upp. Hon var ju så ung, nästan ett barn, och han kunde så väl begripa, hur rysligt besvärligt hon skulle känna det. Han steg upp för att gå, kännande sig nästan som en brottsling, men han kunde icke, utan stannade mitt framför henne.

»Vill ni icke säga, att ni förlåter mig, fröken, innan jag går?»

Då såg hon upp till slut. Hennes tårdränkta ansikte syntes honom skönare än någonsin, men det var icke sorg, han läste i dragen, det var icke förtret eller ledsnad i blicken; det var en stor, varm, innerlig kärlek, som strålade honom till mötes. Hon räckte honom båda sina händer.

»Axel, Axel, jag är så ovärdig, jag är så usel gent emot dig, så liten i alla avseenden. Hur kan du älska en så världslig, syndig varelse som mig, du, med din varma gudsfruktan och upphöjda karaktär? Och dock är jag så lycklig. Du får icke ångra vad du sagt, icke taga tillbaka dina ord.»

Han var på knä vid hennes sida, han höll hennes händer

i sina och såg in i hennes ögon, liksom ville han blicka ända in till hennes själ.

»Är det möjligt, att ni håller av mig, Annette?»

»Ack, jag har ju älskat dig så länge; sedan jag först förstod vad kärlek var. Det var den första varma känslan i mitt hjärta, och den gick till dig. Men jag har kämpat så gränslöst för att döda den, ty jag trodde aldrig, att du frågade efter mig. Jag är så ovärdig, så ond.»

»Min älskade, säg icke så! Du är icke ovärdig, icke ond, även om du själv säger så. Själva din kärlek till mig talar om, att du är god. Gud vare lov för den lycka, som ändå finns här i livet.»

Han kysste hennes hand, men hon slog sina armar om hans hals och räckte honom sina friska, varma läppar. De hade funnit varandra och lyckan.

När Axel en liten stund senare hastade uppför stora trappan till Lövsjö, strålade hans ansikte av lycka och glädje. Kamrern var hemma, upplyste betjänten, och Axel steg på. Han blev vänligt mottagen, ehuru kamrern var mycket nedstämd och sorgsen, såsom han nu nästan alltid var.

»Vad förskaffar mig nöjet av ert besök?» frågade han.

»Vi talade en gång om det där landstycket väster om min gård, och ni sade er möjligen vara villig att sälja det. Nu kom jag för att höra, om ni bestämt er.»

»Ja, jag ämnar sälja den gården, och ni kan lika gärna som någon annan få köpa den. Om ni vill betala det pris, jag begär, förstås.»

»Det är givet.»

De hade snart till ömsesidig belåtenhet uppgjort affären, och Axel var glad, ty nu finge han litet mera att styra med. När han steg upp i akt och mening att avlägsna sig, bad kamrern honom sitta ned litet till. Och så gick han bort och låste dörren.

»Ni har väl inte så brått», sade han med ett litet leende, »och jag ville gärna tala ostörd med er.»

»Om så är, står jag till ert förfogande.»

Herren till Lövsjö satte sig igen, och hans hand lekte med

några pappersark, som fullskrivna lågo på bordet. Det låg ett drag av bittert lidande i de förr så glada och belåtna dragen.

»Ni vet om Sebastians historia?» sade han inledningsvis.

»Ja, herr Lövhjelm, jag vet om den.»

»Vad är er mening om den?»

»Jag fattar icke riktigt.»

»Vad anser ni Sebastian borde företaga?»

»Om ni menar med hänsyn till släktförbindelser, så kan jag icke säga det.»

»Det är just det jag menar. Att ni icke kan hysa någon god tanke om mig, det förstår jag nog; men ni har en god tanke om honom, om min son, och ni intresserar er för honom. Har ni aldrig ansett, att han borde yppa sin hemlighet?»

»Nej.»

»Och varför det?»

»Yppandet bör icke komma från honom utan från er. Efter de råd och förmaningar, som Sebastian fick av sin moder, bör han hålla sig tyst och med lugn kämpa sig framåt.»

»Fick han goda råd?»

»Ni skulle ha förvånat er, om ni läst hennes avskedsbrev till honom.»

»Säg mig, var hon bitter mot mig?»

Axel log sorgset.

»En ängel blir aldrig bitter, en ängel förlåter hellre», svarade han med rörelse. Kamrerns ögon fylldes av tårar.

»Förlät hon mig trots min stora synd? O Gud, det är likväl en lindring att veta det. Jag var usel, och jag är det än; men jag har lidit. Min Gud, så jag lidit och lider, mer och mer för varje dag. Hur länge jag kan uthärda, det vet jag inte, men det kan inte bli så länge till. Vad anser ni då, att jag bör göra? Skall jag öppet bekänna min synd och erkänna Sebastian som min son? Giv mig ett råd.»

Det hade alltid förefallit Axels ärliga sinne som vore detta enda vägen för kamrer Lövhjelm, ifall han önskade vinna en smula samvetsfrid, och han hade mer än en gång stått färdig att giva den förnäme godsherrn ett råd i den riktningen;

men nu, då rådet begärdes, satt han där tyst, tvekande och rådvill och blickade stelt framför sig. Tankarna stormade i hans sinne med gränslös snabbhet, och beräkningar och slutledningar avlöste varandra med yrande fart. Om kamrer Lövhjelm verkligen yppade sin brottsliga hemlighet för världen och erkände Sebastian såsom sin laglige son i lagligt äktenskap, så öppnade han därmed fängelsets portar för sig själv, och dessa skulle då slutas om honom för hela återstoden av livet, det var troligt. Och i samma ögonblick voro Fridolf och Annette att räkna såsom utom lagligt äktenskap födde. Det vore att draga både Annette och hennes moder ned i djupet. Fridolf hade ju själv störtat sig dit redan. Och vad vunne Sebastian på det? Lövsjö möjligen och ett annat namn, ifall han önskade det. Men på samma gång komme han att utpekas såsom sonen till en samvetslös brottsling, och även om han själv vore aldrig så god, skulle människorna betrakta honom annorlunda än nu och många draga sig undan honom. Och likväl ansåg Axel sig för sitt samvetes skull icke kunna giva något annat råd än det, han förut tänkt på, ty rättvisan måste gå före känslorna. Vad hade hans kärlek till Annette med detta att göra? Skulle han icke älska henne lika varmt sedan? Jo visserligen, men skulle hon, den stolta flickan, vilja bli hans, sedan hennes namn förlorat sitt värde och hon bleve störtad ned så djupt?

»Ni svarar mig icke», sade kamrern sorgset. Då bröt det löst.

»Hur kan jag svara? O, varför frågar ni mig just nu? Om ni blott frågat förut! Ni vet, att jag är kristen, och som sådan måste jag giva rådet: uppenbara allt, bekänn er synd, lid straffet och handla som en man. Men det gagnar ju blott er och ert samvete, som så länge varit sjukt. Sebastian får ingen verklig nytta av det, och er familj störtas i elände. Tänk er Annette brännmärkt såsom dotter till en usel bigamist, och dotter till honom till och med i det senare giftet. Min Annette, som jag älskar högre än mitt liv. Skulle hon på detta sätt kastas i förtvivlan och skam för er skull? O,

min Gud, jag kan icke giva något råd, jag vågar det icke. ty jag förstör därmed allas vår lycka. Varför handlade ni så illa, min herre?»

Kamrern var häpen. Axels ord hade kommit hetsiga, ängsliga, fulla av bitter smärta och likväl så fulla av känsla.

»Annette», eftersade kamrern sakta, »ni älskar Annette? Men det betyder väl mindre på ett sätt, ty hon tänker nog icke alls på er.»

»Hon älskar mig», var Axels korta svar.

Kamrer Lövhjelm lutade huvudet i händerna och teg. Han led obeskrivligt. Det var en kamp om själva livet. Även Axel satt tyst och grubblade. Plötsligt sade han:

»Vänta tills jag fått tala med Sebastian, och när han får säga sitt ord, kan ni handla i överensstämmelse därmed, och jag skall vara nöjd med det, hur det än blir, låtande hans råd gå före mitt.»

»Men som kristen anser ni, att jag borde bekänna?»

»Ja.» Det kom med ansträngning, men han sade det likväl. Aldrig hade hans kristendom satts på ett svårare prov än nu.

»När träffar ni Sebastian?» frågade kamrern.

»I morgon, om ni så vill.»

»Ju förr ju hellre.»

»Jag åker in i morgon.»

»Tack.»

Axel gick sin väg. Han kände sig förkrossad. Kamrern hade icke sagt ett ord om Annette och hennes kärlek, men det betydde mindre under förhållandena. Men hur skulle väl allt detta sluta? Gavs det en möjlighet, att det hela skulle sluta lyckligt? Det visste han icke nu.

När kamrer Lövhjelm blivit ensam, satt han länge grubblande och tankfull, och omsider började han läsa igenom de på bordet liggande papperen. De innehöllo hans bekännelse om hans äktenskap med Elvira Gellenius. När han läst igenom dem, gömde han dem i den hemliga lådan, där han plägade ha dem.

ADERTONDE KAPITLET.

Där kärlek råder.

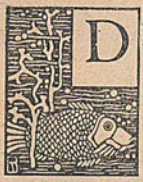

DET var vårtid och liv, det var de blida drömmarnas tid, då hjärtan bli varma och fulla av längtan; och när den tiden kommer, sjuda känslorna djupa och säregna, och röster sjunga i människosinne, manande dem att storma fram till stordåd, till liv och lycka. Det var kärlekens tid. Vem har icke förnummit den? Vem har ej längtat och tråkat och drömt och älskat och hoppats? Det finns ej hjärta så armt, att det icke någon gång gjort det i vårens tid. Och skulle det finnas hjärtan, som icke känt det, som sakna all erfarenhet, så säger jag beklagande och sympatiskt: stackars hjärtan, huru olyckliga de dock måtte vara. Ty att leva utan att älska, det är att hava dött ifrån det verkliga livet. Och att älska, det är att leva mitt i döden.

Nere på skogsstigen vandrade greve L-krona ensam, begrundande och i djupa tankar. Han räknade över vad det möjligen skulle kosta honom att taga det steg, som han ämnade taga, ty han stod just i begrepp att taga ett steg, som skulle hava den största betydelse för hela hans liv. Visserligen visste han redan, att han borde taga det, så att så långt det angick den delen, hade han det klart för sig. Men även om både han och Margit utan ord visste, att de djupt och innerligt älskade varandra, så måste han dock utkämpa sin strid, innan han kunde gå åstad och innerligt bedja henne följa med honom genom hela livet såsom hans maka. Han var i alla fall greve, son till en högättad, mycket framstående och uppburen man, som räknade strängt, då det gällde anor, och höll mycket styvt på sitt klingande namn. Om nu han, sonen, som för framtiden beräknades skola uppbära namnet lika högt och rent och vackert som det förut blivit buret, om nu han gick åstad och äktade en enkel och fattig

torpares dotter, vad skulle väl följden bli? Det var på detta han tänkte. Att älska var ett, att gifta sig var något helt annat. Kunde han icke älska ändå och vara lycklig? Var icke hans ställning i samhället ett för högt pris för kärlekens lycka, sådan den gavs i ett gemensamt liv? Begärde Margit månne att få bli hans maka för att giva honom sin kärlek?

Han stannade mitt på skogsstigen, och en brännande rodnad drog över hans manliga vackra ansikte.

»Jag vet, hur jag skall komma till klarhet», sade han halvhögt till sig själv, och i nästa ögonblick hade han kastat sig ned på knä i den mjuka mossan, ödmjukt böjt sitt huvud och börjat bedja. Detta syntes honom vara den enda utvägen, ty i sig själv kände han sig alltför svag och obestämd, och det gällde att övervinna frestande tankar. Om det varit fråga om att blott följa kärlekens röst och gå till den älskade för att jollra om de blida, fina känslorna, så hade det visst inte varit svårt. Men det kunde greve L-krona icke göra, det hade icke anstått honom. Och att övervinna det gamla högmodet, den nedärvda stoltheten över sitt namn, så att han kunde gå till torparflickan och ärligt fråga henne: vill du bli min maka? det krävde kamp, trots hans varma kärlek till Margit. Dock tyckte han sig nu hava funnit rätta sättet att lösa problemet. Visserligen hade han blott en kort tid varit vid Lindbro, hos den älskliga bondfamiljen, men han hade där sett så mycket av sann och innerlig gudsfruktan, att hans känsliga sinne djupt tilltalades därav, och han hade verkligen börjat längta efter den frid, som gives åt hjärtat endast genom gemenskapen med Gud. Dock hade denna känsla ännu icke gripit djupt nog, för att han med allvar skulle söka gudsgemenskapen. Han hade varit för blyg att fråga någon i familjen till råds. Nu var han ensam i skogen, mitt i det vaknande, härliga vårlivet, och han kände sig i harmoni med detta liv på grund av den kärlek, som bodde i hans hjärta. Vore det då icke på sin plats, att han både vårens Herre, skaparen av allt detta härliga och kärlekens eget ursprung, att han gåve visshet och upplysning

åt hans längtande hjärta? Kunde icke den fine och högättade greven söka vishet hos samme kärleksfulle Fader, där den enkle bonden sökte sin? Jovisst, det kunde han, och det var därför han böjde sig inför Gud där ute i skogen.

Ack, alla I hjärtan som trånen efter kärlekens höga vishet, som längten efter kraften att handla rätt och ädelt i livet, men som icke rätt förstån, huru I skolen söka för att finna, om I blott villen följa denne ädlings föredöme, skulle höga uppenbarelser givas eder, såsom de gåvos honom!

Till en början visste han icke rätt, vad han skulle säga. Några av kyrkobönerna passade icke, och icke ens någon av de vanliga morgon- eller aftonbönerna, huru innerliga och vackra dessa för övrigt än voro, och huru mycket de gällde det allmänna livet och dess förhållanden. Här var någonting alldeles särskilt, här gällde det en personlig vädjan i ett privat fall. Därför voro helt och hållet privata ord av nöden. Så kommo de första orden.

»Gud, undervisa mig om, hur jag skall handla med Margit.» Längre kom han icke, förrän nya tankar och känslor brusade fram i hans inre. Hur kunde Gud giva honom upplysning och ledning, så länge det var så mycket, som skilde hans hjärta från den himmelske Fadern? Måste han icke först komma till riktig klarhet med sitt eget andliga liv, och sedan bleve det kanske inte så svårt att avgöra angående Margit? Jo, nu såg han det så klart, och bönen fick en annan karaktär, en annan syftning och djupare mening. Länge låg han kvar på knä i skogen, och tårar sköljde hans bleka kinder, och varma och innerliga voro orden i halvbrutna meningar, banande sig över hans läppar.

»Min Gud, jag är en stor syndare. Jag har vandrat vilse i livet. Hav barmhärtighet med mig. Förlåt mig min synd. Giv mitt hjärta frid. Led mig på dina vägar. Herre, fräls mig, eller jag förgås!»

I stoftet inför den Allsmäktige! Hur väl det passar även för de störste och bäste. På knä inför världens frälsare, som är full av nåd och kärlek! Hur saligt för den förtvivlade och ängsliga själen. Samma nådastol för fattig och rik,

samma frälsningsväg för hög och låg, samma renande blod för alla hjärtan. O Gud, hur underbar din frälsning dock är! Så kände också greven det, under det han bad. Och när han omsider lyfte sitt huvud och steg upp, strålade ett nytt ljus i hans blick, och det glänste frid i dragen. Nu visste han vad han skulle göra, ty för honom fanns endast en väg att vandra.

Med hastiga steg begav han sig på väg igen och stod snart vid det lilla torpet, där allt var så tyst, så stilla och fridfullt. Ingen syntes till, utom den lurviga hunden, som låg på trappan och gassade sig i solskenet. Greven knackade på, och i nästa ögonblick öppnade Margit dörren.

»Vad, ni, herr greve! Kommer ni hit i dag?»

»Ja, Margit, jag kommer hit i dag. Du är väl inte ledsen över det?»

En djup rodnad spred sig över hennes ansikte, och hon besvarade icke hans fråga.

»Bjuder du mig icke stiga in?»

»Jo, var god och stig på. Mamma skulle gå bort ett litet ärende, men hon kommer snart hem igen.»

»Det är bra, Margit. Mitt ärende gäller i första hand dig men även henne, så att jag väntar, tills hon kommer.»

Han steg på och följde henne in i det inre rummet, som nu var fint och städat som förr, men nu var Anders Svärd borta. Greven satte sig på den hårda soffan och fattade Margits hand.

»Sätt dig här bredvid mig, Margit; jag vill tala med dig.»

Utan tvekan eller motstånd lydde hon, och han behöll hennes hand i sin.

»Jag har något nytt att tala om för dig, min Margit,» sade han ömt, i det han smekte hennes hand. »Vill du lyssna till mig?»

»Ja.»

»Där ute i skogen mötte jag Gud, när jag icke anade, att jag skulle möta honom, och jag fick göra upp min sak med honom Då förlät han mig min synd och gav mig frid i

hjärtat och visade mig den väg, jag borde vandra. Är icke det underbart?»

»Jo, det är underbart. Gud är alltid underbar i det han gör.»

»Och nu skall du höra på mig vidare, Margit, ty jag vill att mitt hjärta skall vara som en öppen bok för dig. När jag beslöt mig för att gå hit i dag, var det ingen riktig klarhet i mitt uppsåt och min tanke. Jag visste ej riktigt själv, vad jag ville. Att vi älskade varandra, det hade jag fullkomligt klart för mig, ty jag vet, att så är, Gud vare lov. Men så kommo frågorna om börd och samhällsställning, om skiljande murar mellan oss, om mina föräldrars sätt att betrakta det hela, och vägen blev mig så omöjlig att vandra, tycktes det. Då kom den frestande tanken för mig, att vi väl kunde älska varandra, även om våra vägar måste gå åt skilda håll, och ett ögonblick var det mig, som låge gåtans lösning i just detta. Men då var det som Gud mötte mig, och då var det som jag böjde mig i stoftet inför honom och gjorde upp och fick förlåtelse och frid. Och vet du, min älskade, när jag kämpat igenom min själsstrid och åter steg upp, då låg vägen så klar för mig. Alla skrankor föllo vid Jesu fötter, all ståndsskillnad försvann vid Golgata; jag var icke längre greve L-krona, bäraren av ett stolt namn, jag var blott mannen Edgar L-krona; och du var icke längre den fattiga torpardottern, du var den kvinna, jag älskade, det var allt. Och så kommer jag nu till min Margit och frågar dig med varmaste kärlek, om du vill bliva min maka. Vill du bli min för livet?»

»Ja,» svarade hon lika enkelt och milt som förut, ty det föreföll henne som funnes det intet annat svar att giva. Huru de kommit att älska varandra, det visste hon icke, och greven kunde icke heller göra det klart för sig, men de älskade, det visste de, och det föreföll dem så naturligt, att så skulle vara. När Margits moder kom hem, fann hon dem sittande hand i hand på soffan, och hon förstod, att nu var allt klart mellan dem. Visserligen protesterade hon

litet, då greven för henne förklarade det vara sin mening att göra Margit till sin maka, men det hjälpte icke. Och så sutto de unga tills långt in på kvällen och talade i förtrolighet om sina framtidsplaner, och hela livet låg så ljust framför dem. De voro lyckliga.

NITTONDE KAPITLET.

Uppgörelse.

M du säger kamrer Lövhjelm, att jag helst gör upp saken med honom personligen, så förstår han kanske bäst», sade Sebastian Hedengren till sin vän Axel Axell, då denne stod färdig att begiva sig hem igen. Han hade, enligt sitt löfte till kamrern, rest in till staden för att höra, vad Sebastians önskan var, och denne hade haft lika svårt som Axel att se någon klarhet i saken; ty på samma gång han såg, att kamrern borde bekänna sitt brott, ville han på intet sätt hava sitt namn draget inför allmänheten i samband med en dylik bekännelse, och det kunde aldrig falla honom in att göra anspråk på något annat namn, än det han nu bar. Och så blev slutet på deras broderliga samtal att Sebastian ville samtala med sin far om saken.

»Kommer du inte hem snart?» frågade Axel.

»Inte förrän efter examen. Jag måste arbeta för att hinna med.»

»Du borde komma och se, vilken lycklig man greven tycks vara. Men när han får resa hem till sina föräldrar och tala om för dem, vad han ämnar göra, torde det bli annorlunda. Stackars Edgar, jag tycker det är synd om ho-

nom, på samma gång jag anser honom handla fullkomligt rätt.»

»Det är en välsignad sak, att han synes så fast och bestämd i sitt sinne. Genom detta når han lättare sin lycka.»

»Jag hoppas det. Nu måste jag fara. Sannolikt kommer jag in ett tag igen nästa vecka.»

Sebastian satte sig åter till sina böcker. Han var nu fullt återställd och arbetade med fördubblad iver för att kunna bibehålla sin plats bland de bästa i läroverket Det hade aldrig varit tvivel om hans goda vilja, men nu sporrades icke blott den viljan till det yttersta, men förmågan tycktes stegras intensivt, och han höll sig uppe alldeles utmärkt.

När han nu blivit ensam, vände han sig till sina böcker; men för ovanlighetens skull gick det alls icke bra att läsa. Känslorna voro upprörda; hans tankar voro alls icke vid studierna. De gingo i stället tillbaka till bardomsdagarna, till den älskade modern, som i ödmjuk tillbakadragenhet år efter år burit sin sorg och sin smärta och troget strävat för sig och sitt barn. Ack, huru länge sedan det nu var! Hon hade vilat länge och vilat i frid, och han hade icke svikit hennes förhoppningar. Och nu skulle hans far komma för att om möjligt giva upprättelse, denne far, som han till en tid hatat så bittert, men vilken han dock till slut förlåtit. Han erkände inför sig själv, att han förlåtit. Men aldrig kunde det komma ifråga, att han av sin far ville mottaga det allra minsta, ty nu hade han sitt arv efter morfadern, och det var mer än nog, och även om han icke fått detta, så hade han stått fast vid sitt beslut att på egen hand kämpa sig igenom. Och vad hans namn beträffade, så komme det för all framtid att bli Hedengren.

Det var omkring en vecka senare, som kamrer Lövhjelm kom in till staden och uppsökte sin son. Han fann denne i full fart med arbetet.

»Du får förlåta, att jag kommer och hindrar dig i arbetet, men jag måste tala litet med dig», sade kamrern nästan ödmjukt.

»Sitt ner, herr kamrer. Jag hinner nog med arbetet.»

»Säg icke kamrer. Kalla mig fader, det är din rättighet, gosse. Du är min ende laglige son.»

Sebastian blev blek.

»Det kan icke gärna komma ifråga nu, herr kamrer. Om det varit för många år sedan, så kanske, men icke nu.»

»Du torde ha rätt, barn, och jag skall icke söka övertala dig. Men jag måste tala med dig, så att det blir klart mellan oss och du förstår mig litet bättre. Det fordras kanske, att vi riva upp gamla sår, som visserligen aldrig slutat upp att blöda helt och hållet, men du vet, att ibland är själva smärtan ljuv.»

»Tala, herr kamrer. Jag är villig att lyssna till er.»

»Du har ansett mig som en hjärtlös skurk under alla de år, du känt mig, men jag vill, att din tanke skall bli åtminstone något annorlunda om mig. Jag var ej och är ej den hjärtlöse skurken, jag är den brottslige mannen, som varje dag med ångest och förtvivlan tänker på sitt brott. Nu skall du få höra den andra sidan av den berättelse, som din dyra moder gav dig, min sida, och sedan vet du det hela. När jag kallades hem från Skotland, där vi nyss gift oss, reste jag med det fasta beslutet att vara min maka trogen och snarast möjligt föra henne till mitt hem. Men av min fars brev framgick, att han hade helt andra planer för mig, och jag måste därför hem och undanrödja hindren först. Då jag kom hem, meddelade min far mig, att han utsett en brud åt mig; men jag vägrade att gå in på hans fordran, på samma gång jag var feg nog att icke erkänna vad jag gjort. Om en tid lät min far mig förstå, att antingen måste jag gifta mig enligt hans önskan, eller också finge jag gå ifrån hem och allt, ty han var själv så utfattig, att han icke komme att lämna det ringaste åt mig, och en konkurs vore oundviklig och kunde komma vilken dag som helst. Fruktan för ett liv i fattigdom och även skam, ty min far gjorde ganska klara häntydningar på förfalskade papper och dylikt, kom mig att fatta mitt beslut. Jag skulle rädda vårt namn genom

att offra mitt livs lycka, och därvid uppgjorde jag planen så, att jag kunde gifta mig då och få den ekonomiska hjälp vi behövde och sedan på något sätt skiljas från min hustru, som ju ändå endast olagligt vore min, och sedan vore det lätt att taga min verkliga hustru till mig. Men den planen gick om intet, då din moder försvann. Jag gjorde mig underrättad om henne och fick veta, att hon i förtvivlan lämnat hemmet, och sedan visste jag intet om henne, förrän du kom hit, utom det, att hon en gång skrev några få rader för att underrätta mig, att hon visste mitt verkliga namn. Vad jag lidit, skall jag ej söka berätta dig, och du skulle ej vilja tro det. Jag älskade din mor av hela mitt hjärta, och min brottsliga feghet hade skilt oss. Jag måste fortsätta mitt glädjelösa liv, ty det har varit glädjelöst, Sebastian, men jag måste fortsätta det. Och inte gjorde det saken bättre, då jag kom underfund med, att min far narrat mig, ty han var alls icke fattig utan snarare rikare än någonsin. Bittrare än allt annat ha samvetskvalen varit; de ha icke lämnat mig varken dag eller natt. Och icke har jag rönt kärlek av de mina. Min hustru har alltid varit kall och självisk och blivit det mer och mer med åren. Och Fridolf har dragit skam över mitt namn. Det är mina missgärningar, som straffas på barnen. Annette är dock god som guld; hon är icke som en av oss. Men varför tala mera om detta? Jag skall komma till slutet. Jag har lidit nog och ängslats nog, och nu vill jag försona, så långt jag kan. Det blir ju så litet ändå. Min avsikt är nu att ärligt och öppet bekänna min stora synd och giva dig den plats, som med rätta tillkommer dig som herre till Lövsjö. Sedan får det gå med mig hur som helst. Jag är villig att dö i fängelset, om så fordras.»

Sebastian satt tyst och stel, sedan fadern slutat sin bekännelse. Till slut yttrade han:

»Och vartill skulle ett sådant offer tjäna?»

»Till att göra mitt samvete lugnare och upprätta, vad upprättas kan. Det ger dig ditt rätta namn och din rätta plats.»

»Jag vill icke ha någotdera.»

»Säg icke så, barn! Detta är mitt enda hopp. Jag har under dessa år lärt mig älska dig såsom min son, och jag skall känna mig stolt att inför världen få kalla dig så.»

»Men jag skulle alls icke känna någon stolthet över att inför världen erkännas som en brottslig mans son. Det är för sent att handla i detta fall.»

»Jag måste göra det. Kan du icke se det?»

»Från en sida sett anser jag, att ert brott borde bekännas, men det skulle numera icke göra den ringaste nytta. I stället skulle det skada betydligt. Världen har intet med saken att göra nu; det är endast vi. Jag vill ej ha ert namn och edra rikedomar, jag är rik ändå. Och om ni bekänner, så förstör ni inför världen även det namn, som jag nu med heder bär, och med vilket namn jag är nöjd. Sålunda är mitt råd, att ni fortfarande tiger. Jag ber er, min far, och jag hyser inga bittra tankar eller känslor mot er.»

Kamrern visste icke, vad han skulle säga. Han hade trott, att Sebastian skulle antaga hans offer, men nu fick han alldeles samma svar som av Axel.

»Men Fridolf är så ovärdig», sade han omsider.

»Det är sant, han är ovärdig. Men Annette är god och snäll, och hennes framtid vill ni väl ändå icke förstöra?»

»Nej, icke om jag kan slippa.»

»Tig då med allt det här. Låt den sorgliga hemligheten bli mellan oss, och glöm den om möjligt. Jag önskar det så.»

»Men då måste jag ju ändå bära min tunga börda, som trycker mig ned till jorden, och ingen utsikt finnes att bli av med den.»

»Så kan det tyckas, men när jag förlåter, och när jag kan försäkra er om min mors förlåtelse, så bör det göra bördan något lättare.»

»Det är sant, men det är ändock icke rättvisa i allt. Men jag inser ju, att du har rätt. Vill du dock icke lova mig att komma ut till oss ibland, så att jag åtminstone får se dig?»

»Nej, det tror jag knappt. Även om ni själv vore vänlig nog att mottaga mig som gäst vid Lövsjö, så finns det andra, som skulle opponera sig. Därför är det bäst, att jag går min egen väg. Hinner jag fullborda mina studier här nu, så reser jag sedan härifrån för att fortsätta, och jag är nöjd med min ställning, sådan den är.»

»Som du bestämmer då, min son. Jag skall själv i ensamhet vidare övertänka, huru jag bör handla.»

Och så skildes de åt, dessa två, för att icke mötas mera här i tiden. En handtryckning, en blick, och fadern var gången. Herren till Lövsjö hade stått tillrätta inför sin son och fått nåd. Men när Sebastian blev ensam, satt han och grät länge och stilla. Gåtorna löstes efterhand, hans bana låg klarare framför honom, och livet syntes honom allt vidare och större och allvarligare. Han hade funnit sin fader och sagt honom farväl. Nu var han själv en man, som skulle kämpa sig till seger, och han skulle i Guds namn gå den goda vägen, så att aldrig en fläck genom hans förvållande sattes på namnet Hedengren.

När kamrern kom hem, mötte honom hans hustru ute i den stora hallen, hållande ett öppet brev i handen. Hon hade gråtit, det syntes, men nu var hon lika tvär och knarrig som vanligt.

»Här är ett brev från Fridolf», sade hon, »och du får se till, att du skickar honom pengar snarast möjligt.»

»Jag skicka honom pengar! Nej, det blir slut.»

»Läs.»

Hon tvingade brevet i hans hand, och han läste. Fridolf var i Hamburg, där han trivdes rätt bra, och där han ämnade stanna tills vidare. Han behövde pengar, minst tre tusen kronor, ty han hade råkat få några små skulder, som måste klareras. Och detta var allt. Icke ett ord av ånger över sitt uppförande hemma, icke ett kärlekens ord för de hemmavarande.

»Skriv till honom, att han bör komma hem; det är bättre för honom», svarade kamrern lugnt.

»Ser du då icke, att baron D-sköld också är där och att

de ämna göra sällskap. Även om gossen handlat litet tanklöst, böra vi väl inte vara grymma mot honom. Sänd pengar med det första.»

»Jag har sagt mitt ord; han får inga.»

Då gick hon i vredesmod ifrån honom. Dagen därefter åkte hon bort och kom icke hem på tre dagar; men när hon återkom, meddelade hon, att hon av en bekant lånat den nödiga summan och sänt den till Fridolf. Kamrern sade ingenting. Han blott log helt stilla och suckade.

TJUGONDE KAPITLET.

Examensdagen.

DEN vita mössan var erövrad, Sebastian Hedengren var student. Det hade gått över förväntan väl, och han var glad i själen. Nu låg det större fältet öppet för honom, och han ämnade löpa ut på sin bana med mod och okuvlig energi för att nå det mål, han föresatt sig. Hans vänner hade varit med och deltagit i hans glädje. Även kamrer Lövhjelm hade kommit in till staden den dagen och tåligt bidat, tills Sebastian kom ut. Då de övriga vännerna hunnit gratulera, kom också kamrern fram och tryckte den unge studentens hand.

»Gud välsigne dig, min son», sade han, medan tårarna trängde fram, trots hans energiska försök att hålla dem till baka. Och på samma gång han gratulerade, smög han ett kuvert i Sebastians hand och gick sedan sin väg med högburet huvud som vanligt men med mera glädje i blicken än förr.

Studentfestligheterna den kvällen hindrade Sebastian

från att genast följa med hem till Lindbro, men han skulle komma dagen därpå.

»Tråkigt att du inte kan följa med nu», sade Axel, »men vi få väl ha vår festlighet i morgon kväll.»

»Vi ha hela sommaren på oss, kära du.»

Och festen i staden den kvällen var glad, alltför glad för somliga, men Sebastian stod säker på sin grund. Inte en droppe rusdrycker för honom, han kunde icke vara med om det nöjet; icke en enda dans, han skulle hava fått samvetskval därav. Därför var hans hjärta lugnt och glatt, då han omsider stod inne i sitt trevliga lilla rum och höll sin nyförvärvda vita mössa i handen.

»Må jag aldrig bringa skam över dig», sade han allvarligt, och nästan med vördnad hängde han mössan på en krok. Sedan satte han sig vid bordet, som var överfullt av blommor och kort och presenter. Han smekte blommorna, kysste ett kort, som var fäst vid en stor fin bukett, och öppnade sedan bordslådan, varur han framtog det kuvert, som hans far den dagen smugit i hans hand. Ännu hade han icke öppnat det, och han dröjde litet även nu. Men till slut bröt han det och tog fram de papper, som lågo däri. Det var ett helt kort litet brev samt två sedlar om fem hundra kronor vardera. Sedlarna lade han på bordet, och så läste han brevet, som hade följande lydelse:

»Min älskade son Sebastian!

I dag finns det ingen, som med varmare hjärte än jag gratulerar dig. Var förvissad om, att din fader känner, djupare än du anar, glädjen av att äga en sådan son som du. Måtte Gud göra din väg lyckosam. Bliv en man, en hederlig och god man i allt; och det skall hålla mycket lidande borta från dig. Den lilla gåva, som medföljer brevet, är endast som en lyckönskan på denna dag. Neka icke att mottaga den, såsom du nekat att mottaga allt, som för övrigt med rätta är ditt, ty det skulle giva mig bittra smärtor, om du sände mig gåvan tillbaka. Och glöm icke din kärleksfulle och arme fader.

Sebastian Hedengren.»

Länge satt han lutad över detta brev, under det uttrycket i hans ansikte växlade gång på gång. Till slut lade han ihop brevet och lade det jämte sedlarna åter i skrivbordslådan. Han behövde nu gå till vila.

Dagen därpå packade han ihop sina tillhörigheter och lade in dem i en liten koffert, och strax före middagen åkte han ut till Lindbro. Nu skulle han få en sommar full av glädje och trevnad. Axel stod ute vid grinden, då han kom.

»Hurra för studenten!» ropade han glatt, och Sebastian skrattade. Ögonblickligen kom fru Axell ut, åtföljd av Tyra, båda strålande av glädje. Huru lyckliga de voro över, att han kommit hem igen, ty han var dock en medlem av familjen. När hälsningarna voro över, och de burit in kofferten, frågade Sebastian:

»Var är greve L-krona då? Har han begivit sig härifrån?»

»Bara en liten bit. Han kommer snart hem igen. Det var hans avsikt att resa förra veckan, men så ville han stanna, tills du kom hem.»

»Det var artigt. Han trivs här ute, tror jag.»

»Inte undrar du väl på det?»

»Nej, icke det minsta. Jag trivs också, fullkomligt lika bra som han.» Ofrivilligt sökte hans blick Tyra, och hon vände sig hastigt bort för att dölja den starka rodnad, som färgade hennes kinder. Men Axel och hans moder sågo leende på varandra.

Greven kom hem närmare kvällen, och den lilla familjegruppen hade en glädjefull afton. Det var sedan de ätit och sutto pratande på verandan, som Sebastian viskade till Tyra:

»Gå med nedåt bäcken ett tag. Sorlet lockar mig, och det är så vackert i skogen.»

Hon svarade icke, men steg upp och gick nedåt trädgården, och han följde henne. Under de blommande träden, ner genom den grönskande ängen och hagen gingo de tysta, hand i hand, tills de hunno till bäcken, som nu med stormande

vårjubel störtade förbi, kastande hela kaskader av silverskum upp över stenarna.

»O, så förtjusande härlig bäcken är i kväll», utbrast Sebastian, då de stannat.

»Ja, härlig och fri och frisk. Den borde vara lycklig, om nu en bäck kan vara det.»

»Den är lik oss, Tyra. Den är ung, och det är lycka; den är frisk, och det är tillfredsställande, den är fri, och därför mäktig. Men det är en begränsad frihet.»

»Hur så?»

»Bäcken håller sig mellan stränderna och ilar mot havet, eller vart helst han nu går, för att förena sig med ett större vatten. Så vill jag, att min frihet skall vara bunden mellan stränder.»

Tyra skrattade.

»Hur menar du, Sebastian? Inte kan en människa bindas så.»

»Jo, Tyra, det är just vad hon kan, och så vill jag vara bunden. Den ena stranden skall vara fullgörandet av livets plikter på hederns väg, och den andra stranden skall vara den kärlek, som jag hoppas du skall giva mig. Ser du, Tyra, om du icke älskar mig, då är det lönlöst för mig att fortfarande sträva, ty hela min själ är bunden av min kärlek till dig.»

Utan att ens vänta svar lade han sin arm omkring henne och drog henne intill sig.

»Du älskar mig ju, Tyra, såsom du måste hava fattat att jag älskar dig?»

»Ja», viskade hon blygt och lycklig, »jag älskar dig, Sebastian.»

»Då har Gud varit mycket god mot mig, ty detta är den största önskan, jag haft i livet, att vinna din kärlek. Och jag kan gå den bana, jag hoppats gå, ty jag är rik. Du vet det icke, Tyra, men jag är en rik man, och vår framtid är fullständigt betryggad. Är icke Gud god?»

»Han har alltid varit god mot oss, Sebastian, och mig synes som han var mest god, då han sände dig till oss.»

Han böjde sig ned och kysste henne på pannan.

»Du är en ängel», viskade han.

När de en stund senare återkommo upp genom skogen, gingo de arm i arm, som de oftå förr brukat göra, men det oaktat kunde Axel se, att det var med en ny känsla av samhörighet, som de slöto sig till varandra.

»Hur såg bäcken ut?» frågade han skrattande.

»Vacker, förtjusande, fast han är vild nu.»

Men Tyra smög sig intill modern och viskade något i hennes öra. Fru Axell log.

»Ack, sådana barn i alla fall, man måste ha ögonen på dem hela tiden, eljes gå de och göra tokerier.»

»Vad nu?» frågade Axel.

»Fråga Sebastian.»

»Behöver du fråga, käre bror? Nog har du förstått det förut. Och jag tyckte, att den bästa dag vi kunde finna för att göra klart emellan oss, var den dag, jag tog min examen, eller dagen efter, som det ju är.»

»Gratulerar, gratulerar! Allting artar sig bra.»

»Måtte ni bli lyckliga som jag», sade greve L-krona drömmande, i det han tryckte Sebastians hand.

Det var lycka vid Lindbro, större lycka än någonsin. Och Axel var icke den minst lycklige, ehuru ingen där mer än han själv visste om de härliga drömmar, som bodde i hans hjärta.

TJUGOFÖRSTA KAPITLET.

Alla lika inför kärleken.

GREVE L-krona stod allvarsam, nästan hotande, med rynkade ögonbryn, och såg på sin son, som själv stod framme vid fönstret, lika allvarsam som fadern och blek som döden. Den unge greven hade varit hemma några dagar, och då fadern nu börjat tala till honom om inträde i krigsskolan på Karlberg till hösten för att utbildas till militär, hade Edgar helt vördnadsfullt och vänligt svarat, att han icke ville dit. Han önskade hellre gå till en lantbruksskola ett år eller så, ty han älskade icke det krigiska livet utan ämnade ägna sig åt att sköta godset, då fadern en gång fölle ifrån.

»Barnsligheter», hade fadern yttrat. »En i vår familj tjänar alltid konungen och fosterlandet, och som jag icke har flera söner än dig, så är det din plikt.»

»Jag kan tjäna min konung och mitt land lika bra utan att vara militär.»

»Är det någon särskild orsak, som gör, att du icke vill det?»

»Ja pappa, det är två mycket viktiga orsaker. Den ena är, att min religiösa övertygelse är emot krigsväsendet. Jag är en fredsvän. Den andra är, att jag älskar och en gång ämnar hemföra såsom min maka en fattig torpardotter, och hon skulle icke tycka om livet i de kretsar, där jag som militär tvingades att umgås, även om hon är en bildad kvinna.»

Det var då vreden bröt ut hos fadern, en rasande vrede, som icke hade hänsyn för något. Så bittra ord som han yttrat till sin ende son den dagen, hade han näppeligen yttrat till någon förut. Men detta hade Edgar förväntat, och han hade burit stormen utan att blinka.

»Jag har bestämt en maka åt dig», hade fadern avslutat sitt bittra anförande, »och det är fröken D-sköld. Om du icke följer min vilja i detta, så akta dig. Pratet om torparflickan skola vi glömma och se till, att du inte pratar några sådana dumheter till andra.»

»Pappa, jag är lika fast i mitt beslut och i min kärlek som du tycks vara i vad du sagt. Jag blir Margit trogen, kostade det så mitt liv.»

Och nu stod greven och betraktade sin son, och det låg nästan grymhet i blicken.

»Du kan göra som du vill, Edgar, men kom ihåg, att den dag, du nekar att lyda mig, gör jag dig arvlös och hemlös, och jag erkänner dig icke längre som min son. Red dig sedan, får du se.»

»Pappa har rättighet att handla efter sitt samvete i detta fall, och jag är nöjd med vad dom det blir. Min kärlek kan jag dock icke svika, ty den har jag givit för livet. Förlåt mig, om detta är att brista i sonlig vördnad, men jag kan icke handla annorlunda.»

»Du kan avgöra själv. I morgon resa vi över till D-skölds för att anhålla om den unga baronessans hand för dig, och i höst reser du till Karlberg. Nekar du, så lämnar du i morgon detta hus för att icke återkomma.»

»Är detta pappas sista ord?»

»Mitt sista.»

Edgar var så blek som hade varenda bloddroppe flytt ifrån honom, men han svarade icke, och fadern gick sin väg. De träffades icke mera den dagen. Men sent på kvällen hade Edgar tänt ljus i sitt rum och höll på att packa ihop sina saker. Han var lika oböjlig som fadern, och därför gjorde han sig i ordning att lämna hemmet. Han hade skrivit ett par brev, men dem rev han nu sönder. Det var icke så få personliga tillhörigheter han hade, och dem ansåg han sig kunna taga. Och som han icke ville ha någon hos sig den kvällen, hade han avskedat betjänten och utförde arbetet själv. Vad ett par koffertar kunde rymma, det han ville ha med sig, resten ämnade han

lämna kvar. Så kände han sig trött, och det kom en besynnerlig matthet över honom. Han hade känt det likadant ett par gånger förut, sedan han kom hem, men trott det vara ett tillfälligt illamående bara. Men nu kom mattheten så stark, att han maktlös sjönk ned i en stol, och det blev mörkt för blicken. Vad kunde det vara? Han höll väl icke på att bli sjuk ändå? Han andades tungt och satt hopsjunken i stolen. Då uppläts dörren helt sakta, och grevinnan steg in. Han såg henne liksom i en dröm. Av sin make hade hon hört om Edgars kärlek och planer, och hon var ledsen för hans skull, men fadern hade ju rätt ändå. Nu ville hon söka trösta sin son, ty att han kände sig nedstämd, det begrep hon nog. Kärlek är ingenting att leka med vid hans ålder. Hon stannade häpen innanför dörren.

»Men Edgar, vad tar du dig till? Varför packar du?»

»Jag skall resa», svarade han trögt och tungt. Han försökte resa sig men kunde icke.

»Inte ämnar du vara envis mot pappa?»

»Jag älskar Margit», svarade han långsamt och slöt ögonen. Det var då hon märkte, hur blek han var och hur hopsjunken han satt.

»Edgar, vad fattas dig? Är du sjuk?» Hon var framme hos honom. Hans huvud vilade i hennes sköte, och hennes hand smekte hans kind.

»O mamma, min Margit, min, min Margit.» Och så blev det ett oredigt mummel bara. En rysning for igenom honom, och nästa ögonblick yrade han om Margit igen, och hon såg, hur blodet sköt upp i ansiktet, feberhett och brännande.

»Edgar, barn, är du sjuk. Vad fattas dig?»

»Margit», viskade han och log. Då lät hon honom vara och ringde på betjänten. Denne var där nästa minut.

»Kläd av greven och för honom i säng», befallde hon. »Var aktsam, han är sjuk.»

»Ja, fru grevinna.»

Så skyndade hon till sin make, och han kom, ehuru

dröjande, ty han antog, att det blott var förargelsen, som gjort sonen illamående. Men då han såg Edgar, blev han ängslig. Bud sändes genast till staden efter läkare, och betjänten fick tills vidare föra undan den unge herrns koffertar och städa upp i rummet, sedan den sjuke blivit förd in i sin sängkammare. Klockan var två på natten, då läkaren anlände. Hans undersökning var kort, ty han såg nästan genast, vad det var för fel.

»Tyfus», sade han kort till föräldrarna. De sågo på varandra, ängsliga och bleka. Läkaren gav sina föreskrifter, lämnade litet medicin och lovade att återkomma följande dag och då ha en sjuksköterska med sig, ty här gällde noggrann vård hela tiden.

»Är det fara för handen?» frågade greven.

»Fara ja! Här gäller det livet. Och han är svårt sjuk. Det är bäst att säga eder det, för att ingen missförståelse skall uppkomma.»

Dagen därpå kom sjuksköterskan och tog hand om Edgar. Den tid, som nu följde var så dyster, att greven mer än en gång gick i ensamhet och grät. Och Edgar yrade och led och tynade bort, brändes bort av febern. Och på hans läppar var Margits namn nästan varje minut. En dag, då doktorn var därute och suttit en stund och lyssnat till den sjukes feberfantasier, vände han sig till greven och frågade:

»Vem är Margit?»

Greve L-krona rodnade:

»Någon flicka, som han sannolikt tycker om.»

»Känner ni henne?»

»Nej.»

»Vet ni var hon är?»

»Nej, icke det heller.»

»Det var sorgligt det, ty jag skulle nästan tro, att hon kunnat hjälpa oss litet. Den här yrseln är farlig. Febern vill inte giva med sig, trots alla våra försök, och det kan icke fortsätta på det här sättet länge. Antingen måste febern övervinnas, eller han dör. Ni skall veta, att det är

över två veckor, han legat så här, och ni kan själv se, huru han täres bort.»

»Ack, min Gud, vad skola vi göra!»

»Vi skola göra det bästa vi förmå, men det ser ut som om läkarens möda och strävan här vore fåfäng. Det har hänt ibland, att då en sådan här sjuk hört den persons röst, som mest legat i hans tanke, så har det lugnat honom. Men då ni inte vet något om Margit, så är det hoppet ute.»

Greven var förtvivlad. Vad skulle han göra? Han vände sig till sin hustru för att få råd, och hon gav honom också det visaste råd, hon visste.

»När han nu var borta hos de där Axells, så skrev han ju om, hur ovanligt trevligt han hade det. Möjligen är det där, som han träffat flickan, ty om jag förstod honom rätt, så är Axell rätt och slätt bonde.»

»Kanske det. Ja, nu minns jag ju, att han talade om Axell såsom Lövhjelms granne. Jag vet, vad jag skall försöka med. Jag skall skriva till Axell, lägga in brevet i ett till Lövhjelm och bedja honom fortskaffa det dit. Det gör han gärna. Och vet Axell om flickan, så skall hon komma hit, om det kan hjälpa. Inte tycker jag om det, men hans liv står på spel. Och när doktorn reste tillbaka till staden, hade han brev med sig, som han lade på posten, och redan följande dag kom Lövhjelm ner till Lindbro.

»Här är ett brev till er, Axell. Jag fick det på grund av, att skrivaren icke hade er adress. Jag förstår, att unge L-krona är farligt sjuk.»

»Är det möjligt! Det gör mig mycket ledsen.»

Han slet upp brevet och läste. Det var ett artigt brev med begäran, att om han möjligen kände en ung flicka vid namn Margit, skulle han vara snäll tillse, att hon genast reste till det grevliga hemmet för att söka hjälpa dem rädda den döende Edgar. Axel var djupt bedrövad, men han tvekade icke att handla. Han tackade kamrern, som gjort sig mödan att personligen komma med brevet. Sedan gick han in och talade några ord med modern.

»Ni ursäktar mig, herr kamrer», sade han, då han åter kom ut, »men här är skyndsamhet av nöden.»

»Vad ämnar ni göra?»

»Jag ämnar gå över till torpet och bedja Margit göra sig i ordning att följa med. Sedan reser jag själv med henne till L-krona, ty det skulle roa mig att bli bekant med Edgars far och få tala med honom.»

»Kan ni slita er ifrån arbetet?»

»Inte lätt, men det här gäller mer än arbete.»

»Ni kan få låna en dräng av mig.»

»Tack, men om ett par dagar är jag hemma igen. Men jag måste gå, om vi skola hinna med på kvällståget.»

»Gå ni bara, fråga icke efter mig.»

»Tack. Var snäll hälsa Annette.»

»Ja.»

Och Axel var redan ett stycke inne i skogen. Margit blev dödligt förskräckt, då hon hörde den sorgliga nyheten, men med stilla undergivenhet gjorde hon sig genast i ordning. Axel väntade ej utan återvände hem, lovande, att om en liten stund komma och hämta henne. Det gjorde han också, han och Sebastian kommo åkande efter Svarten, och hon satte sig upp hos dem.

»Du får icke åka så bekvämt i dag, men vi ville ha ett lätt åkdon, för att det skall gå fort,» sade Axel, då de redan voro på väg.

»Vad som helst duger för mig», var hennes lugna svar. Sebastian var tyst. Han satt och undrade över torpflickans skönhet. Nu förhöjdes den ännu mera av den svarta sorgdräkten efter fadern. De kommo i tid till tåget, och vid niotiden på kvällen stego de av vid stationen i den stad, som var närmast Lagersborg.

»Var kan man få skjuts ut till landet?» frågade Axel stationsinspektoren.

»Vart önskar ni skjuts?»

»Till Lagersborg.»

»Åh, till greve L-kronas.»

»Ja.»

»Det är bestämt en skjuts här ifrån godset; åtminstone tyckte jag mig se en för litet sedan.»

»Tack, min herre, det vore utmärkt.»

Och mycket riktigt hade greven i sin ängslan sänt en skjuts till staden för att vänta, i händelse Margit skulle komma. Det var lätt för Axel att finna det grevliga ekipaget, och han och Margit stego upp.»

»Ack, min Gud, måtte han icke dö», suckade Margit mer än en gång.

»Hoppas på Gud, och allt blir väl.»

Klockan var elva på kvällen, då ekipaget rullade upp till den slottslika byggnaden, och en betjänt öppnade dörren, innan hästarna ännu hunnit stanna. Axel hoppade ur och hjälpte Margit, varefter han tog henne vid handen och ledde henne uppför trappan.

»Var nu inte rädd», viskade han uppmuntrande.

»Rädd, då jag går till Edgar», svarade hon med ett litet sorgset leende.

Inne i den väldiga hallen mötte dem greven själv, som hört dem komma.

»Greve L-krona förmodligen», hälsade Axel artigt. »Mitt namn är Axell, och nu är jag här med Margit. Jag skyndade så mycket som möjligt. Hoppas, att den sjuke ej är sämre.»

Greven räckte honom handen, men hans blick hängde som fasttrollad vid den sköna torpflickan. Vad han kunde anklaga sin son för, men dålig smak hade han visserligen icke. Hon liknade mer en kvinna av hög börd än en ur kojorna. Nästan förlägen bugade han sig för henne.

»Jag tackar er, att ni kom. Och ni var god, herr Axell, som följde henne. Det gjorde resan för henne lättare. Men vi få icke stå här längre. Han håller på att dö, säger doktorn, och han ropar oupphörligt efter Margit. Vill ni följa med till honom? Ni vet han har tyfus.»

»Ack, herr greve, för mig till honom genast. Vad frågar jag efter vad sjukdom det är, blott han blir räddad.»

Inne i sjukrummet rådde tystnad, avbruten då och då

av ett sakta rop från Edgar, och det var städse Margits namn, man hörde. Och nu kom hon, blek i det matta ljuset från lampan. Sköterskan drog sig litet tillbaka, och grevinnan steg upp. Men Margit såg dem ej, hon såg blott honom, som hon älskade, där han låg utan ro och sans, feberhet och plågad.

»Margit!» Det var ett ängslans rop. Och hon låg på knä vid bädden, med sin hand smekande hans kind, med sina friska läppar tryckta mot hans panna.

»Edgar, min älskade, här är jag. Det är din Margit, som är hos dig. Du får icke dö ifrån mig.» Orden viskades fram så sakta som en vindfläkt, men han hörde dem. De oroligt famlande händerna blevo stilla. Han öppnade ögonen, och hans orediga blick blev lugn för tillfället, då den fästes vid henne. Det drog någonting liknande ett leende över hans drag; hans hand rörde sig, och hon fattade den med innerlighet. Då blev han stilla, ack, så stilla som döden. Och så låg han där, tyst, så tyst att sköterskan smög sig fram och lade fingret på hans puls. Men så smög hon sig bort till grevinnan.

»Han lever», viskade hon. Och så var det tyst. Det gick en timme, och det var lika stilla. Greven smög sig ut, ty han hade kommit att tänka på Axell, som satt nere i en av salongerna, lämnad åt sig själv.

Och det var först när morgonen bräckte, den tidiga, härliga sommarmorgonen, som Edgar rörde på sig igen. Då öppnade han ögonen, kastade en blick på Margit, log och slumrade in igen. Det var den första ordentliga sömn han haft, sedan han blev sjuk. Då viskade sköterskan till Margit, att hon skulle stiga upp och gå och vila sig litet, men hon skakade nekande på huvudet, kysste Edgars panna på nytt och låg kvar på knä, tills han vaknade igen, och då stod solen redan högt på himmelen. Då steg hon upp och satte sig på en stol bredvid honom, men han höll kvar hennes hand, liksom rädd för att släppa den. Han fick medicin och slumrade in på nytt. När läkaren kom den dagen, log han.

»Margit är här», sade han och bugade sig för den unga flickan. »Sade jag icke, att sådant händer? Hon har räddat hans liv, om icke något oförutsett inträffar, om han icke blivit så vek, att han dör därav. Men nu fordras det lugn, absolut lugn och ingenting som stör. Och först av allt, att Margit icke lämnar honom.»

»Jag hoppas hon stannar», svarade greven sakta.

Axell reste hem följande dag, men då hade han haft ett par allvarliga samtal med greven. Denne hade själv börjat med att fråga, vem Margit var och huru Edgar hade blivit bekant med henne, och Axel hade utan tvekan besvarat alla frågor.

»Men det är ju en omöjlighet», yttrade greven med en suck. »Inte kan jag låta honom gifta sig med en torpares dotter.»

»Hon torde vara fullkomligt lika bra som någon annan.»

»Ja, som människa, men ändå.»

»Herr greve, vad är ett namn? Inte betyder det något i jämförelse med karaktären.»

»Nej, det är sant, och dock vore det obilligt begärt. Dock undrar jag icke på, att gossen blev kär i henne.»

»Ingen kan undra på det, och om ni vill lyda mitt råd, så låt Edgar följa sin övertygelse och bli sin kärlek trogen.»

»Det går an att säga så, men ni ser icke igenom det hela. Så länge den ungdomliga kärleken sitter i, och så länge han icke behöver taga sin hustru med sig ut i sällskapslivet, kan det väl gå an. Men då han får skämmas för henne inför andra, och dessa andra skratta åt henne, då komma bitterheten och ångern.»

»Men Margit äger god bildning. Ni skall förundra er över den, då ni lär känna henne.»

»Kan väl så vara, men det är ändå icke som det borde. Jag har min åskådning i det fallet.»

Det var då som Axel ansåg sig böra komma till sin väns räddning. Nu var det nödvändigt.

»Men om hon vore av lika god börd som han, så hade ni intet emot det?»

»Inte det minsta. Flickan synes mig äsklig och god.»

»Låt mig då tala om en hemlighet för er. Hon är av god börd, dotter till den baron D-sköld, som försvann för många år sedan. Men detta vill jag skall vara mellan oss så länge.»

»Vad säger ni! Är detta icke ett misstag? Han är död.»

»Ja, nu är han död. Edgar var själv med på hans begravning.»

Och så berättade han Anders Svärds historia.

»Detta förändrar ju saken fullständigt. Vet Margit om det?»

»Nej, det tror jag inte.»

»Nåja, vi få tala om det sedan. Dock är jag glad över vad ni sagt. Som Edgars vän hoppas jag ni kommer till oss igen.»

»Med glädje, herr greve.»

Så reste han, men Margit stannade. Dag efter dag och natt efter natt dröjde hon hos den älskade, och det var blott för ett par timmar ibland, som de kunde förmå henne att lämna sjukrummet. Och var hon borta, så tog Edgar knappt sin blick från dörren, förrän hon återvände. Då blev han nöjd och lugn. Det tog flera veckor, innan han var så stark, att all fara var förbi, och han kunde samtala med sin älskade. Men han var räddad genom henne, som var honom kärast av allt i tiden. Det första tillfället, då han förmådde säga ett redigt ord till henne, satt hon och höll hans hand i sin. Hans blick var då åter klar, ock så var tanken, men minnet av vad som skett var ännu mycket oredigt och virrigt.

»Älskade Margit, hur kom du hit, och varför kom du?»

Hon böjde sig ned över honom och smekte hans kind.

»Jag hörde, att du var sjuk, och då ansåg jag att min plats var hos dig.»

»Det förefaller mig, som hade jag legat här flera dagar.»

»Ja, du har legat i dagar. Du har varit ganska sjuk, men, Gud vare lov, du är bättre nu.»

»Hur länge har jag legat här, Margit?»

»Bry dig icke om det nu, min älskade. När du kommer upp igen, skall jag tala om alltsammans för dig.»

Han slöt ögonen och låg stilla och tyst. Det var så ljuvt att veta, att hon satt där bredvid honom, och han var nöjd. Men ett par dagar senare hade minnet börjat klarna.

»Ack, min Gud», utbrast han, »jag höll på att packa mina saker för att lämna hemmet och resa till dig, Margit. Och här är jag ännu kvar. Hur förhåller det sig?»

»Du blev sjuk just då, Edgar, och så blev det ingen resa av, utan jag kom till dig i stället.»

»Men jag måste bort, min Margit. Dig kan jag icke övergiva, och min Gud behöver jag mera än någonsin. Inte får jag då fråga efter, om pappa gör mig hemlös och arvlös. Stackars pappa, han har sina åsikter om livet, så att jag kan icke klandra honom. Jag kan lämna hemmet utan någon bitter tanke. Och, Margit, vi skola bli så lyckliga ändå. Jag kan arbeta, bara jag hinner bli frisk igen, och du älskar mig ju lika mycket, även om jag är lika fattig som du?»

»Fullkomligt lika mycket, min älskade. Oroa dig icke för det. Vi skola bli lyckliga i alla fall. Det blir svårast för dina föräldrar, ty de komma att sakna dig.»

»Det kan dock icke hjälpas, jag måste lämna dem, ty före föräldrarna måste man dock ställa Gud och sitt samvete samt den man älskar mer än sitt liv. Vet du, om pappa är mycket otålig över, att jag icke kunnat begiva mig bort ännu?»

»Han har icke sagt något därom till mig.»

»Hur länge har du varit här, min Margit?»

»Tre veckor, tror jag, kanske litet mer.»

»Tre veckor! Har jag då varit sjuk så länge?»

»Ja, du har varit sjuk länge, men det betyder inte så mycket nu, bara du blir frisk igen.»

»Jag måste bli frisk igen. Och vet du, Margit, vilken plan jag uppgjort för framtiden? Nu kommer jag så väl ihåg den. Jo, jag skall resa min väg och taga skollärareexamen, söka mig plats som lärare i någon liten lugn och

trevlig stad eller på landet, och där skulle vi bo, du och jag, i frid och lycka; ty du vet redan, att man även i fattigdomen kan vara lycklig, om man är nöjd. Är icke detta en vacker plan?»

»Den är alldeles utmärkt, tycker jag, och jag vet, att lyckan skall följa oss till vårt lilla hem. Det enda, som gör mig ledsen är, att du skall nödgas övergiva dina föräldrar för min skull.»

»Vi skola icke tänka därpå, min älskade. Det måste ske, men det är icke mitt fel, det kan jag försäkra dig.»

»Jag vet nog det», svarade hon, och så avstannade samtalet, och Edgar slumrade in.

Samma dag, då Margit ämnade gå ut för att få litet frisk luft, träffade hon både greven och grevinnan i salongen. De hade ännu icke vidare samtalat med henne, ehuru de hela tiden bemött henne med aktning och mycket hänsynsfullt och en och annan gång frågat, hur hon befann sig. Men nu bad greven henne sitta ned och började fråga henne om allt möjligt rörande hennes liv, hennes familj och mer. Enkelt och värdigt besvarade hon frågorna, alls icke förlägen över, att hon icke var annat än en fattig torparflicka.

»Och ni älskar vår son, greve Edgar L-krona?» frågade greven omsider.

»Ja, herr greve, jag är lycklig nog att göra det.»

»Men har ni icke kunnat inse, huru omöjligt det är för honom att kunna gifta sig med er?»

»Till att börja med tänkte jag alls icke på det. Vår kärlek kom som en fin vårvind över våra hjärtan, och vi gjorde inga frågor. Det var inga ord, men våra själar möttes i fullkomlig harmoni. Och när jag omsider började tänka på våra olika förhållanden, på skrankorna mellan Edgar och mig, bröt han ned alla dessa skrankor med den enkla förklaringen, att nu icke var fråga om rang och namn utan om kärlek och liv; och för den heliga, höga kärleken måste allt annat vika. Jag trodde honom då och tror honom nu. Det är själens renhet och karaktärens finhet,

som i verklighet adla en människa, och det adelskapet skola vi båda försöka behålla. Vi ha just talat om vår framtid och avgjort, huru det skall bli. Allt är klart. Det enda jag är sorgsen för, är att Edgars föräldrar skola komma att känna sig så ensamma, när deras son går ifrån dem. Dock är det en tröst, att han likväl älskar dem och känner vördnad för dem, väl inseende, hur svårt det måtte vara för dem att kunna betrakta vår kärlek från vår synpunkt.»

Hon sade allt så enkelt, så utan all förlägenhet, att greven förvånad betraktade henne.

»Det är alltså er mening att fordra, att han står fast vid sina löften, även om han därför utstötes från sin familj?»

Då log hon ett vackert leende, och hennes ögon strålade.

»Fordra! Nej, herr greve, kärleken fordrar icke. Men jag vet, att Edgar vill ha det så. Och vad är familj och ställning, om icke kärleken är med? Dock är jag villig att draga mig tillbaka utan kvidan, utan klagan och knot, det ögonblick Edgar säger, att han vill ha det så. Icke är det för att jag skall få det som jag vill, som jag lovat bli hans; det är därför, att han skulle bli lycklig genom mig. Om jag kunde göra honom lycklig genom att dö för honom, så vore jag villig därtill. Har ni då aldrig älskat, herr greve, efter ni kan fråga på det sättet?»

Grevinnan hade suttit och betraktat den sköna torparflickan med både häpnad och beundran. Nu steg hon upp och gick fram till henne och kysste henne på pannan.

»Mitt barn, din själ har verklig adel, det fattar jag. Gud välsigne dig.»

Och greven steg fram och räckte henne handen. Det låg djup beundran även i hans blick.

»Tack», sade han vänligt. »Ni har ett vackert sinne. Jo, jag har älskat, men om jag varit så älskad, som Edgar synes vara, det må min maka svara på. Även om ni ej ens varit så mycket som dotter till en torpare, är ni värd att bli Edgars maka.»

Då stod hon där med blicken beslöjad av tårar, ty nu

fattade hon, att Edgar icke behövde lämna föräldrar och hem för hennes skull.

»Hur lycklig Edgar skall bli», sade hon älskligt. »Jag tackar eder för hans skull.» Och så gick hon ut i parken, ut i den härliga sommardagen, där solen vävde brudslöjor av guld och kastade dem som på lek över all naturen, där blommorna doftade kärlek och fåglarna sjöngo bröllopshymner, ackompagnerade av vindens härliga orgelmusik i trädkronorna. Och hon stämde in och jublade med och prisade Gud för hans godhet.

TJUGOANDRA KAPITLET.

Kallad till doms.

KAMRER Lövhjelm satt ute i trädgården i en skuggig bärså och samtalade med Annette. Hon hade öppnat sitt hjärta för fadern, talat om sin kärlek till Axel, och fadern hade sagt henne, att han icke hade något däremot, ty Axel var en i alla avseenden utmärkt man.

»Men har du tänkt dig, vad mamma skall säga om det?»

»Nej, pappa lilla, jag har aldrig tänkt på, vad någon av er skulle säga, ty vad som än sades, så komme jag att bli Axels maka eller dö.»

»Har du verkligen ett så styvt sinne, flicka?»

»Inte styvt, pappa, endast trofast mot den jag älskar.»

»Däri gör du rätt, mitt barn, ty det är trofastheten, som ger lycka i livet. Svik aldrig, det bringar förbannelse.»

Det kändes honom gott att få tala med sin dotter, det bringade en smula lugn, när stormarna inom honom rasade bittrast.

»Det är bäst du meddelar mamma ditt beslut», sade han efter en liten tystnad.

»Redan i dag skall jag säga henne det.»

Och det gjorde hon också. Modern satt och broderade inne i sitt ståtliga arbetsrum, ehuru hon alls icke gjorde det för nyttighetens skull. När Annette kom in, lade hon likväl ifrån sig arbetet och vände sig mot flickan.

»Vad är det nu fatt? Vad vill du?» Detta var ungefär samma hälsning, som den Annette fått varje gång, hon kommit till modern, så långt hon kunde minnas tillbaka. Aldrig ett ord av glädje över att hon kom, aldrig någon ömhet, endast en frågande undran, om vad som var fatt. Det är på det sättet skrankor byggas mellan själar, som borde älska varandra.

»Åh, jag tyckte jag skulle gå in och prata litet med mamma.»

»Du vet, att jag inte tycker om prat. För resten är det inte fint att sitta och prata.»

»Det beror alldeles på, vad man pratar om. Nu hade jag något att tala om, som jag trodde mamma skulle bli intresserad av.»

»Såå.»

»Jag ämnar gifta mig nästa vinter.»

»Du! Ämnar gifta dig! Hur kan du tala så, flicka? Ännu ha vi icke utsett din make.»

»Nej, det har jag gjort själv, ty det får ingen annan göra. Och nästa vinter gifter jag mig.»

»Med vem då, om jag vågar fråga fröken om det?» Rösten var sträv och hånfull.

»Med herr Axell, herre till Lindbro och dessutom en hjärtefin man, värd min kärlek.»

Hennes nåd blev blek vid det rättframma svaret, givet i en ton, som väl motsvarade hennes fråga. Hon gav sin dotter en blick, som skulle ha kommit en svagare flicka att bäva, men Annette uthärdade den.

»Skulle du gifta dig med Axell? En bonde! Ett intet! Nej du, min flicka, den gången räknade du för fort. Vis-

serligen har du plebejiskt blod från din fars sida, men icke från min; och så mycken stolthet hoppas jag du fått i arv efter din mor, att du icke ens skulle vilja tänka dig något dylikt. Det är dumhet, ren galenskap. Ja, försök inte att svara mig, ty det duger inte. Det blir i alla fall aldrig något av. Gå din väg nu.»

»Gärna, mamma. Och nästa vinter gifter jag mig med Axell.»

Och hon skyndade ut. Hennes nåd satt och tänkte en stund, sedan begav hon sig till kamrerns rum. Även han hade suttit och grubblat och tänkt. Hjärtesåren blödde, sorgen djupt därinne lämnade honom icke, även om den nu höll på att antaga en mildare form, men samvetskvalen voro dock bittra. De sleto honom gränslöst. Känslan av att han borde giva Sebastian offentlig upprättelse, trots dennes ovilja därför, stred med känslan, som manade honom att spara sin familj. Det var just på detta allt han tänkte, då hans hustru kom in. Hon slog sig utan vidare ned i en bekväm stol, frågade alls icke efter, hur han befann sig eller om hon störde, och så började hon:

»Har du hört om galenskaperna, som Annette hittat på?»

»Nej», sade han fogligt och lugnt, »det har jag inte.»

»Har hon inte talat om det för dig?»

»Nej, hon har inte talat om något galet.»

»Så får jag göra det då, ty hon kom till mig med det. Den galna flickan inbillar sig, att hon skall gifta sig med bonden där nere vid Lindbro.»

»Åh, är det på det du syftar. Jo, det har Annette talat om för mig, och jag har givit mitt samtycke till deras förening. De älska varandra.»

»Aldrig i tiden kommer det att ske, aldrig, hör du det!»

»Jag kan inte inse, varför vi skulle vara emot det. En präktigare man kan hon icke gärna få.»

»Du tyckes ha blivit lika galen också. Mycket har jag stått ut med under de gångna åren, men att du skulle visa dig så lik packet, att du vill tillåta något dylikt, det kunde jag aldrig tro.»

»Säg icke för mycket, min vän. Jag vill gärna se min dotter lycklig, och det blir man endast, då man följer den rena kärlekens röst.»

»Dumheter bara. Det blir ingenting av.»

»Det skall du icke säga, ty det vet du icke.»

»Hon kommer att göras arvlös och allt annat, om hon cke rättar sig efter vår vilja.»

»Din vilja, menar du, ty min är annorlunda. Men var snäll och tala icke mera om det. Annette får gärna gifta sig med Axell.»

I vredesmod gick hon ifrån honom, icke anande vad som låg i hans sinne. Men kamrern tog fram en mängd papper och läste igenom dem. Det ena var en avskrift av det testamente han nyligen skrivit, och vartill originalet fanns i hans advokats händer. Sedan läste han ett par små brev, de båda han fått från Elvira, och lade dem bredvid testamentet. Så tog han fram ett litet porträtt och satt länge och betraktade det. Det var Elviras bild. Tår på tår föll på kortet, från vilket hennes drag logo mot honom. Dock var det flera papper att läsa. Hans bekännelse, ärlig och uppriktig, förklarade utan omsvep det brott, han begått i sin ungdomsdag. Det tog honom en stund att läsa det hela. Sedan tog han åter porträttet i sin hand.

»Giv mig nu ditt sista ord i detta fall, min älskade», talade han till kortet, »du kan det nog. Vill du, att jag skall lida offentligt, såsom jag lidit i hemlighet under alla dessa bittra år, så gör jag det så gärna, ty jag är icke bättre värd. Nej, du skakar på huvudet, du säger nej. Skall jag då enligt min och din sons vilja behålla min hemlighet, till dess vi få mötas inför Guds tron och uppgöra? Inte uppgöra, min älskade, ty det är gjort, men då du skall kunna peka på mig och fordra, att Gud förkastar mig. Icke det heller, vad vill du då, älskade? Säger du, att du förlåtit mig, såsom Gud förlåtit mig, när jag på mina knän bett honom därom i långa nattliga timmar? Du ler, min Elvira, du ler mot mig. Store Gud, hon ler mot mig, hon har förlåtit min synd! Det känns så förlossande

i min själ. Elvira, jag bröt mot dig, men jag älskade dig alltid, i det var jag icke trolös. Och nu belönar du min kärlek med din förlåtelse. Då vet jag min väg. Tack, evigt tack!»

Han samlade ihop alla papper, han nyss läst, lade dem i en hög, kysste breven från henne, och så reste han sig. Han ämnade kasta alltsammans i kakelugnen och bränna upp det, och så skulle det flydda få vara flytt. Blott hennes porträtt skulle han behålla, ty ingen kunde ana, vem hon var. Men allt det andra skulle förstöras, och om några minuter skulle av hans bekännelse icke finnas mer än några falnade glöd och litet aska kvar. Han böjde sig på knä vid kakelugnen för att öppna luckorna och kasta in sina papper. Men först ville han lägga Elviras porträtt i fickan. Han kysste det på nytt.

»Du evigt älskade», mumlade han under tårar, »hur glad jag är, att du förlåtit, liksom Gud förlåtit. Jag älskar dig, älskar dig så outsägligt, och jag ville så gärna gå till dig. Om Gud blott ville — — —»

Rösten stockade sig i halsen, han blev tyst, han böjde sig allt djupare ned, till dess hans panna vilade mot golvet, och där låg han stilla, liksom hade han krupit ned i ödmjuk bön och önskat stanna så länge. Och sommarkvällen kom, blid och vän. Genom de öppna fönstren strömmade doft av tusende blommor, men kamrer Lövhjelm låg kvar på golvet lika stilla med Elviras porträtt i sin hand och de ödesdigra papperen bredvid sig. Klockan ljöd, som kallade till supén, men han rörde sig icke. Då kom Annette med lätta steg ilande till faderns rum.

»Pappa, varför kommer du icke? Hörde du icke klockan? Men pappa då, varför ligger du så där? Vad är det fatt med dig? Är du sjuk?»

Hon var på knä bredvid honom, hon försökte lyfta upp hans huvud, men förmådde icke.

»Älskade pappa, hör du mig icke?» Men han hörde icke mera den älskliga rösten. Herren till Lövsjö kunde ej mer svara sitt barn. Det oroliga hjärtat hade äntli-

gen fått ro. Den lidande själen hade flytt. Nu var jordestriden ändad; det hade jämnats ut så mycket nu, och drömmande om ungdomsdagens kärlek och gråtande över sin synd hade Sebastian Lövhjelm kallats till doms. Ett slaganfall hade gjort det så tyst och kvickt och smärtfritt.

Annette uppgav ett klagande, genomträngande rop, som hördes genom en stor del av huset och trängde fram till hennes nåd, som otåligt väntade i matsalen, och vid ropet anade hon, att något var i olag. Hon gick med sävliga steg till sin mans rum, där hon genast såg Annette på knä vid fadern.

»Vad skriker du för, flicka?»

»Pappa är död! För Guds skull spring efter doktorn. Pappa är död!»

Hennes nåd blev blek, men hon skyndade dock fram till sin make.

»Sebastian», kallade hon, och så vänlig hade hennes röst icke varit på åratal. Men nu fick hon intet svar. Nu frågade han icke efter, om rösten var vänlig eller icke. Men hon ville icke gärna tro, att han var död. Kanske blott ett hastigt påkommet illamående gjort honom sanslös. Hon befallde ett par betjänter att lyfta upp kamrern och lägga honom på soffan, och en annan fick i uppdrag att sända efter läkaren. Befallningarna blevo genast åtlydda. Men när de lyfte upp den döde, föllo papperen ur hans hand, och hon tog upp dem. Annette såg det och undrade, att fadern möjligen hade någon hemlighet, men hon vågade nu inte säga något till modern.

»Skola vi inte göra något för att återkalla pappa till livet?» frågade hon i stället.

»Vad kunna vi göra? Jag vet intet i det fallet.»

»Man bör gnida en person, som förlorat medvetandet.»

Då befallde hon betjänterna att kläda av kamrern och gnida honom, men själv gick hon sig väg. Inkommen i sin egen lilla salong, satte hon sig ned vid det praktfulla bordet och lade papperen framför sig. Hon började ej genast läsa, utan satt tankfull en stund; det var liksom ana-

de hon, att här var något viktigt, som gällde även henne. Men så tog hon upp ett ark och såg på det, och samma ögonblick var hennes uppmärksamhet fängslad. Sida efter sida läste hon, till dess hon hunnit slutet av sin makes bekännelse om sin ungdoms kärlek, sitt brott mot Elvira och om sin synd, sitt lidande, sin samvetsoro och sin ånger. För honom hade det legat en viss inspiration i själva nedskrivandet av hans livs sorgliga historia, så att, när hon nu läst hans bikt, stod det hela för henne med dramatisk storhet och kraft. Hon ägnade ingen uppmärksamhet åt de övriga papperen, dessa, som hon läst, var nog för henne. En timme förflöt, utan att hon märkte det, utan att hon ändrade ställning, men under den timmen genomgick hon i sin själ så bittra kval, att de lämnade spår efter sig för hela hennes återstående liv. Och dessa kval gjorde henne långt bittrare, än hon någonsin förr varit. Sålunda hade hon aldrig varit lagligt gift. Och aldrig hade hennes make givit henne ens en glimt av verklig kärlek. Det hade varit hyckleri hela vägen igenom. Intet under då, att hon själv frusit till så hårt i sin själ under åren. Hon vågade knappt tänka på barnen. Vad voro de? Huru skulle världen betrakta dem? Men det var ju i alla fall väl, att hon själv fått alla dessa papper i sina händer, innan den förfärliga hemligheten hunnit bli utbasunerad till allmänheten. Och den där pojken, som kommit löpande landsvägen till Lövsjö för några år sedan, han var nu den egentlige herren till Lövsjö; han var den rättmätige ägaren till hela hennes makes egendom, han hade rätt till namnet Lövhjelm, fast han icke ville bära det. Och han visste om det, han hade reda på allt. Om han blott tege, så kanske saken kunde förbli hemlig. Men hur skulle hon kunna tillförsäkra sig hans tystnad? Att tala med honom kunde aldrig komma ifråga. Hon ville icke ens se honom.

Till slut störde hon av att någon kom. Det var Annette, tårögd och blek. Hennes nåd samlade tyst ihop papperen och låste in dem i sitt arbetsbord.

»Vad vill du?» Rösten var så hård och sträv, som om varje blid känsla dött inom henne.

»Ack mamma, de kunna intet göra med honom. Han är nog död.»

»Jag förmodar det.» Hon hade inga tårar, ingen sorg, hon frågade icke efter, om han levde eller var död, ty nu kände hon det som om ett förfärande, oöverstigligt svalg öppnats emellan dem. De hade ju aldrig haft något riktigt helt gemensamt under de flydda åren, allt hade varit blott ett långt hyckleri. Och när hon såg in i sitt eget hjärta, så nödgades hon också erkänna, att hon visst icke älskat honom, utan att långt i djupet var det en annan bild än hans, som blickade emot henne. Således hade det också för henne varit blott pliktuppfyllelse, det var allt.

Annette stod kvar där inne, förgråten och full av sorg, ty hon hade dock älskat sin fader, och hon hade mer och mer fäst sig vid honom. Nu tycktes henne livet på en gång så tomt och öde, och det tycktes henne mörkare än förut, då hon märkte moderns kalla känslolöshet.

»Mamma, vill du icke gå och tala med doktorn?»

»Jag måste väl det», svarade hon lika strävt, ihågkommande, att det ju var hennes plikt. Och så gick hon, ty plikten ämnade hon fylla. Läkaren gav sitt utslag, att kamrer Lövhjelm dött av hjärtförlamning, och att döden varit så gott som ögonblicklig. Hon nickade blott till svar på hans ord. Sedan gav hon betjäningen förhållningsorder, ty själv kunde hon icke göra det minsta nu.

När hon kom tillbaka till sitt rum, hade Annette gått, och hennes nåd kände sig ensam. Det var skumt, och hon ringde. När kammarjungfrun kom in, fick hon befallning att tända ett par ljus, och så ville hennes nåd vara ensam igen. Den natten sov hon icke mycket, hon tänkte. Tidigt nästa morgon ämnade hon göra, vad hennes make var i färd med, då döden nådde honom, bränna papperen, men i sista ögonblicket fick hon en annan ingivelse och gömde dem åter. Men hennes beslut var fattat; ingen skulle få veta om den förfärliga hemligheten, ifall den icke komme

ut genom Sebastian Hedengren. Om bara Fridolf varit hemma, men nu var han ju så långt borta, och intet hopp fanns, att han snart skulle återvända. Annette var ingenting för henne, ty hon hade för mycket stått på faderns sida.

En vecka senare begravdes herren till Lövsjö under stora högtidligheter, och många voro de vänner, som kommit för att visa den hädangångne den sista kärlekstjänsten och åse, huru hans jordiska kvarlevor insattes i familjegraven.

Men när alla gått sin väg och det blev tyst och stilla igen ute på de dödas gårdar, kom en ung student dit och lade en enkel bukett på graven.

»Jag förlåter dig av allt hjärta, min fader,» viskade han vekt, »och må Gud giva din ande ro och frid».

Och så gick Sebastian Hedengren åter bort, nu både fader- och moderlös. Tårar glimmade på hans kinder och dragen voro sorgsna. Nu var han riktigt ensam, mera ensam än förut, ty även om han icke velat erkänna sin fader eller erkännas av honom, hade dock en sällsam känsla dragit hans hjärta till den ångrande mannen. Och nu hade denne gått till sin dom.

TJUGOTREDJE KAPITLET.

Olika viljor.

SENSOMMARENS djupa, underbara skönhet låg över all naturen. Luften var övermättad av dofter och kändes nästan tung därav. Det var varmt och härligt, och fälten stodo så skörderika som man någonsin sett dem.

På vägen till Lövsjö gick Axel Axell, den unge bonden från Lindbro, och han var högtidsklädd. Stegen voro lätta, dragen leende glada. Han var också ute i ett viktigt men också glatt ärende. Det gällde ingenting mindre än att hos hennes nåd, Lövhjelm, anhålla om Annettes hand. Han hade många gånger träffat sin älskade, sedan hennes far dött, och de hade sökt uppgöra framtidsplaner på bästa sätt. Och så voro de överens om att de sent på hösten eller senast till julen skulle fira bröllop. För Annette var det visst inga glädjedagar hemma efter faderns död, och ofta nog utsträckte hon sina promenader ända till Lindbro, där hon alltid var innerligt välkommen och omhuldad av kärlek, ty Axel hade för sin mor och syster omtalat sin lycka, och de ansågo det visst icke underligt, att han älskade Annette.

Hennes nåd hade blivit så gränslöst bitter och så inbunden på samma gång. Då man öppnade kamrerns testamente, visade det sig vara precis såsom hon läst det i avskriften. Hon fick sin änkerätt, men icke mer, och hon skulle bo kvar på Lövsjö, ifall hon icke önskade byta om boningsort. Fridolf fick visserligen ganska mycket, men enligt hennes tanke långt ifrån vad han hade rättighet att få, och även det fadern givit honom var villkorligt. Det fordrades, att han levde ett nyktert och rent liv, ty i annat fall förlorade han hela arvet, som han ej finge i sina

händer, förrän han uppnått myndig ålder. Det besvärligaste och mest retande i hela testamentet hade varit den del, som bestämde, att studenten Sebastian Hedengren skulle bekomma en summa av tjugofem tusen kronor, ifall han ville mottaga dem. Vägrade han mottaga dem, skulle penningarna fördelas mellan flera välgörande inrättningar. Allt det övriga, Lövsjö med underlydande gårdar och egendomar, skulle tillfalla Annette. Och hennes nåd kunde intet göra för att ändra detta i hennes tycke så orättvisa bestämmande. Det kom henne nästan att hata Annette, och Sebastian hatade och avskydde hon redan förut.

»Det är egendomligt», sade hon till de lagmän, som hade kamrerns affärer omhand, »att han skulle bestämma det så. Och det är en naturlig sak, att den där pojken med uppräckta händer tar emot summan. Han är ju alldeles utfattig, kom hit landsvägen och har arbetat som bonddräng varje sommar. Det är bortkastade pengar, ty inte begriper han att sköta en sådan summa.»

»Det gäller att se», svarade den ene, »men vi måste följa testators vilja.»

Men när Sebastian Hedengren fick meddelande om, att han blivit ihågkommen i kamrerns testamente, rodnade han; om det var av harm eller blygsel är svårt att säga.

»Mina herrar», sade han allvarligt och värdigt, »jag känner mig smickrad av kamrer Lövhjelms vänlighet, men jag nekar bestämt att mottaga ett enda öre av summan.»

»Ja men, herr Hedengren, det gäller tjugofem tusen kronor, och en sådan summa hittar man inte var som helst.»

»Nej, det är sant, men jag vill inte ha den.»

»Jag trodde ni var en fattig yngling, som kunde behöva hjälp för studiernas bedrivande.»

»Jag fick i våras ärva trehundra femtio tusen kronor efter min morfar, så att jag reder mig utan andras hjälp.»

Notarien bugade sig. Pengar tala alltid ett högt och vägande språk.

»Skulle ni godhetsfullt vilja ge oss skriftligt på, att ni avsäger er alla anspråk på testators gåva?»

»Med allra största nöje, mina herrar.»

Det gav ny näring åt hennes nåds vrede, då hon hörde om detta. Hon begrep nog, varför han nekat. Han var stolt, även om han var fattig.

Och nu var Axel Axell på väg till henne i sitt viktiga ärende. Han sände in sitt kort med betjänten, som öppnade, och om en stund kom hennes nåd ned i salongen. Sedan hälsningarna voro över, frågade hon stelt:

»Varmed kan jag stå till tjänst, min herre?»

»Med ganska mycket, min fru. Jag har kommit för att ödmjukt anhålla om fröken Annettes hand.

Hon satt och stirrade på honom, som hade hon icke förstått hans ord, och efterhand drog ett föraktfullt leende över hennes drag. Hon reste sig upp, till det yttersta förnärmad.

»Har ni alldeles glömt bort, med vem ni har den äran att tala, min herre?»

»Nej, det har jag visst icke, hennes nåd, jag minns det mycket väl.»

»Men ni har glömt, att en bonde är en bonde, även om han försöker spela herre.»

»Jag minns även det.»

»Det ser inte ut så. Ni kan gå, och jag skall försöka glömma ert förolämpande anbud.»

Hon gick ifrån honom, innan han fått tid att svara på de bittra orden; men han log blott, ty han visste nog, att hon måste giva med sig. Utan att synas nedslagen begav han sig hem igen, ty hans ärende var uträttat.

Samma dag talade hennes nåd med Annette och gjorde det på allvar.

»Har du givit den där bonden anledning att komma med en så vanvettig begäran?» frågade hon.

»Ja, mamma, det har jag, och som vi älska varandra, så ha vi bestämt om vårt bröllop.»

Det behövdes icke mera för att vreden skulle flamma upp igen.

»Älska varandra! Var inte dum, flicka! Vad tror du

en sådan där bonde begriper om kärlek? Ingenting. Du gifter dig såsom jag vill, att du skall göra, eller också inte alls.»

»Mamma kan tvinga mig uppskjuta det till en tid, men vi gifta oss ändå till slut, Axel och jag.»

»Var inte så säker du, min spotska fröken. Det torde vara mycket bättre för dig att lyda.»

»Inte i detta fall, mamma. Jag hade pappas samtycke, och han talade även med Axel om saken. Och jag står fast vid mitt ord, hur länge vi än måste vänta.»

»Akta dig för att säga för mycket, ty jag torde krossa dina förhoppningar i alla fall.»

»Ingenting krossar dem, ty vi älska varandra.»

»Jag skulle inte undra, om du också en gång blir läsare, ty så enfaldig är du.»

»Det är jag redan, Gud vare lov, så att i det fallet har mamma alldeles rätt.»

Hennes nåd skrattade, ett hånfullt, bittert skratt.

»Och du vill inte rätta dig efter min vilja?»

»Nej, inte i detta.»

»Så skall jag lära dig göra det då. Gå med till mitt rum.»

Annette följde henne tigande. Inkommen i sitt rum gick hennes nåd till bordet och framtog därur sin makes bekännelse, som hon ännu hade kvar.

»Läs det här», sade hon barskt. Annette satte sig ned och läste, och färgen flydde från hennes kinder.

»Är detta sanning?» frågade hon, då hon nått slutet.

»Ja, det ser ut så; och nu säger jag dig, att om du framhärdar i din olydnad, så säger jag den där bonden sanningen, och då vill han inte ha dig, inte ens han, så bonde han är. Har du förstått?»

»Ja, mamma.» Det var som en undertryckt snyftning.

»Nu är det bara vi och den där unge herrn, som veta av det här. Tiger han, så kan du utan att rodna gå din väg genom livet, men lyder du mig icke, så blottar jag allt, och vad är då du, min fröken?»

»Ingenting, mamma.»
»Rätt, ingenting.»
Med stapplande steg gick Annette sin väg. Hon kände sig iskall och feberhet om vartannat. När hon kom till sitt rum, kastade hon sig ned på golvet och grät, grät hejdlöst och bittert en lång stund, tills den första, gränslösa smärtan stillat sig något. Men förtvivlan i hjärtat förgick icke.
»Ack pappa, pappa», snyftade hon, »varför handlade du så? Och jag som trodde dig så god och ädel. Men du led dock, det förstår jag nu, och jag kan förlåta.»
När kvällen kom, hade hon lugnat sig och tänkt över sin ställning, men det var förtvivlans beslut, hon fattat i sitt hjärta. Och hon ämnade icke gå långa tider och ängslas och plågas. Det var nog, att fadern gjort det. Hon var starkare än han och kunde komma till ett avgörande. Och nog skulle Gud förlåta, därom var hon övertygad. Hon tog sin hatt och gick ut i kvällen, och med beslutsamhet styrda hon stegen nedåt Lindbro. Aftonsolen kastade sina sneda men likväl så härliga strålar ned över skogen. Det var som ett ymnigt guldregn över den djupa grönskan. Helt nära intill vägen höllo ett par trastar på att sjunga i kapp med varandra, och en grönsiska lockade från skogens djup. O, naturen var så skön, det fanns så mycket härligt att glädja sig åt och leva för — men det var icke mer för henne. Nej, hennes liv syntes henne nu, som hon mången gång tyckt det vara för en och annan höstros, som levat igenom den första tidiga frosten och från slokande kvistar fått betrakta sina döda systrar liggande i mullen, under det de själva, halvfrusna och kraftlösa, förlorat doften och intresset och den friska skönheten. Så hade nu en förfärande frost skövlat hennes unga livs lycka, och intet återstod, blott en frostnatt till och så — slut.
Vid Lindbro välkomnades hon hjärtligt, och hon tvingade fram ett litet leende vid Tyras friska kyss.
»Var är Axel?» frågade hon.
»Han är uppe i sitt rum. Jag skall ropa åt honom.»

»Nej, gör inte det. Jag vill tala med honom ensam, så jag går upp till honom.»

Hon hade aldrig förr gått upp i hans rum, då hon varit där, men nu gjorde det ju mindre, när det likväl var sista gången. Axel blev så hjärtans glad, då hon kom, och han sträckte sin famn emot henne, men hon drog sig tillbaka och stod tyst och allvarlig och blek och betraktade honom. Han fick ett frågande uttryck i blicken.

»Rör icke vid mig, min älskade», sade hon sorgset. »Jag kom för att säga dig farväl.»

»Farväl? Vad menar du, Annette? Älskar du mig icke mera?»

»Jo, Axel, jag älskar dig mera än livet, mer än allt, men jag kan icke bli din.»

»Sätt dig här, Annette, och låtom oss tala om det här. Du är blek och upprörd. Vad har hänt?»

»Åh, ingenting, Axel, bara det, att jag aldrig i livet får bli din.»

Han förde henne till gungstolen och tvingade henne att sätta sig, och själv tog han plats vid hennes sida.

»Seså, älskade, tala nu om hela historien för mig.»

»Det kan jag icke, Axel, jag kan blott säga, att jag återger dig ditt löfte. Det löftet var mig så dyrbart, och det var min glädje; men nu ger jag dig det åter, ty jag kan icke bli din.»

»Men älskade Annette, varför tala så? Har din mor inverkat på dig? Är det för att jag är blott en fattig bonde?»

»Nej, nej, det hade lönat sig föga att söka ändra mitt sinne med dylikt tal. Men tro mig, Axel, det är bäst för dig, att du blir fri igen. Tack för den lycka, du givit mig. Den är slut nu, men jag är så glad, att den gavs mig. Att hava älskat och att hava varit älskad är ljuvt, även om det nu är för alltid förbi.»

»Seså, älskade Annette, tala icke så. Mitt ord är givet, och det står fast. Jag vill inte bli fri, även om hela världen sade mig, att det vore bäst. Ser du, jag har aldrig älskat någon kvinna, utom dig samt min mor och min syster, men det är ju något annat med dem. Men du är och blir min

enda kärlek, och så länge du icke kan giva mig en giltig orsak för din önskan, ger jag icke med mig. För mig blir det alltid som det är.»

»Men det är för din egen skull, för din lycka, som jag vill giva dig fri. Ack, inte tänker jag på mig själv, Axel, ty min hela levnadslycka är hos dig. Jag kom blott för att säga tack och farväl.»

»Och så fann du, att jag icke ville lyssna till det.»

»Du måste dock.»

»Du sade ju, att du älskar mig.»

»Ja, mer än allt.»

»Och du är icke trött på mig?»

»Hur kan du fråga så?»

»Och ingen annan har kommit i vägen?»

»Axel, det är smärtsamt nog utan sådana frågor.»

»Jag vet det, och nu säger jag dig, Annette, att så visst som vi älska varandra, blir du en dag min maka.»

»Men Axel, jag kan icke, jag är icke värd.»

Hon lutade huvudet i händerna och grät. Det var då en glimt av verkliga förhållandet kom för hans tanke. Han log, ehuru han kände sig sorgsen.

»Annette», sade han, »svara mig på ett par frågor, och kanske blir det sedan en bättre förståelse mellan oss i detta. Hade din far efterlämnat någon skrivelse angående händelser i hans ungdom?»

Hon ryckte till och blev likblek. Dock gav hon svar.

»Ja, han gjorde det.»

»Och vem fann det?»

»Min mor.»

»Har hon meddelat dig innehållet?»

»Ja, i dag.»

»Och nu är det på grund av det, som du vill övergiva mig och lämna mig ensam?»

»Ack, Axel, hur kan jag annat! Om du visste, vad jag vet, så skulle du bedja mig gå, ty jag är så ovärdig.»

»Inte alls. Annette. Jag har haft reda på den där hemligheten i flera år, så att du kan förstå, att den icke haft den

ringaste betydelse, då det gällt min kärlek till dig. Vad än dina föräldrar hava varit, så är du min, och om du vore en av hela världen utstött och förkastad varelse, så skulle jag likväl älska dig lika innerligt, och du skulle bli min maka.»

»Visste du det! Och du vill ändock ha mig?»

»Ja, jag älskar dig lika innerligt. Inte är det du som gjort dig skyldig till någon orätt. Varför skulle vi då fästa oss vid andras handlingar?»

»Men världens dom, Axel! Du måste taga den med i beräkningen. Förstår du inte, att på grund av min fars handling är jag ——»

Han drog henne till sig med kärleksfull ömhet.

»Du är min älskade, och så snart som möjligt skall du vara min maka. Du är för mig den bästa kvinna på jorden. Det är allt.»

Då grät hon, men tårarna voro så välgörande, och de lättade hjärtat så underbart.

»Gud vore lov», viskade hon, »ty då får jag ändå leva. Livet är så skönt, och det är allt bra bittert att lämna det, då man är ung.»

»Annette, vad säger du! Inte kunde du väl hysa någon sådan tanke.»

»Hur tycker du jag skulle kunna leva med skammen och utan dig? Det hade varit omöjligt. Med dig kan jag dock leva, även om skammen kommer över mig.»

»Jag tror inte du behöver frukta det. Men nu skall jag säga dig, Annette, vad vi skola göra. Vi gå gemensamt till ditt hem, och jag talar ännu en gång vid din mor. Tror du inte det är bäst?»

»Kanske det. Du förstår det bättre än jag.»

I detsamma knackade det på dörren, och Sebastians röst hördes:

»Är du där, Axel?»

»Ja, kom in.»

Annette satte sig. Hon visste icke, vad hon skulle göra. Då Sebastian kom in och fick se henne, ursäktade han sig.

»Jag hade ingen aning om, att ni var här, fröken Löv-

hjelm. Jag drar mig genast tillbaka. Det var intet av vikt jag ville dig, Axel.»

Han ämnade gå, men Axel hejdade honom.

»Stanna litet, Sebastian, jag har något att säga dig i stället.»

»Nu?»

»Ja, just nu. Sätt dig. Annette har just talat om för mig, att hennes far icke fick tid att förstöra den bekännelse, han nedskrivit, utan den föll i hans hustrus händer. I dag har hon låtit Annette få del av den för att skrämma henne till att övergiva mig. Således vet Annette nu, vem du är, lika väl som du vet, vem hon är. Du bör hälsa din syster, Sebastian, ty jag skall säga dig, att det är skönt att äga en syster.»

Sebastian var blek, och så var Annette. Ingen av dem visste vad de borde säga eller göra. Annette fattade sig först, och i det hon steg upp och gick fram till Sebastian, sade hon:

»O, min broder, min broder.»

»Annette, min syster, Gud välsigne dig!»

Han slöt henne i sina armar och kysste henne på pannan. Axels ögon stodo fulla av tårar.

»Så bör det vara. Nu är jag glad», sade han.

Då kom Annette bort till honom och slöt sig intill honom.

»Gud är mycket god mot mig i kväll», sade hon.

»Ja, mot aftonen varder det ljust», svarade Axel ömt.

Sedan satte han sig ned och förtäljde hela historien för Sebastian. Denne lyssnade intresserad, och då Axel var färdig, sade han:

»Kanske det vore bäst, att jag ginge upp och talade med hennes nåd, Lövhjelm. Det torde kunna ställa saken i ett annat ljus för henne.»

»Men om hon inte vill lyssna till dig.»

»Det gör hon nog ändå. Jag skall gå genast.»

Och han gjorde som han beslutat. Vid Lövsjö blev han mottagen om möjligt ännu kyligare än Axel blivit det, men det bekymrade han sig icke om. Han var nästan lika kylig själv i sitt sätt emot henne.

»Det har kommit till min kännedom», sade han med kall artighet, »att kamrer Lövhjelm icke fick tillfälle att förstöra den bekännelse, som jag bett honom offra åt lågorna. Jag är ledsen över det och över att ni blev bekant med hans ungdomshistoria.»

»Och vad har ni med det att göra, min herre?»

»Ganska mycket. Det är mig lika nära som er. Som ni läst hans bekännelse, så vet ni, att jag är hans äldste son, och han erbjöd sig att inför världen erkänna mig som sådan. Men om jag velat bli erkänd, så kunde jag hava blivit det för längesedan. Det namn, jag nu bär är dock gott nog åt mig, och för ingen del skulle jag vilja, att världen kände till sanna förhållandet.»

»Men om jag föredrager att låta världen veta det?»

»Så gör ni det till er egen sorg, min fru. Jag skulle då nödgas framträda och göra mina anspråk gällande, och därvid finge jag visa alla nödiga papper. Bland dessa finnas brev från kamrer Lövhjelm, vilka också vidröra hans familjeförhållanden under de senare åren. Han var mycket öppenhjärtig mot mig, ehuru jag helst önskat, att han icke varit det. Ni förstår jag vill icke antaga min fars verkliga namn, jag vill icke, att någon skall veta om hans brottslighet, ty det skulle sätta en mörk fläck på mitt såväl som på ert namn. Genom att förstöra den där bekännelsen, ligger allting i glömska. Och efter allt vore det rysligt barnsligt att nu draga denna gamla historia fram inför världen.»

»Vem har sagt er, att jag funnit den där bekännelsen?»

»Min vän Axell, som fått veta det av min syster, er dotter. Ni ville skrämma henne med bekännelsen, men tro mig, min fru, ni kan aldrig rubba dessa två i deras kärlek. De förbli trofasta. Axell har vetat om min hemlighet ända sedan jag för flera år sedan kom hit till trakten. Han var den ende, för vilken jag yppade den, och han har trofast tegat.»

»Och han vill ha henne, trots hemligheten?»

»Naturligtvis. Vad skuld har hon i den?»

»Men om den hålles dold, så kan icke fröken Lövhjelm gifta sig med en bonde.»

»Och bara för att hon skulle kunna det, ville ni göra saken bekant?»

»Nej, för att omöjliggöra partiet från båda sidor.»

»Det kan ni icke, hur ni än bär er åt. Mitt råd är, att ni utan vidare ger ert samtycke, och så förstör ni kamrer Lövhjelms bekännelse. Sedan kan ni i ro och frid leva lycklig hos de unga, om ni så vill; och jag vet, att ni i Axell skall finna en god och vördnadsfull svärson.»

»För er att giva råd kan vara lätt nog, men ni är för ung att fatta det här, särskilt min ställning.»

»Nog är jag ung, det är sant, men jag har haft ganska mycken tid att tänka mig in i dessa förhållanden, så att mitt råd är ändå inte så synnerligt enfaldigt.»

Hennes nåd, Lövhjelm, satt alldeles tyst i flera minuter. Saken syntes henne svårare än någonsin. Hur hon än handlade, så komme hon icke att känna sig nöjd. Men något beslut måste fattas, ty hon förstod, att Sebastian icke skulle nöja sig med mindre än ett svar.

»Vänta här ett ögonblick», sade hon till sist, reste sig och lämnade salongen. Helt snart återkom hon, hållande de ödesdigra papperen i handen.

»Ni kan taga dem och göra med dem vad ni vill», sade hon, och det hördes som om rösten darrade litet.

»Jag tackar er, min fru. Nu behöva vi icke mera ängslas, ty vi kunna säga, att alla bevis i frågan äro undanröjda, och skulle från något håll ett ord komma, vilket jag dock icke tror, så gälla icke bara ord synnerligt mycket. Och ert beslut angående Annette?»

»Som jag ej tyckes kunna få någonting efter min egen vilja här i världen, så får jag väl göra som ni önskar, giva mitt bifall.»

Då fattade Sebastian hennes hand och förde den med vördnad till sina läppar. Han märkte icke den tår, som föll från hennes ögon och stannade i hans hår. När han såg upp var hon lika kall och lugn som förut. Med en artig hälsning

gick han att för Axel och Annette förkunna den lyckliga utgången av sitt ärende. Men när hennes nåd blev allena, stod hon länge vid fönstret och blickade ut i den skumma natten, och så kom det som en suck över hennes läppar:

»O, att Fridolf vore en sådan man som denne Sebastian.»

TJUGOFJÄRDE KAPITLET.

Kvällsfrid.

GREVE Edgar L-krona och hans maka, den forna torparflickan Margit Svärd, stodo i den vackra sommaraftonen ute på trappan och sågo utåt vägen.

»Jag tycker det dröjer länge, innan de komma», sade Magit, i det hon fattade sin makes hand och smekte den.

»Så tycker jag också, älskade Margit, men det beror bara på att vi så mycket vänta på att få se våra vänner från din hembygd.»

»Nu ser jag vagnarna långt borta på vägen. Ser du dem?»

»Ja, jag ser dem. Det måste vi tala om för pappa och mamma.»

»Det springer jag själv och gör, Edgar.»

Och nästa ögonblick var hon borta. Greve Edgar log helt lyckligt. Han hade varit gift med sin Margit i två hela år, och de voro så lyckliga, som det är endast få människor i livet förunnat att vara. Allt hade gått så utmärkt väl, sedan han blifvit frisk från sin långvariga sjukdom. Föräldrarna hade icke satt sig emot hans förening med Margit, men de hade fordrat, att hemligheten av hennes börd skulle komma i dagen, och hennes moder hade varit villig att låta det

så ske. Det hade kommit som en röst ur det flyddas skuggor, meddelandet, att Anders Svärd var den för många år sedan försvunne baron Melker D-sköld. Men bevisen voro så klara och övertygande, att ingen kunde betvivla dem. Sålunda befanns Margit vara kusin till unge baron D-sköld. Dennes fader, som var innehavare av familjegodset, hade fått det med den förståelsen, att om den äldre brodern någonsin återvände eller någon av hans efterlevande komme, så skulle arvet delas efter givna föreskrifter, ty den gamle baronen hade ångrat sin hårdhet mot sonen och ville i det sista försöka göra åtminstone något för att visa det, sedan han förgäves sökt sin son på alla upptänkliga håll och sätt. För denna saks ordnande besökte därför baron D-sköld en dag sin svägerska och hennes dotter. Han visade sig mycket artig men kall och likgiltig. Till sin stora förundran fick han det beskedet, att de alls icke önskade något arv, det var blott erkännandet av namnet de fordrade. Ännu mera förvånad blev han, då han hörde, att Margit skulle gifta sig med greve Edgar L-krona. Och efter bröllopet hade baronen hälsat på ett par gånger, men hans högmod höll honom helst borta. Den unge baronen var ute på resor, sades det. Egentligen låg han mesta tiden i någon av de större städerna och festade. Och den unga baronessan var också ute; hon skulle snart träda i äktenskap med en man av hög börd och storslaget namn.

Nu stod Edgar L-krona och väntade andra gäster. Vagnarna voro redan uppe i kastanjeallén, då Margit återvände med den gamle greven och grevinnan.

»Här ha vi dem, pappa», sade Edgar.

»Jag ser det, gosse. Och de se glada ut.»

Han skyndade själv ner och hjälpte Annette Axell, född Lövhjelm, att stiga ur ekipaget. Och så kom Axel själv, glad, livlig och trohjärtad som alltid. Han tryckte grevens hand med värme och vände sig så till Edgar, som också kommit ned.

»Kära hjärtans bror, vad du ser lycklig ut! Jag trodde det var endast jag, som lät lyckan stråla fram så där.»

»Inte riktigt, min hedersbror. Här äro vi lyckliga.»

Ur de andra vagnarna kommo Axels moder och syster samt Sebastian Hedengren, ännu den unge studenten, ty han var visst icke färdig med sina studier ännu. Men på god väg var han, och utmärkt sig hade han vid universitetet på flera sätt. Hela sällskapet begav sig uppför trappan och in i salongen, där den egentliga presentationen ägde rum.

»De unga ha väntat så rysligt», sade grevinnan, då hon och fru Axell satte sig ned vid ett fönster.

»Och tåget har icke gått fort nog med vår ungdom. Men en Guds välsignelse är det att se dem så lyckliga och glada.»

Edgar hade avlägsnat sig litet och kom nu tillbaka med Margits moder, som såg lyckligare ut än på länge.

»Här behövs ingen presentation», sade han, då han förde henne bort till sin egen moder och fru Axell.

Huru lyckliga de voro att få samtala om flydda dagar, om minnen, som voro så gamla nu, men likväl så kära. Axel och den unge greven hade lockat de andra unga med sig ut på den stora balkongen för att de skulle få sitta och prata litet till dess middagen serverades. Men Margit viskade något i Annettes öra, och denna steg genast upp, tog Tyra under armen och följde med, lämnande herrarna ensamma.

»Jag skulle kunna våga vad som helst på, att hon inte kunde berga sig längre utan måste visa dem pojken», sade Edgar med ett stolt och lyckligt leende.

»Undra icke på det», svarade Axel med en suck.

»Hur snart blir det din tur att sätta bo, Sebastian?» frågade greven, vänd till denne.

»Ännu vågar jag icke tänka på det, men kanske om två eller tre år. Vi ha god tid på oss, ty vi äro båda så unga.»

»Men tänk om Tyra tröttnar på att vänta.»

»Det gör hon inte. I det fallet har jag alls ingen fruktan.»

Inne i den ljusa, vackra barnkammaren satt Margit med sin lille son i sina armar. Annette var på knä vid hennes sida. I hennes ögon stodo klara tårar.

»Låt mig hålla honom litet», bad hon, och Margit lade sin lille gosse i hennes famn.

»O, varför kunde icke min egen lilla älskling fått leva?» snyftade hon och kysste gossen. »Men Gud vet väl, vad som är bäst för oss. Dock älskade jag honom så innerligt. Axel kan ännu knappt fatta, att hans duktige lille pojke är borta.»

De hade haft en liten gosse, som helt hastigt sjuknade och dog, och sorgen över honom hade varit djup men stilla. De förtröstade på Gud.

Den äldre greven hade satt sig hos fruarna.

»Nu borde verkligen hennes nåd, Lövhjelm, vara med här», sade han, »men hon stänger in sig.»

»Alldeles så», svarade fru Axell. »Sedan underrättelsen kom från Tyskland om Fridolfs död därstädes, har hon sörjt förfärligt och skyr allt sällskap. Det var ett hårt slag, särskilt som han togs bort på ett så sorgligt sätt.»

»Hur gick det egentligen till?» frågade greven.

»Han hade varit på teatern och blivit förtjust i en av aktriserna. Efter pjäsens slut försökte han tränga sig in till henne för att samtala med henne, men som han var drucken, gick det icke. Då kom han i gräl med någon vaktmästare, och denne skulle köra ut honom. Därvid föll Fridolf utför trappan, och när de funno honom där, befanns det, att han brutit nacken av sig och dött ögonblickligen. Jag beklagar fru Lövhjelm av allt hjärta.»

»Det är en god sak, att Axel och Annette bo på Lövsjö, ty eljes bleve det än dystrare för henne», sade greven.

»Ja, det torde bli bättre efterhand, när hon hunnit över den djupaste sorgen och åter kan intressera sig för dem.»

Nu ringde klockan, och man måste göra sig färdig till middagen. När vännerna en stund senare samlades i den praktfulla matsalen och fingo sina platser, böjde gamle greve L-krona sitt huvud och tackade Gud för hans godhet, för alla hans gåvor och för livets lycka. Detta var sed på Lagersborg numera. Axel log ett vackert leende.

»Har det blivit läsaresed även här nu?» sade han.

»Ja, tack vare er inflytelse», svarade greven, »och vi äro lyckligare än någonsin.»

Alla instämde, ty de voro alla lyckliga, och nästan allas blickar riktades mot den nye herren till Lövsjö, ty det låg ett förklarat, fridfullt leende över hans manliga, vackra ansikte.

INNEHÅLL:

		Sid
1.	Ett brustet hjärta	3
2.	Brevet	13
3.	I bondgården	19
4.	Besöket på Lövsjö	27
5.	Hans moders brev	35
6	Ett missöde	42
7.	Ett misslyckat försök	50
8.	Händelser före jul	63
9.	Kamrerns besök	76
10.	Ett påkostande besök	82
11.	En liten körtur	91
12.	Vid juletid.	96
13.	Nyårsfest	108
14.	Brottsliga dåd	123
15.	Växlingar	135
16.	I sorgehus	146
17.	Hjärtegåtor	152
18.	Där kärlek råder	162
19.	Uppgörelse	167
20.	Examensdagen	173
21.	Alla lika inför kärleken	178
22.	Kallad till doms	191
23.	Olika viljor	200
24.	Kvällsfrid	211

UTMÄRKTA BERÄTTELSEBÖCKER

SVENSKA ORIGINALARBETEN

Morgonlandets aftonstjärna *Östroms sista timma.* Av *E. Melander.* Del I: pris häft 3: 50, klotb. 4: 75. Del II: pris häft. 4: 75, klotb. 6 kr.

Livets sagor. Av *E. Melander.* Med över 80 illustrationer. 2:a uppl. Pris häft. 3 kr., eleg. klotb. 4: 75.

Till Österland. Berättelse av *Aivva Uppström.* Pris 3: 25.

Skuggorna vika — Sol går opp! Av *Betty.* Svensk originalberättelse för gammal och ung. 2:a uppl. Häft. 1 50, kart. 2 kr.

Varför? Svensk originalberättelse av *Betty.* Häft. 1: 75, kart. 2: 25, klotb. 2: 50.

För julbarnets skull *och andra julberättelser* av *Betty.* Pris häft. 2 kr., kart. 2: 75.

Guldgruvan m. fl. svenska originalberättelser av *Betty.* Tillägnad de unga. 2:a uppl. Häft. 1: 75, kart. 2: 25, klotb. 3 kr.

Elnas skatt. Original-berättelse av *Betty.* 2:a uppl. Häft. 1: 50, kart. 2 kr., klotb. 2. 50.

Rök-Lenas stuga. Tidsbild, tillägnad de unga av *Betty.* 3:e uppl. Häft. 1: 50, kart 2 kr.

Skogsidyller av *Betty.* Häft. 1: 25, kart. 1: 65.

Litet till. Av *N. P. Odmann.* 2:a uppl. Häft. 2: 50, klotb. 3: 50.

När seklet var ungt. Berättelse från det gamla Lund. Av *Cecilia Bååth-Holmberg.* 3:e uppl. Häft. 4: 75.

På olika vägar. Berättelser av *Anna Ölander.* 2:a uppl. Pris häft. 1: 75, kart. 2: 25.

Solljus och morgondagg. Sannsagor och äventyrshistorier av *Alfred Smedberg.* Pris häft. 1: 25, kart 1: 75.

Framåt och uppåt. En fader- och moderlös gosses levnadsöden jämte andra berättelser för ungdom av *Alfred Smedberg.* 2:a uppl. Häft. 1: 25, kart. 1: 65.

Gamla och nya hemmet. Svensk originalberättelse av *A. B. Vester.* 3:e uppl. Häft. 1 kr., kart. 1: 35.

Klarkojan vi Siljan. Originalberättelse av *J. Wahlberg.* 7:e uppl. Häft. 1 kr., kart. 1: 50.

Johanna Bengtzén. Av *Dagmar.* Pris 1: 50.

Kapten Silverbrand *och andra berättelser* av *Eva Ahlman.* Med karakteristik över författarinnan av *Rosa Arbman.* 2:a uppl. Häft. 1 kr., kart. 1: 35.

Provisorn. *Ett liv i själsskymning.* Verklighetsmotiv av *Hellen Enerlan* (pseudonym). Pris häft. 2: 25, kart. 2: 75.

J. A. LINDBLADS FÖRLAG, UPPSALA.

Pris häft. 1: 75, kart. 2: 25.